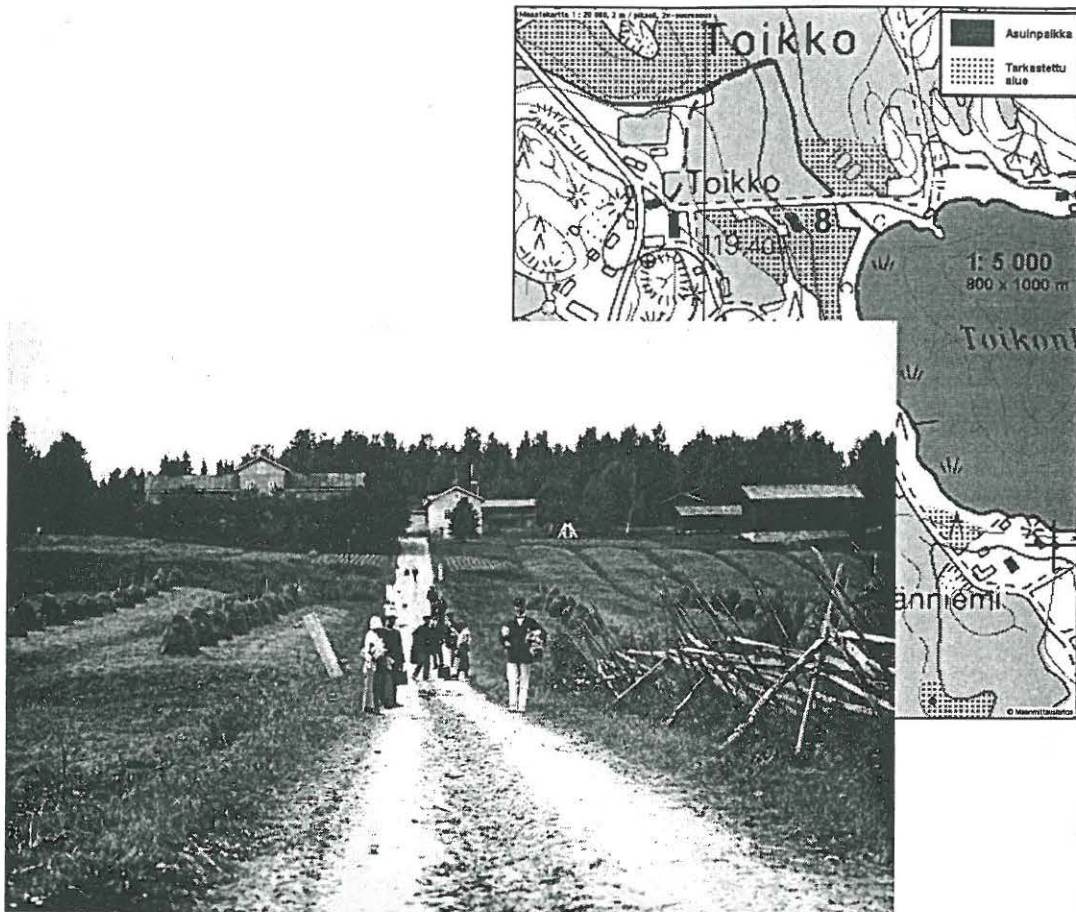


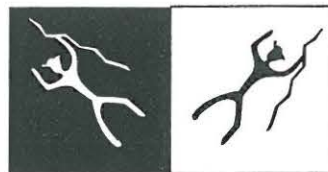
KURU

ARKEOLOGINEN PERUSINVENTOINTI 2001



Kuru 1925: Toikon talo ja rantatie laivarantaan. Kuva E.A.Bergius/Tampereen museoiden kuva-arkisto

Timo Jussila
Mikroliitti Oy



TAMPEREEN MUSEOT
MAAKUNNALLINEN YKSIKKÖ

2002

KURU
Arkeologinen perusinventointi 2001

Timo Jussila/Mikroliitti Oy
Maakunnallinen yksikkö
Tampereen museot 2002

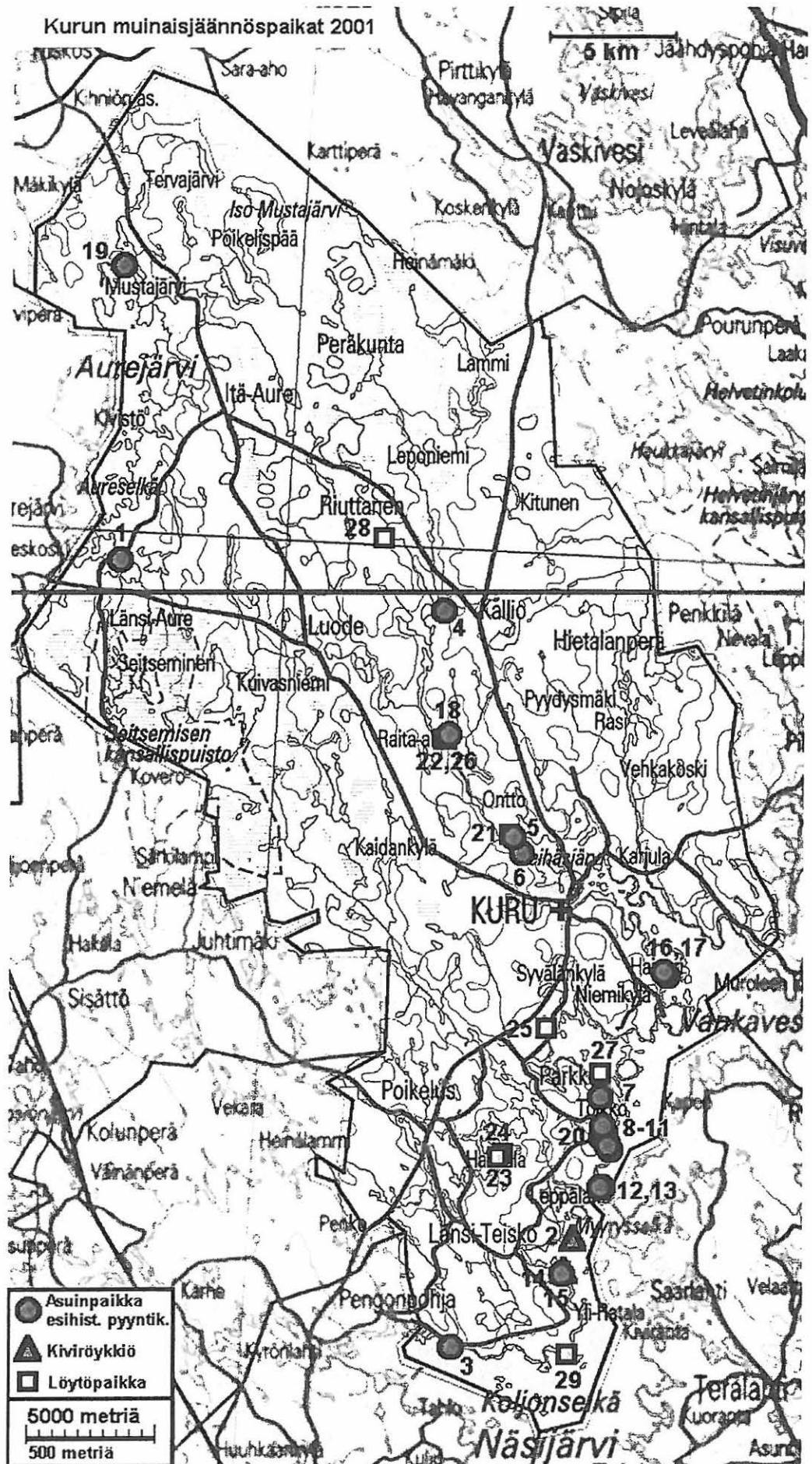
Kurun Muinaisjäännösinventointi 2001

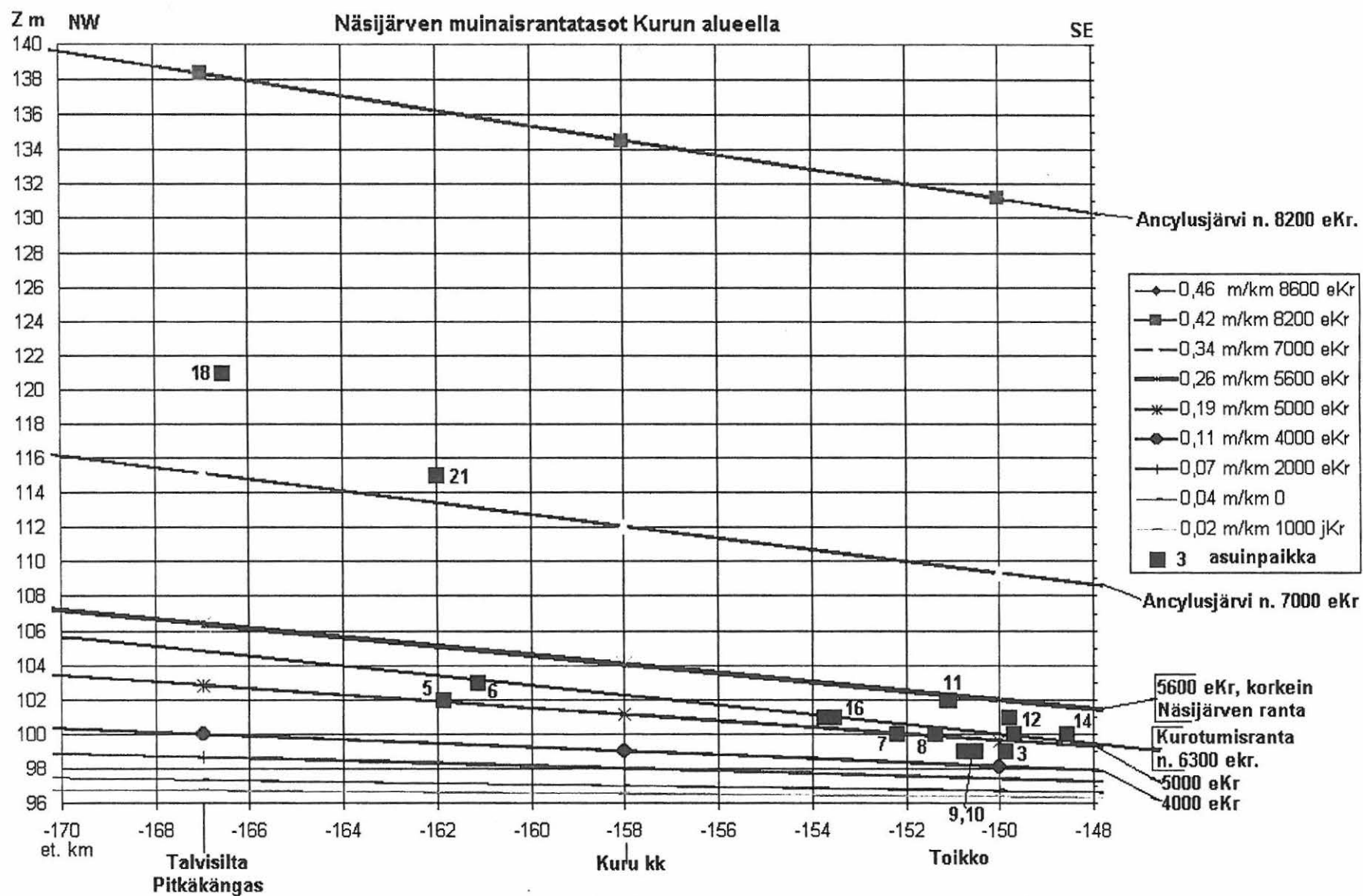
1. PERUSTIEDOT	3
2. YLEISKARTTA.....	4
3. INVENTOINNIN SUORITUS	5
4. TUTKIMUSALUE.....	6
4.1. Tutkitut alueet.....	6
4.2. Näsijärven kehitys	8
4.3. Yleisiä havaintoja	11
5. LÖYTÖLUETTELO.....	12
6. MUINAISJÄÄNNÖSLUETTELO.....	13
7. VALOKUVALUETTELOT	14
7.1. Dialuettelo.....	14
7.2. Negatiiviluettelo.....	16
8. KURUN MUINAISJÄÄNNÖKSET: KUVAUKSET, KARTAT JA VALOKUVAT.....	19
8.1. TERMIEN SELITYS.....	19
8.2. 1:50 000 karttaottet.....	21
8.2.1. AUREJÄRVI POHJOISOSA	21
8.2.2. LÄNSI-AURE	22
8.2.3. KALLIOJÄRVI	23
8.2.4. KEIHÄSJÄRVI-PITKÄKANGAS	24
8.2.5. KURU KK ITÄPUOLI	25
8.2.6. TOIKKO-LÄNSI-TEISKO	26
8.2.7. LÄNSI-TEISKO ETELÄOSA	27
8.3. KURU 1 AINESJÄRVI	28
8.4. KURU 2 TOLTAANSALO	31
8.5. KURU 3 KÖMMELINKANGAS W.....	34
8.6. KURU 4 KALLIOJÄRVI ISOHIETA.....	38
8.7. KURU 5 KEIHÄSJÄRVI 1	42
8.8. KURU 6 KEIHÄSJÄRVI-VUORENALUSTANOJA.....	45
8.9. KURU 7 TOIKKO-MIESPERÄ	47
8.10. KURU 8 TOIKONLAHTI 1.....	51
8.11. KURU 9 TOIKKO SÄYNÄVÄNNIEMI SW 1	55
8.12. KURU 10 TOIKKO HUHTISENLAHTI.....	59
8.13. KURU 11 TOIKONLAHTI 3.....	62
8.14. KURU 12 ROMUNOKKA 1	63
8.15. KURU 13 ROMUNOKKA 2	66
8.16. KURU 14 NIEMI.....	69
8.17. KURU 15 NIEMI 2	73
8.18. KURU 16 IKOSENLAHTI 1	74
8.19. KURU 17 IKOSENLAHTI 2	78
8.20. KURU 18 PITKÄKANGAS	80
8.21. KURU 19 AUREJÄRVI TERVANIEMI.....	84
8.22. KURU 20 TOIKONLAHTI 2.....	86
8.23. KURU 21 KEIHÄSJÄRVI 2	88
8.24. KURU 22 TALVISILTA 2	89
8.25. KURU 23 HEINÄSAARI 1	90
8.26. KURU 24 HEINÄSAARI 2	92
8.27. KURU 25 LEVEELAHTI.....	93
8.28. KURU 26 TALVISILTA 1	95
8.29. KURU 27 LAITAMO.....	96
8.30. KURU 28 RIUTTANEN	97
8.31. KURU 29 SEINÄVUORENSAARI	98
8.32. KURU PAIKANTAMATTOMAT LÖYDÖT	99
8.33. EPÄMÄÄRÄISIÄ, TARKASTAMATTOMIA PAIKKOJA JA LÖYTÖJÄ	100

1. Perustiedot

Alue	Kurun kunta.
Tarkoitus	Perusinventointi. Selvitys kunnan muinaisjäänöksistä ja muinaisjäänöspotentiaalista. Aiemmin tunnettujen muinaisjäänösten tarkastaminen, sekä uusien <u>esihistoriallisten</u> muinaisjäänösten paikantaminen, jotta ne voidaan ottaa huomioon maankäyttöä suunniteltaessa ja kaavoja laadittaessa.
Tavoite	Käytettävissä olleiden resurssien puitteissa mahdollisimman monen kiinteän esihistoriallisen muinaisjäänöksen saaminen suojelun piiriin, jotta ne eivät tutkimatta tuhoutuisi. Saada kattava yleiskuva kunnan eri osien muinaisjäänöskannasta ja -potentiaalista.
Työaika	Kenttätyöaika: 2.10. - 25.10.2001 välisenä aikana 17 työpäiv. 135 tuntia + matkat ja valmistelu 25 tuntia. Raportti loka-joulukuussa 2001, sekä osin tammi-kuussa 2002 yht. 140 tuntia. Kaikkiaan 300 työtuntia.
Kustantaja	Kurun kunta ja Tampereen Museot, maakunnallinen yksikkö
Tekijä	Mikroliitti Oy, Timo Jussila
Tulokset	<p>Tarkastettiin 2 ennestään tunnettua kiinteää muinaisjäänöstä.</p> <p>Tarkastettiin 6 ennestään tunnettua esihistoriallista löytöpaikkaa.</p> <p>Paikannettiin 3 uutta kivikautista löytöpaikkaa (mahdollisia asuinpaikkoja).</p> <p>Paikannettiin 16 uutta kiinteää muinaisjäänöstä:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1 ajoittamaton röykkiö (tod. näk. keskiaikainen kiuas). 15 esihistoriallista (kivikautisia) asuinpaikkaa, <p>Asuinpaikoista</p> <ul style="list-style-type: none"> 6 on lähes täysin ehjiä ja kajoamattomia 2 on osin tuhoutunut hiekanotossa 1 on lähes täysin tuhoutunut hiekanotossa 6 on osin tuhoutuneina pelloissa <p>Asuinpaikoista 11 on Näsijärven (muinaisella) rannalla, kaksi Keihäsjärven, yksi Kalliojärven. yksi (muinaisen) Aurejärven (aiemmin tunnettu paikka) rannalla, yksi mahdollisesti muinaisen Ancylusjärven rannalla.</p> <p>Saatiin museoon toimitettavaksi yksi esihistoriallinen löytö.</p>
Löydöt:	Uudet löydöt KM 32963 - 32981, kvartsi-iskoksia, -ytimiä ja -esineitä, palanutta luuta, saviastian paloja, yksi tasakantainen piikärki (Kuru 22).
Aiemmat Tutkimukset	Vuonna 1974 Maarit Suni teki alueella ns. pikainventoinnin, jossa hän paikansi ja tarkasti siihen mennessä alueelta tietoon tulleet löytöpaikat. Muutoin alueella ei ole aiemmin tehty minkäänlaisia arkeologisia tutkimuksia tai selvityksiä.

2. Yleiskartta





3. Inventoinnin suoritus ja perusteet

Inventoinnin kenttätyöt tehtiin lokakuussa 2001. Yleisin muinaisjäännytyypimme on esihistoriallinen pyyntikulttuurin asuinpaikka. Nämä kivi-rautakautiset asuinpaikat ovat sijainneet lähes poikkeuksetta aivan rantaviivan tuntumassa. Muinaista asutusta voi löytää alueilta jossa muinaisranta on sijainnut n. 10500-1000 vuotta sitten. Tämän takia on pyrittävä selvittämään alueen vesistöhistoria ja selvittämään muinaisrantojen sijainti. Perusinventoinnissa pyritään etsimään koko kunnan alueelta ilmeisimmät muinaisjäännykset. Pyyntikulttuurin asuinpaikat on mielellään sijoitettu kuiville hiekkaisille maille, hiekkarannoille. Asuinpaikkojen rannan ilmansuunniala ei ole ollut niin suurta merkitystä, kuin usein sanotaan. Asuinpaikkoja on joka ilman suuntaan avautuvilla rannoilla, ei vain etelänpuoleisilla. Kurun inventoinnissa käytin 1:100 000 maaperäkarttalehteä 2124. Maaperäkartojen avulla voidaan paikantaa helpoimmin tutkittavat hiekkamaat. On kuitenkin muistettava, että maaperäkarta näyttää maaperän metrin syvyydellä, joten esihistoriallisen ihmisen kannalta oivia hiekkaisia maaperiä voi olla kaiken maalajisilla alueilla. Vaikka hiekkamaat ovatkin otollisimpia etsintäalueita, on muinaisjäännyksiä myös muilla maaperillä. Maaperän voi päätellä myös peruskartan avulla (uuden maastokartan avulla se on jo vaikeampaa, koska siitä on riisuttu pois sellaista informaatiota, joilla maaperän voi päätellä).

Muita Kurun tapaiselle alueelle tyypillisiä muinaisjäännyksiä ovat rantakallioilla sijaitsevat ns. lapinrauniot, jotka ovat pronssi-rautakautisia hautaröykkiöitä, sekä erilaiset muut kivi-röykkiöt. Pyyntikuoppahankaita voi olla harjuilla ja vesistökaapeikoissa. Ei ole aivan mahdotonta löytää myöskään rautakautisia maanviljelyskulttuurin tai eräkauden asuinpaikkoja tai kalmistoja. Näitä muinaisjäännyksiä on kuitenkin vaikea etsiä suunnitelmallisesti ilman syvällistä ja aikaavievää analyysiä, eikä niiden sijaintia voi päätellä toimistossa, eikä maastossakaan samalla luotettavuudella kuin pyyntikulttuurin asuinpaikkojen sijainnin.

On käytännössä mahdotonta inventoida vähänkään laajempaa aluetta sataprosenttisesti. Tutkittava alue on rajattava resurssien mukaan useiksi erillisiksi maastossa tutkittaviksi osa-alueiksi - pistokokeiksi. Tämä tehdään kartta-analyysin avulla, jossa otetaan huomioon aiemmat muinaisjäännykset ja löytöpaikat, alueen kvartääri-geologia (kuten maaperä ja vesistöhistoria), topografia, sekä muinaisen ihmisen liikkumiseen ja elämään vaikuttaneet tekijät. Tätä suunnitelmaa, tutkittavia osa-alueita, muokataan koko inventoinnin ajan sen mukaan, mitä maastotyössä tulee ilmi ja mitä luonnossa havaitaan. Inventoinnin toteuttaminen on jatkuva dynaaminen ja luova suunnitteluprosessi, jossa myös logistiikalla on merkittävä osa, jotta varat tulisivat tehokkaasti käytetyksi. Työn suunnittelun ja suorituksen aikana on koko ajan pidettävä kirkkaana mielessä työn tarkoitus ja kaiken toiminnan on edistettävä asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Perusinventoinnissa pyritään pistokokein tutkittavia alueita saamaan kattavasti kunnan jokaiseen osaan, yleiskuvan saamiseksi kunnan alueesta tarkempien tutkimusten, kuten esim. rantakaava-alueiden inventointien, suunnittelun perustaksi.

Kuljin valitulla alueella maastossa etsien muinaisrantoja ja siellä asuinpaikalle sopivaa maastonkohtaa. Kulkiessani pyrin tarkastamaan kaikki reitille osuvat avoimet maastonkohdat (tieleikkaukset, teiden pinnat, tuulenkaadot, metsänaurusvaot, hiekanottoapaikat). Milloin avointa maata ei asuinpaikalle sopivaksi katsomallani paikalla ollut, tein sinne koekuoppia. Käytännössä metsässä kulkiessani tein koekuoppia lähes jatkuvasti. Koekuoppia tein hyväksi asuinpaikkakohdaksi arvelemalleni paikalle niin paljon ja kauan, että sain esiin riittävän määrän todisteita muinaisjäännyksestä tai kun vakuutuin siitä, että paikalla ei todennäköisesti ole löydettävissä muinaisjäännyksiä (monissa tapauksissa kun yö tuli vastaan). Koekuopituksessa noudatin hyväksi havaitsemani massamenetelmää: paljon pieniä kuoppia - lapionpistoja, joiden määrällä pyritään "onnen" osuus supistamaan mahdollisimman vähiin. On varsin

mahdollista osuttaa koekuoppa löydöttömälle kohdalle löytörikkaallakin asuinpaikalla. Kulttuurimaan havaitseminen koekuopasta on vaikeaa, usein jopa harhaanjohtavaa, ellei kyseessä ole todella vahva likamaa. Lokakuun pilviset ja hämärät päivät metsän siimeksessä eivät mahdollista luotettavien havaintojen tekoa koekuopan seinämistä. Koekuopasta havain-toja tehtäessä ei koskaan voi olla varma onko kyseessä "asuinpaikan" keskusta vai äärimmäinen reuna tai jokin uniikki rakenne - tai luonnonilmiö. Koekuopista tehtäviin kulttuurimaa-havaintoihin tai niiden puutteeseen on suhtauduttava äärimmäisen kriittisesti, eikä satunnai-sen harvan koekuopituksen tai yhden ihmisen tekemän pellon pintapoiminnan tuottamien havaintojen ja löytöjen perusteella saa tehdä vähänkään pidemmälle meneviä päätelmiä asuinpaikan arvosta, laadusta tai intensiivisyydestä. Inventoija havaitsee ja paikantaa mui-naisjäännöksen (muinaisen ihmisen asuin- tai työ- tai muu toimintapaikka) ja hyvässä lykys-sä myös kykenee arvioimaan sen laajuuden; ei enempää. Tarkemman käsityksen muinais-jäännöksestä saa sitten (koe-) kaivaustutkimuksilla.

Koekuopat vaihtelivat lapionpistosta ja turpeen raottamisesta soralapion terän levyiseksi (n. 25x25 cm) kuopaksi. Kuopan kaivoin niin syväälle kun oli tarpeellista riittävien havaintojen saamiseksi, yleensä 0-30 cm syvyyteen. Kuopituksen ja kuopan kaivuun keskeytin heti, kun kuopassa oli selviä merkkejä esihistoriasta - muinaisjäännöksestä, jotta en tuhoaisi muinais-jäännöstä enempää. Kynnetyillä (tai muuten avoimilla) pelloilla kävelin sopivaksi katsomillani kohdin löytöjä pellon pinnasta tähystellen. Erään tutkimuksen mukaan systemaattisella, huo-lellisella ja kattavalla pellon pintapoiminnalla voidaan parhaassa tapauksessa havaita 5-7 % muinaisjäännöksen artefakteista (Nissinaho 1988). Kyntämättömiä peltoja en tutkinut mitenkään. Pihamaita en pääsääntöisesti tutkinut lainkaan, joisakin mökkien pihossa kävin asuk-kaitten luvalla.

Pilvinen ja sateinen sää vaikeutti valokuvausta. Käyttämäni 400 asan mustavalkofilmä (Ilford XP2 ja Konica VX400) osoittautui varsin jyrkäksi. Olosuhteet, kuvauskohteet ja filmi osoittau-tuivat allekirjoittaneen valokuvauskykyihin ja kameroihin (Olympus mju 1 ja 2) nähden ehkä liian vaativiksi. Diojen osalta kuvaus onnistui paremmin, joskin kamerassa (Olympus OM 1, Fuji Sensia 400 filmi) - ilmeisesti kylmästä ja kosteudesta johtuen - oli yllättäviä toimintahäiri-öitä, jotka pilasivat joitain kuvia.

4. Tutkimusalue

Tutkimusalue käsitti koko Kurun kunnan nykyisen alueen. Kurun kunta on perustettu v. 1867. Sen pinta-ala on 820 km² josta vesistön osuus on 104 km². Kurun naapureina on neljä kau-punkia: Tampere, Ikaalinen, Parkano ja Virrat sekä neljä maalaiskuntaa: Ylöjärvi, Viljakkala, Kihniö ja Ruovesi. Asukkaita Kurussa on v. 2001 alussa 2839, asukastieheyden ollessa 4,1 asukasta per maakm². Kesäasukkaiden määrä on huomattava: noin 1300 taloutta (läh-de: <http://www.kuru.fi/yleistietoa.htm>). Seitsemisen kansallispuisto ulottuu Kurun länsiosiin Aurejär-ven eteläpuolella. Kurun pohjoisosasta on suurin osa valtion maata.

4.1. Tutkitut alueet

Maastotutkimus painottui Näsijärven alueelle, sekä yhdelle jokireitille Keihäsjärven-Kalliojärven välille. Muilla alueilla vietettiin aikaa yhdestä päivästä muutama päivään. Laa-joja alueita jäi lähes kokonaan tutkimatta tai vain yhden pistokokeen varaan. **Arkeologin näkökulmasta** Kuru jakaantuu viiteen erilaiseen maantieteelliseen alueeseen:

Näsijärven saaret

Saaret jäivät käytännössä kokonaan katsomatta tässä inventoinnissa. Kävin ainoistaan yh-

dessä saarella, Toltaansalossa. Saarista ei tunneta kuin yksi kiviraunio ja pari löytöpaikkaa, joista toinen on selvästi alun perin veteen hukattu löytö. On hyvin todennäköistä, että saaris- sa on vielä useita paikantamattomia muinaisjäänöksiä.

Näsijärven rannat, jossa muinainen rannansiirtymä on ollut huomattava ja se tunnetaan suhteellisen hyvin. Alueen eteläreunalla on Sisä-Suomen reunamuodostumaan kuuluva Kömmelinkankaan reunamoreeni (syntynyt n. 11200-11300 vuotta sitten mannerjään reunan eteen) ja siihen liittyen lievehiekka-alueita. Näsijärven muinaisrannan ulottuvissa on Toikon alueella laaja hiekkamuodostuma. Parkkuun Pappilankylässä ulottuu Näsijärven rantaan Karustanlahden länsipuolella harjun pää, joka täältä jatkuu pohjoiseen Kurun kirkolle ja siitä luoteeseen katkonaisena Keihäsjärven länsipuolitse Työtönjoenvartta Pitkäankaalle ja edelleen Kalliojärven läpi Riuttaseen. Alueen maaperä on pääosin kalliota ja silttiä, sekä hienoainekista kivistä moreenia mutta paikoin myös hiekkamoreenia. Alueen alavimmissa kohdin on savea. Monin paikoin on savea päälle kerrostunut paksu hiekka- tai moreenikerros (havainto tehty hiekkakuoppien seinämistä ja tieleikkauksista). Topografia on melko jyrkkä. Tältä alueelta tunnetaan nyt 11 esihistoriallista asuinpaikkaa. Alue on kohtalaisen hyvin inventoitu, mutta rantaviivan pituuden johdosta (+ paljon muinaisrantatasoja) on kuitenkin laajojakin rantakaistoja kokonaan tutkimatta. Mielestäni on varmaa, että Näsijärven rannoilla Kurussa on vielä useita paikantamattomia muinaisjäänöksiä.

Näsijärven tuntumassa olevat Parkkuun-Poikkeluksen-Länsi-Teiskon pienjärvet Kurun kaakoisosassa, joista suurimmat ovat Jakama, Kuusjärvi, Pitkäjärvi ja Parkusjärvi. Alueen topografia on kumpuileva, maaperä pääosin silttiä ja hiemoainemoreenia. Alueen halki kulkee katkonainen harju Kömmelinkankaalta Pallojärvelle ja toinen hyvin katkonaisena Pitkäjärven itäpuolitse Poikkelukselle. Kolmas harjunpätkä halkaisee Kuusjärven kulkien matalana ja katkonaisena Jakaman pohjoispuolelle. Alueen rannoista huomattava osa on peltona. Näiden vesistöjen historia ei ole tunnettu, joskin Kuusjärven rannoilla havaitsin muutaman metrin nykyisen pinnan yläpuolella muinaisrannan. Alueelta tunnetaan kaksi kivikautista löytöpaikkaa juuri em. muinaisrannan päältä (Kuru 23, 24). Alue on vain muutamien pistokokein inventoitu, eli se on suurimmaksi osaksi tutkimatonta.

Pienvesistöt ja vesireitit, ylänköalue. Näsijärvestä alkaa muutamia pieniä vesireittejä, jotka kulkevat pohjoisen-luoteen suuntaan ylängöille, Kihniön vedenjakajalle ja "oikotienä" Aurejärvelle, sekä Vaskivedelle. Maasto ja maaperä on näillä alueilla vedenjakajamaisen karua: hiekkamoreenia, ja kalliota. Alueen halki kulkee em. Keihäsjärvi-Pitkäkangas harjujakso. Laaja erämaa alue on tarjonnut runsaat "majavapurot" (majava on yleisin kivikautinen saaliseläin) ja mainiot peuran- ja hirvenpyyntimaastot. Alueella oletetaan olevan pyyntikuoppahankaita, mutta niitä ei onnistuttu kuitenkaan nyt inventoinnissa havaitsemaan.

Pohjoisin Näsijärvestä alkava pienvesireitti on Alainenjärvi-Kuusijärvi-Haukkajärvi reitti, joka oikaisee Helvetinjärven kautta Vaskivedelle. Sen varsilta ei tunneta muinaisjäänöksiä. Reitin varella inventoin muutamien pistokokein Kuusijärven pohjoispäässä, sekä Alainenjärven eteläpäässä. Muutoin reitti on suurelta osin tutkimatta.

Kurun kirkolta Keihäsjärven kautta lähtee pohjoiseen ja välillä moneen suuntaan haarautuva vesireitti, jonka "pääväylä" kulkee Kalliojärvelle ja edelleen Riuttaselle ja siitä Puntasjärven kautta Lapinjärville, joista on kapea vedenjakaja Sammakkojärven kautta Teerijärveen joka laskee Poikelisjärveen ja siitä edelleen Aurejärven pohjoispäähän. Reitin varrelta tunnetaan neljä esihistoriallista asuinpaikkaa (Keihäsjärven kaksi paikkaa, sekä Pitkäkangas ja Kalliojärvi). Erityisesti on syytä kiinnittää huomio tämän reitin latvajärvien "lappi"-nimistöön, joka viitanee pyyntikulttuurin. Valitettavasti reitin päästä Lapinjärviltä ei nyt löytynyt merkkejä esihistoriasta. Reitti tuli kohtalaisen hyvin katsottua alkupäästään Keihäsjärveltä Kalliojärvelle, sekä osin Riuttajärvellä ja pohjoispäässä Lapinjärvillä. Puntasen ympäristö jäi katsomatta.

Riuttanen-Lapinjärvet väliltä olisi mielestäni varsin mahdollista löytää esihistoriallisia muinaisjäännöksiä.

Jakaman pohjoispäästä alkava luoteeseen kulkeva Liesjärven tuntumaan ulottuva vesireitti jäi täysin tutkimatta. Liesjärvellä tarkastin ainoastaan järven koillisosan rannat, tuloksetta.

Poikeluksen Parkusjärveltä lähtee vesireitti luoteeseen Juhtimäen lukuisille pienjärville (Ikaalisissa) ja sieltä edelleen Seitsemisen kautta Aurejärven eteläpään tuntumaan, sekä lounaaseen Kyrösjärvelle. Suuri osa reitistä on Ikaalisten puolella. Kartan perusteella reitin varret ovat varsin potentiaalista maastoa muinaisjäännöksille. Reitti jäi kokonaan tutkimatta.

Aurejärvi on kunnan luoteiskulmassa 155 metrin tasolla oleva laaja, n. 14 km pitkä latvajärvi. Järvi on kuroutunut Yoldiamerestä pian jäätikön sulamisen jälkeen. Järvi laskee vetensä eteläpäästä Vahojärven ja Leppäsjärven kautta Kyrösjärveen. Järven pohjoispäästä on useita puroitteja Kihniön suuntaan kapealle vedenjakajalle. Aurejärvi jäi tässä inventoinnissa arvoitukseksi. Järven vesistöhistoria on tuntematon. On kuitenkin oletettavaa, että järven pohjoispää olisi maan kohoamisen johdosta regressiivinen (vesi laskeva) ja eteläosa vastaavasti lievästi transgressiivinen (vesi nouseva). Aurejärven eteläpuolisen Ainesjärven rannalta tunnetaan yksi kivikautinen asuinpaikka (nro 1). Inventoinnissa sain viitteitä yhdestä mahdollisesta asuinpaikasta järven pohjoisosassa (nro 19). Alueen maasto on hyvin karua, kallioista ja kivikkoista moreenia. Tutkin pistokokein Aurejärven rantoja, mutta ylipäätään järven alue jäi suurimmilta osin tutkimatta.

Aurejärven eteläpuolella olevien Ainesjärven ja Valkeajärven välisellä alueella on muinaisjäännösten kannalta erinomaista harjumaastoa. Valkeajärven länsipäässä on erinomainen laajahko hiekkapohjainen tasanne parisen metriä järven nykyisen tason yläpuolella, koulu-esimerkki pyyntikulttuurin asuinpaikojen sijainnille. Runsaasta (useita kymmeniä) ja "raivokkaasta" koekuopituksesta huolimatta en havainnut mitään esihistoriaan viittavaa.

En ennättänyt muutaman päivän alueella kulkemisen aikana saamaan Aurejärven ympäristön muinaisuudesta sellaista tukevaa otetta, joka olisi johtanut muinaisjäännösten löytymiseen. Aurejärven muinaisuuden selvittäminen vaatisi oman tutkimushankkeensa.

4.2. Näsijärven kehitys

Siinä vaiheessa kun tiedetään ihmisten jo vakituisesti asuneen ainakin Keski-Suomessa ja nykyisellä Uudellamaalla ja eteläisimmässä Hämeessä, sekä Etelä-Karjalassa noin 8200 eKr. ulottui muinainen Itämeri, Ancyclusjärvi Kurun alueella nykyiselle 138-132 m korkeudelle. Maankohoamisen eroista johtuen on rantapinta nykyään kallistuneena n. 42 cm/kilometrille (mitattuna suunnassa 318-138). Tämän takia tämä rantataso on Pitkäkankaalla Kurun kirkon luoteispuolella 138 m korkeudella ja kaakkoisimmassa Kurussa n. 132 metrin korkeudella. Vesi oli Ancyclusjärvessä laskeva. Näsijärvi kuroutui Itämeren altaasta Ancyclusjärvivaiheen lopulla (Mastogloia-meri-järvi muutosvaiheessa) n. 6400-6200 eKr. altaan pohjoispäästä, Virtain Sampsalammelta. Muodostunut Suur-Näsijärvi laski vetensä Lapuanjoen kautta Litorinamereen. Veden korkeus oli tuolloin Kurun kk:n kohdalla n. 102 m ja Tampereella alle 94 m tasolla. Tämän jälkeen alkoi Näsijärvessä vedennousu, kunnes nouseva vesi puhkaisi uuden uoman etelään - Tammerkosken n. 5600 eKr. Pohjoinen lasku-uoma kuivui. Tämän jälkeen vedenpinta laski vähitellen Näsijärvessä nykyiselle tasolle.

Oheinen Näsijärven vaiheita Kurun alueella kuvaava etäisyysdiagrammi on laadittu Matti Saamiston (1971), Timo Jussilan (1999, 2000) ja Tikkanen&Seppä (2001) -aineiston perusteella (kalibrointi korjattu ITCAL98 mukaan). Näistä eksaktein lähde on Tikkanen&Seppä, jossa on selvitetty Tammerkosken puhkeamisen aikainen Näsijärvi. Sitä edeltävät Näsijärven

alueen veistövaiheet olen projisoinut Saarniston Päijännettä käsittelevästä aineistosta ja Tammerkosken puhkeamisen jälkeiset vaiheet Jussilan (1999) Saimaa tutkimuksista (ottamalla Saimaan ajoitetut kallistumat ja sijoittanut ne Näsijärveen, kallistuma-akselin ollessa Tammerkosken suulla kynnyskorkeudella 96 m). Etäisyysdiagrammi on suunnassa (318-138° /360°) ja em. lähteissä esiintyvät kallistumat on projisoitu tälle suunnalle. Peruslinjana (0-kohta, josta etäisyys vaaka-akselilla on mitattu on käytetty Jussilan 1999 ja 2000 peruslinjaa). Etäisyysdiagrammin laadinnasta ja tulkinnasta ks. em. lähteet. Diagrammissa siis katsotaan Kurun aluetta lounaasta. Muinaiset rantapinnat ovat siinä kallistuneina luoteesta kaakkoon. Mitä vanhempi ranta, sitä kallistuneempi se on. Diagrammin rantatasojen ja niiden ajoitusten tarkkuus on parhaimmillaan +/-200 vuotta ja rantakorkeuksien +/-1 m, paitsi Näsijärven korkein ranta, joka perustuu alueella tehtyihin eksateihin mittauksiin ja tutkimuksiin. 1-a

Kun Kurun muinaiset asuinpaikat sijoitetaan etäisyysdiagrammille voidaan niille arvioida karkea ajoitus. Erityisen mielenkiintoinen on Pitkäkankaan asuinpaikka (nro 18) joka tämän mukaan ajoittuisi Ancyclusvaiheeseen n. 7200-7300 eKr. Paikka sijaitsee kuitenkin kapean muinaisvuonon päässä, joten ei voida täysin sulkea pois mahdollisuutta, että asuinpaikka olisi ollut myöhemmän, ylemmälle tasolle patoutuneen pienjärven rannalla. Mesoliittinen on myös paikka nro 11 (Toikonlahti). Muut paikat ajoittuisivat diagrammin mukaan neoliittisiksi. Rannansiirtymisajoitus on kuitenkin Kurun alueella hyvin epätarkka neoliittisella kivikaudella, koska rannansiirtymä on tuolloin ollut varsin vähäinen.

Varhaiskampakeramiaa, joka ajoittuu n. 5100-4600 eKr., on löytynyt paikoista nro 5 ja 12. Etäisyysdiagrammilla nämä paikat sijoittuvat 5000 eKr. rantapinnan tuntumaan. Jos oletetaan veden olleen asutuksen aikana n. metrin asuinpaikkatason alapuolella, tulisi etäisyysdiagrammin mukaan näiden ka 1 paikkojen ajoitukseksi n. 5000+ eKr ja 4500+ eKr. Nämä paikat siis tukevat laadittua etäisyysdiagrammia.

Kurun alueelta voidaan löytää muinaisia pyyntikulttuurin rantasidonnaisia asuinpaikkoja noin 140 m korkeustasolta alaspäin Kurun kk:n luoteispuolelta ja n 136 m korkeustasolta alaspäin kunnan kaakkoisosasta. Jonkin verran, pienin pistokokein, katsoin näitä ylempia tasoja Pitkäkankaan alueella ja Kömmelinkankaan pohjoispuolisella alueella, mutta inventoinnin painopiste oli kuitenkin nykyisten rantojen tuntumassa. Vanhimmat Kurun asuinpaikat ovat siis vielä löytämättä.

Lähteet:

- Jussila T, 1999: Saimaan kalliomaalausten ajoitus rannansiirtymiskronologian perusteella. Kivikäs & Jussila & Kupiainen: Saimaan ja Päijänteen alueen kalliomaalausten sijainti ja syntyäika. *Kalliomaalausraportteja 1/1999*. Kopijyvä kustannus, Jyväskylä.
- Jussila T, 2000. Pioneerit Keski-Suomessa ja Savossa. Rannansiirtymisajoitusmenetelmien perusteita ja vertailua. *Suomen arkeologinen seura. Muinaistutkija 2/2000:13-28*.
- Saarnisto M, 1971. The Upper Limit of the Flandrian Transgression of Lake Päijänne. *Commentationes Physico-Matematicae Vol. 41, No 2: 149-170*.
- Tikkanen M & Seppä H, 2001: Post-glacial history of Lake Näsijärvi, Finland, and the origin of the Tammerkoski Rapids. *Fennia 179: 1 : 129-141*.

4.3. Yleisiä havaintoja

Eräs Kurulle (kuten monelle muullekin järvi-Suomen kunnalle) tyypillinen piirre on ollut runsas hiekanotto järven rannasta. Muualla Suomessa, kuten esimerkiksi Suonenjoella Savossa, tiedetään rantaviivan siirtyneen jopa kymmeniä metrejä hiekanoton seurauksena. Tälläinen tapaus on paikallisen isännän kertoman mukaan Kurussa Toltaansalon länsipuoleisella ja Kylmäniemen eteläpuoleisella "Soranalus" -nimisellä rannalla.

Arkeologin kannalta erinomaisia laajoja hiekkarantoja, joista jotain esihistoriaan viittaavaa olisi pitänyt löytyä, mutta ei ponnekkaasta havainnoinnista huolimatta löytynyt on em. Soranalunen (Pk 2124 09, x: 6854 48 y: 3327 71), sekä Pappilankylän Lammasniemen alue (Pk 2124 09, x: 6863 00 y: 3328 20). Näiden lisäksi sekä Näsijärven että pienjävien rannoilla on useita pienempiä hiekkarannan läiskiä, jotka käytännössä on viety pois hiekanotossa. Hiekan mukana on todennäköisesti hävitetty ja viety pois myös muinaisjäännöksiä. Hiekanotto onkin ollut ja on edelleenkin eräs suurimpia muinaisjäännösten hävitäjiä. Tämä hävitys on ollut tahatonta. Maallikot (muut kuin arkeologit) eivät kykene havaitsemaan muinaisjäännöksen vähäisiä merkkejä.

Erityisesti nykyinen hiekanotto, joka kohdistuu kaukana rannoista oleville hiekka-alueille, joissa olisi löydettävissä Kurun vanhin asutus, on arkeologien ja Suomen esihistorian tietämyksen kannalta "vaarallista". **Maa-ainesten ottolupia myönnettäessä olisikin ehdottomasti vaadittava arkeologinen tarkastus ennen luvan myöntämistä.** On käsittämätöntä, että yva-selvityksissä edelleenkin jätetään usein arkeologinen maastotutkimus tekemättä. Kivikautiset asuinpaikat ovat yleensä pienialaisia, eivätkä ne siten yleensä estä hiekanottoa, kun otto voidaan suunnata asuinpaikkojen ulkopuolelle tai asuinpaikka voidaan tutkia ennen hiekanottoa.

Kömmelinkankaan länsipäässä, Lähdekorven ja Kömmelin talon itäpuolella, heti maantien pohjoispuolella (Pk: 2124 08, x 6850 09, y 3323 91) on topografialtaan, laaja erinomainen muinainen Ancylysjärven hiekkarantalaguuni n. 120-125 m korkeudella (vastaa n. 7500 eKr. rantatasoa). En nyt ennäyttänyt koekuopittamaan tätä laajaa aluetta. Samanlaisia hienoja ja myös vanhempia Ancylysjärven hiekkarantoja on runsaasti vielä tutkimattomina tai vähäisin pistokokein pikaisesti tarkastettuna Kömmelinkankaan pohjoispuolella, Joutsijärven-Kalliojärven välisellä alueella. Kurun varhaisasutus, Ancylysjärven rantojen tutkiminen ansaitsisi mielestäni oman inventointihankkeensa. Tulokset voisivat olla erittäin mielenkiintoisia ja käänteentekeviä koko Pirkanmaan esihistorian kannalta. Mainioita potentiaalisia Ancylysrantoja on myös Virroilla ja Ruovedellä.

Espoossa 18.1.2002



Timo Jussila

5. Löytöluettelo

Kokoelma	Lnro	Löytö	Lvuosi	kunta	nro	nimi
HM	40:1	ristinuija	?	KURU		Paikantamaton löytö 1
KM	2192:637	kivikirves		KURU		Paikantamaton löytö 7
KM	2514:3	kivikirves		KURU		Paikantamaton löytö 5
KM	2519:247	kivikirves		KURU		Paikantamaton löytö 6
KM	9654	kivinen keihäänkärki		KURU	25	LEVEELAHTI
KM	9893	kourutaltoa	1916	KURU	1	AINESJÄRVI
KM	13961	kivitalta	1956	KURU	24	HEINÄSAARI 2
KM	13962	kourutaltoa		KURU	23	HEINÄSAARI 1
KM	14330	pronssinen hevosenkenkäsolkki	1958	KURU	27	LAITAMO
KM	16874	litteä reikäkivi	1963	KURU	26	TALVISILTA 1
KM	20908	reikäkivi	1980	KURU	29	SEINÄVUORENSAARI
KM	24710	piiesine (pyssypii?)		KURU	28	RIUTTANEN
KM	32963	kvartsi-iskoksia	2001	KURU	3	KÖMMELINKANGAS W
KM	32964	kvartsi-iskoksia	2001	KURU	4	KALLIOJÄRVI ISOHIETA
		"				
KM	32965	saviastian paloja	2001	KURU	5	KEIHÄSJÄRVI 1
		kvartsi-iskoksia				
		palanutta luuta				
KM	32966	kvartsikaavin	2001	KURU	6	KEIHÄSJÄRVI-VUORENALUSTANOJA
		kvartsi-iskoksia				
KM	32967	kvartsi-iskoksia	2001	KURU	7	TOIKKO-MIESPERÄ
		kvartsiydin				
		palanutta luuta				
KM	32968	kvartsi-iskoksia	2001	KURU	8	TOIKONLAHTI 1
		palanutta luuta				
KM	32969	kvartsi-iskoksia	2001	KURU	9	TOIKKO SÄYNÄVÄNNIEMI
		palanutta luuta				
		kvartsi-iskoksia	2001	KURU	9	SÄYNÄVÄNNIEMI SW 2
KM	32970	kvartsikaavin	2001	KURU	10	TOIKKO HUHTISENLAHTI
		kvartsi-iskoksia				
		palanutta luuta				
		kvartsi-iskoksia				
		kvartsi-iskoksia				
KM	32971	kvartsi-iskoksia	2001	KURU	11	TOIKONLAHTI 3
		palanutta luuta				
KM	32972	saviastian paloja	2001	KURU	12	ROMUNOKKA 1
		kvartsi-iskoksia				
KM	32973	kvartsi-iskoksia	2001	KURU	13	ROMUNOKKA 2
		palanutta luuta				
KM	32974	kvartsi-iskoksia	2001	KURU	14	NIEMI
		kvartsi-ytimiä				
		palanutta luuta				
KM	32975	kvartsi-iskoksia	2001	KURU	16	IKOSENLAHTI 1
KM	32976	kvartsi-iskoksia	2001	KURU	17	IKOSENLAHTI 2
		palanutta luuta				
KM	32977	kvartsikaavin	2001	KURU	18	PITKÄKANGAS
		kvartsi-iskoksia				
		palanutta luuta				
KM	32978	kvartsi-iskoksia	2001	KURU	19	AUREJÄRVI TERVANIEMI
		palanutta luuta	2001	KURU	20	TOIKONLAHTI 2
KM	32980	kvartsi-iskoksia	2001	KURU	21	KEIHÄSJÄRVI 2
KM	32981	tasakantainen piikärki	2001	KURU	22	TALVISILTA 2
SatakM	10321	kourutaltoa	1911	KURU	1	AINESJÄRVI
SatakM	10322	kivitalta	1911	KURU	1	AINESJÄRVI
SatakM	10323	kaksiteräinen kivitalta	1911	KURU	1	AINESJÄRVI

SatakM	10324	tasatalta	1911	KURU	1	AINESJÄRVI
Yksityisk		kourutalta		KURU		Paikantamaton löytö 2
Yksityisk.		kourutalta				Paikantamaton löytö 3
Yksityisk		reikäkivi				Paikantamaton löytö 4

Yksityisk. = yksityiskokoelma, yleensä löydön kokoelmätieto on peräisin 1940-lukua edeltävältä ajalta. Nykyinen löydön sijainti on useinmiten tuntematon

6. Muinaisjäännösluettelo

Nro	Nimi	Kartta	x (kkj1)	y (kkj1)	z	p (kkj2)	i (kkj2)	Ajoitus	Laji
1	AINESJÄRVI	2213 02	687620	246724	160	688137	331007	kivikausi	asuinpaikka
2	TOLTAANSALO	2124 08	684997	248661	100	685422	332820	ajoittamaton	röykkiö
3	KÖMMELIN-KANGAS W	2124 08	684539	248188	99	684989	332327	kivikausi	asuinpaikka
4	KALLIOJÄRVI ISOHIETA	2213 08	687471	248032	138	687926	332306	esihist.	asuinpaikka
5	KEIHÄSJÄRVI 1	2213 07	686583	248352	102	687025	332585	kivikausi	asuinpaikka
6	KEIHÄSJÄRVI-VUOREN-ALUSTANOJA	2213 07	686517	248391	103	686956	332621	kivikausi	asuinpaikka
7	TOIKKO-MIESPERÄ	2124 09	685558	248750	100	685981	332936	kivikausi	asuinpaikka
8	TOIKONLAHTI 1	2124 09	685446	248763	100	685869	332943	kivikausi	asuinpaikka
9	TOIKKO SÄYNÄVÄNNIEMI SW 1	2124 09	685367	248787	99	685788	332964	kivikausi	asuinpaikka
9	SÄYNÄVÄNNIEMI SW 2	2124 09	685378	248783	99	685799	332960	kivikausi	asuinpaikka
10	TOIKKO HUHTISENLAHTI	2124 09	685354	248797	99	685775	332973	kivikausi	asuinpaikka
11	TOIKONLAHTI 3	2124 09	685420	248772	102	685842	332951	kivikausi	asuinpaikka
12	ROMUNOKKA 1	2124 09	685202	248763	101	685624	332932	kivikausi	asuinpaikka
13	ROMUNOKKA 2	2124 09	685201	248774	100	685623	332943	kivikausi	asuinpaikka
14	NIEMI	2124 08	684851	248626	100	685280	332779	kivikausi	asuinpaikka
15	NIEMI 2	2124 08	684863	248627	100	685292	332780	ajoittamaton	röykkiö
16	IKOSENLAHTI 1	2213 07	686056	248995	101	686467	333203	kivikausi	asuinpaikka
17	IKOSENLAHTI 2	2213 07	686071	248981	101	686482	333190	kivikausi	asuinpaikka
18	PITKÄKANGAS	2213 07	686980	248071	121	687433	332322	kivikausi	asuinpaikka
19	AUREJÄRVI TERVANIEMI	2213 03	688793	246688	159	689309	331024	esihist.	löytö
20	TOIKONLAHTI 2	2124 09	685398	248761	102	685820	332938	kivikausi	löytö
21	KEIHÄSJÄRVI 2	2213 07	686590	248338	115	687031	332571	vanh kivi	löytö
22	TALVISILTA 2	2213 07	686959	248066		687412	332316	vanh metalli	löytö
23	HEINÄSAARI 1	2124 09	685302	248344	110	685742	332518	kivikausi	löytö
24	HEINÄSAARI 2	2124 09	685319	248360	110	685758	332534	kivikausi	löytö
25	LEVEELAHTI	2124 09	685822	248518	95	686253	332715	kivikausi	löytö
26	TALVISILTA 1	2213 07	686960	248054	125	687416	332305	kivikausi	löytö
27	LAITAMO	2124 09	685655	248743	97	686076	332932	rautakausi	löytö
28	RIUTTANEN	2213 05	687748	247778	185	688216	332066	historiallinen	löytö
29	SEINÄVUOREN-SAARI	2124 08	684530	248655	95	684956	332793	kivikausi	löytö

löytö = löytöpaikka, ei suojelukohde. Asuinpaikka, röykkiö = kiinteä muinaisjäännös, suojelukohde

7. Valokuvaluettelot

7.1. Dialuettelo

Kuvaaja kaikissa kuvissa: Timo Jussila, lokakuussa 2001.

- 48122 Kuru 1 Ainesjärvi. Yleiskuva asuinpaikasta. Kuvattu lounaaseen talon nurkalta.
- 48123 Kuru 2 Toltaansalo. Kuvattu pohjoiseen kallion päältä. Matala kiviraunio kuvan keskellä.
- 48124 Kuru 2 Toltaansalo. Kuvattu etelään. Raunio kuvan keskellä kallion juurella
- 48125 Kuru 3 Kömmelinkangas W. Kuvattu lounaaseen. Pääosa asuinpaikasta pellon reunassa vaaleiden koivujen kohdalla.
- 48126 Kuru 4 Kalliojärvi Isohietä. Kuvattu länteen alueen eteläosassa.
- 48127 Kuru 5 Keihäsjärvi 1. Kuvattu etelä-kaakkoon. Asuinpaikan pohjoisreuna hiekkauopan reunassa. Keihäsjärvi ennen tien kaarretta vasemmalla rantapusikoiden takana.
- 48128 Kuru 6 Keihäsjärvi-Vuorenalustanoja. Kuvattu luoteeseen. Asuinpaikan rippeet tien laidalla mäen päällä.
- 48129 Kuru 6 Keihäsjärvi-Vuorenalustanoja. Kuvattu itään. Vanhan hiekkakuopan reunaan tasattu mökkitontti. Löydöt itäreunalta (kiven ympäristö taustalla).
- 48130 Kuru 7 Toikko-Miesperä. Kuvattu koilliseen. Asuinpaikka on pellon toisella puolen, kuvan keskellä näkyvän rakennuksen kohdalla ja vasemmalla puolella pellossa.
- 48131 Kuru 8 Toikonlahti . Kuvattu Toikontieltä (kuvan oikeassa reunassa) länteen. Asuinpaikka kuvan keksellä pellossa, rinteessä alla.
- 48132 Kuru 9 Toikko Säynvänniemi Sw 1. Kuvattu länteen metsän reunasta heikanotto paikalta. Asuinpaikka kuvan keskellä rinteessä alaosassa (vaalea raita pellossa on hiekkaa asuinpaikan kohdalla).
- 48133 Kuru 10 Toikko Huhtisenlahti. Asuinpaikan länsiosaa, kuvattu länteen rantatörmän päältä sen suuntaisesti.
- 48134 Kuru 10 Toikko Huhtisenlahti. Asuinpaikan itäosassa, jyrkän Näsijärven laskevan törmän laki, jonka reunalta pari kvarttia. Kalliopaljastuma vasemmalla ja vanha hiekkakuoppa oikealla. Kuvattu itään järven suuntaan.
- 48135 Kuru 11 Toikonlahti 3. Kuvattu etelä-kaakkoon. Asuinpaikka kuvan oikeassa puoliskossa peltorinteessä harjalla.
- 48136 Kuru 12 Romunokka 1. Kuvattu mökkitieltä itään niemen kärjen suuntaan. Asuinpaikka kuvan keskellä harjanteen tasaisella laella.

- 48137 Kuru 12 Romunokka 1. Kuvattu mökkitieltä etelään asuinpaikan keskiosan kohdalta. Niemen harjanteen lakea, jonka eteläreunalla asuinpaikka on. Kuvassa kekellä metsäkoneen ura.
- 48138 Kuru 13 Romunokka 2. Kuvattu pohjoiseen. Suppea asuinpaikka kuvan keskellä mökin takana (joka kuvan oikeassa reunassa) n. 20-30 m kuusikossa.
- 48139 Kuru 14 Niemi. Kuvattu luoteeseen. Asuinpaikka kuvan keskellä olevan peltoosaarekkeen edustalla rinteiden juurella.
- 48140 Kuru 15 Niemi 2. Kuvattu pohjoiseen. Niemen talon isäntä Esko Honkala osoittaa kiviaroniota, joka on tien varrella auringon valaiseman heinikon sisällä.
- 48141 Kuru 16 Ikosenlahti 1. Kuvattu tien reunalta länteen. Asuinpaikka on taustalla metsän sisällä.
- 48142 Kuru 17 Ikosenlahti 2. Kuvattu etelään. Asuinpaikka lapion kohdalla kuvan keskellä (ja oikeassa puoliskossa).
- 48143 Kuru 18 Pitkäkangas. Kuvattu etelään asuinpaikan pohjoisosasta, hiekkakuopan suuntaan, joka jää vasemmalle tien päässä. Harjun lakea. Löytöjä tien pinnasta.
- 48144 Kuru 18 Pitkäkangas. Kuvattu pohjoiseen asuinpaikan eteläpäästä, hiekkakuopan reunan eteläpuolelta. Löytöjä kuvan alalta. Kuoppa heti tien oikealla puolen.
- 48145 Kuru 20 Toikonlahti 2, löytöpaikka. Kuvattu etelä-lounaaseen asuinpaikkannro 11 liepeiltä. Löydöt taustalla olevan peltoharjanteen päältä, kuvan keskeltä, heti metsäsaarekkeen oikealta puolen.
- 48146 Kuru 21 Keihäsjärvi.2, löytöpaikka. Kuvattu kaakkoon. Löytö hiekkakuopan oikealta reunalta kuopan pohjalla olevan rakennelman tasalta. Taustalla tien haarassa järven rannassa asuinpaikka Kuru 5.
- 48147 Kuru 22 Talvisilta 2, löytöpaikka. Kuvattu Talvisillan talon koillispuolelta länteen. Kuvassa Pitkäkankaalle menevä tie. Taustan metsä on kapea raivaamon vyöhyke jyrkän jokitörmän äärellä. Reikäkivi ja piikärki löydetty mahdollisesti jostakin kuvan alalta.
- 48148 Kuru 25 Leveelahti, Kuvattu luoteeseen järven lounaispäästä kannakselta. Löytö pellon reunasta vesirajasta kuvan keskivaiheilta.

7.2. Negatiiviluettelo

Kuvaaja kaikissa kuvissa: Timo Jussila, lokakuu 2001

- 122477 KURU 3 KÖMMELINKANGAS W. Kuvattu lounaaseen. Pääosa asuinpaikasta pellon vastapäisessä reunassa vaaleiden koivujen kohdalla.
- 122478 KURU 6 KEIHÄSJÄRVI-VUORENALUSTANOJA. Kuvattu luoteeseen. Asuinpaikan rippeet tien laidalla mäen päällä.
- 122479 KURU 4 KALLIOJÄRVI ISOHIETA. Kuvattu pohjoiseen alueen pohjoispäässä, niemen kärjessä. Kuvan keskellä olevan pusikon kohdalla pieni painanne, johon tehdystä koekuopasta tuli palanutta luuta.
- 122480 KURU 4 KALLIOJÄRVI ISOHIETA. Kuvattu länteen alueen eteläosassa. Koekuoppa, jossa havaittiin liesi oli tällä kohdalla rannassa.
- 122481 KURU 4 KALLIOJÄRVI ISOHIETA. Kuvattu länteen. Asuinpaikka on suon takana näkyvässä metsässä, niemessä.
- 122482 KURU 1 AINESJÄRVI. Yleiskuva asuinpaikasta. Kuvattu lounaaseen talon nurkalta.
- 122483 KURU 21 KEIHÄSJÄRVI 2. Kuvattu kaakkoon. Löytö hiekkakuopan oikealta reunalta kuopan pohjalla olevan rakennelman tasalta. Taustalla tien haarassa järven rannassa asuinpaikka Kuru 5.
- 122484 KURU 5 KEIHÄSJÄRVI 1. Kuvattu Papinniementieltä sillan suunnasta pohjoiseen. Asuinpaikka teiden risteyksen välisellä alueella kuvan keskellä. Hiekkakuoppa alkaa auton kohdalta Papinniementien kaartaessa kuopan läpi luoteeseen.
- 122485 KURU 6 KEIHÄSJÄRVI-VUORENALUSTANOJA. Kuvattu itään. Vanhan hiekkakuopan reunaan tasattu mökkitontti. Löydöt itäreunalta (kiven ympäristö taustalla).
- 122486 KURU 9 TOIKKO SÄYNÄVÄNNIEMI SW 1. Kuvattu itään peltorinteen juurelta. Asuinpaikan eteläosa merkitty viivalla.
- 122487 KURU 8 TOIKONLAHTI 1. Kuvattu länteen. Asuinpaikka kuvan keskellä tien vasemmalla puolen, rinteen juurella.
- 122488 KURU 7 TOIKKO-MIESPERÄ. Kuvattu pohjoiseen. Asuinpaikka peltoaukean pohjoispäässä rannassa, rannan oikealla puolella näkyvän peltikattoisen aitan kohdalla, heti sen vasemmalla puolen.
- 122489 KURU 7 TOIKKO-MIESPERÄ. Kuvattu pohjoiseen. Asuinpaikka kuvan oikeassa puoliskossa pellolla, rakennuksen vasemmalla puolen.
- 122490 KURU 10 TOIKKO HUHTISENLAHTI. Asuinpaikan itäosa, jyrkän Näsijärveen laskevan törmän laki, jonka reunalta pari kvarttia. Kalliopaljastuma vasemmalla ja vanha hiekkakuoppa oikealla. Kuvattu itään.

- 122491 KURU 10 TOIKKO HUHTISENLAHTI. Kuvattu itään alueen länsipäästä. Asuinpaikkatasannetta, oikealla rantatörmä.
- 122492 KURU 10 TOIKKO HUHTISENLAHTI. Kuvattu pohjoiseen asuinpaikan länsiosassa. Asuinpaikka tien takana olevan rantatörmän päällä.
- 122493 KURU 9 TOIKKO SÄYNÄVÄNNIEMI SW 1. Kuvattu länteen hiekaonottopai-
kalta, peltorinteen yläreunasta.
- 122494 KURU 20 TOIKONLAHTI 2. Kuvattu etelä-lounaaseen asuinpaikan nro 11
liepeiltä. Löydöt taustalla olevan peltoharjanteen päältä, kuvan keskeltä, heti
metsäsaarekkeen oikealta puolen.
- 122495 KURU 11 TOIKONLAHTI 3. Kuvattu itään. Asuinpaikka peltoharjanteen laella,
sen itäreunalla kuvan alalla.
- 122496 KURU 9 TOIKKO SÄYNÄVÄNNIEMI SW 1. Kuvattu länteen Huhtisentieltä.
Asuinpaikat joen toisella puolen.
- 122497 KURU 4 KALLIOJÄRVI ISOHIETA. Kuvattu itään. Asuinpaikka vastapäisessä
niemessä, oikealla näkyvästä hiekkarannasta vasemmalle niemen kärkeen.
- 122498 KURU 2 TOLTAANSALO. Kuvattu etelään. Raunio kuvan keskellä kallion
juurella
- 122499 KURU 2 TOLTAANSALO. Kuvattu pohjoiseen kallion päältä. Matala kiviraunio
kuvan keskellä.
- 122500 KURU 15 NIEMI 2. Kuvattu pohjoiseen. Niemen talon isäntä Esko Honkala
osoittaa kiviaroniota, joka on auringon valaiseman heinikon sisässä.
- 122501 KURU 14 NIEMI. Kuvattu luoteeseen. Asuinpaikka kuvan keskellä olevan
peltosaarekkeen edustalla rinteen juurella.
- 122502 KURU 24 HEINÄSAARI 2. Kuvattu etelään. Löytö pellon keskivaiheilta josta-
kin kuva-alalta
- 122503 KURU 23 HEINÄSAARI 1. Kuvattu länteen. Löytö ilmeisesti kuvan keskivai-
heilta peltotörmän päältä.
- 122504 KURU 18 PITKÄKANGAS. Asuinpaikan pohjoispää. Kuvattu pohjoiseen. Löy-
töjä tien vasemmalta puolen.
- 122505 KURU 18 PITKÄKANGAS. Kuvattu etelään asuinpaikan pohjoisosasta, hiek-
kakuopan suuntaan, joka jää vasemmalle tien päässä.
- 122506 KURU 18 PITKÄKANGAS. Kuvattu pohjoiseen asuinpaikan eteläpäästä,
hiekkakuopan reunan eteläpuolelta. Löytöjä kuvan alalta. Kuoppa heti tien oi-
kealla puolen.
- 122507 KURU 22 TALVISILTA 2. Kuvattu Talvisillan talon koillispuolelta itään. Kuvas-
sa Pitkäkankaalle menevä tie. Taustan metsä on kapea raivaamaton vyöhyke
jyrkän jokitörmän äärellä. Tästä maisemasta lienee löydetty tasakantainen pii-
kärki ja reikäkivi (Kuru 26).

- 122508 KURU 25 LEVEELAHTI. Kuvattu luoteeseen järven lounaispäästä kannakselta. Löytö pellon reunasta vesirajasta kuvan keskivaiheilta.
- 122509 KURU 16 IKOSENLAHTI 1. Kuvattu tien reunalta länteen. Asuinpaikka on taustalla metsän sisällä.
- 122510 KURU 16 IKOSENLAHTI 1. Kuvattu etelään. Asuinpaikka kuvan alalla harjanteen laella.
- 122511 KURU 17 IKOSENLAHTI 2. Kuvattu etelään. Asuinpaikka lapion kohdalla kuvan keskellä (ja oikeassa puoliskossa).
- 122512 KURU 17 IKOSENLAHTI 2. Kuvattu pohjoiseen. Asuinpaikka kuvan keskellä kuusikossa ja sen oikealla puolen.
- 122513 KURU 13 ROMUNOKKA 2. Kuvattu pohjoiseen. Suppea asuinpaikka kuvan keskellä mökin takana n. 20-30 m kuusikossa. Mökki häämöttää oikealla.
- 122514 KURU 13 ROMUNOKKA 2. Kuvattu itään. Asuinpaikka kuvan alalla kuusikossa, mökistä 20-30 m.
- 122515 KURU 12 ROMUNOKKA 1. Kuvattu mökkitieltä etelään asuinpaikan keski-osan kohdalta. Niemen harjanteen lakea, jonka eteläreunalla asuinpaikka on. Kuvassa keskellä metsäkoneen ura.
- 122516 KURU 12 ROMUNOKKA 1. Kuvattu mökkitieltä itään niemen kärjen suuntaan. Asuinpaikka kuvan keskellä harjanteen tasaisella laella.

8. Kurun muinaisjäännökset: kuvaukset, kartat ja valokuvat

8.1. Termien selitys

Muinaisjäännöksen nimi (kunta, inventointinnumero, paikannimi)

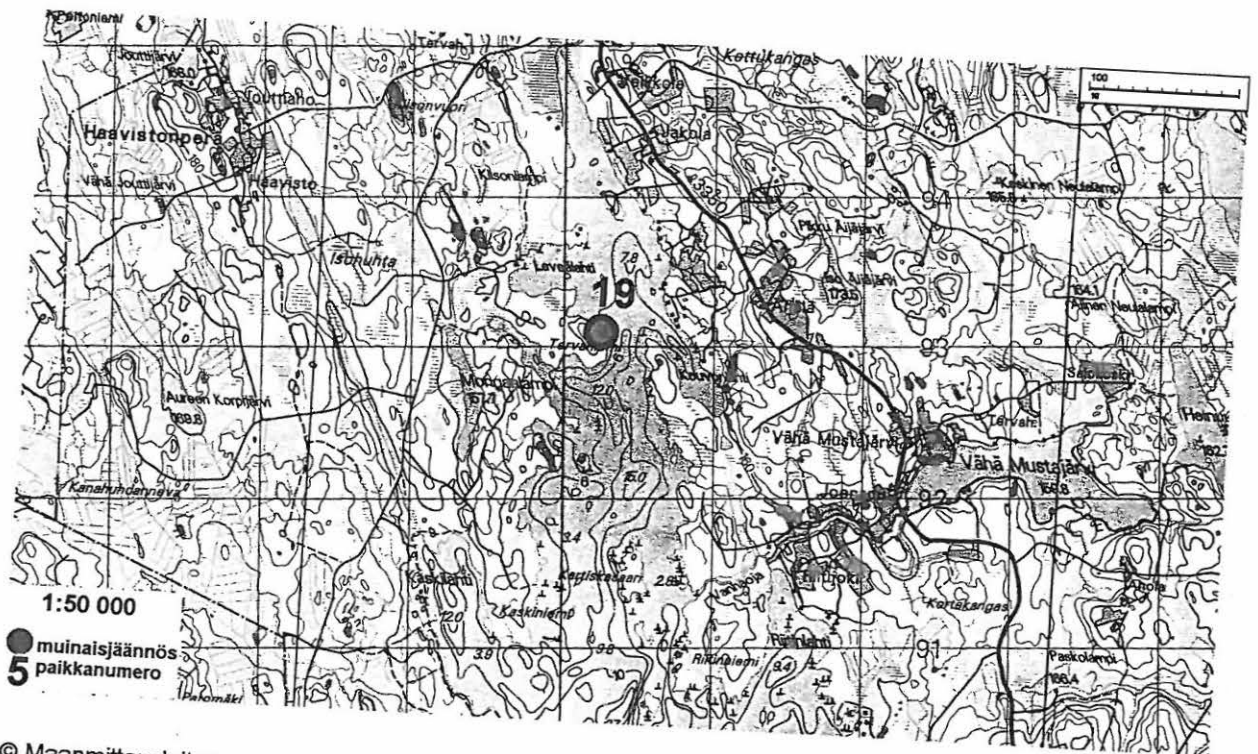
- Kylä:** Maarekisterin mukainen kylä, minkä alueella muinaisjäännös on
- Mjtunnus:** 303 01 0001, Museoviraston sisäinen muinaisjäännöstunnus, jossa 3 ensimmäistä numeroa on kuntanumero, kaksi seuraavaa numeroa ilmaisevat lajikoodin ja neljä viimeistä on numerokoodi (joka usein on inventointinnumero, mutta ei välttämättä aina)
- rauh.lk:** 1,2,3. Museoviraston rauhoitusluokka: 1 = merkittävä muinaisjäännös, pyritään säilyttämään kaikissa tapauksissa, 2 = suojeltava muinaisjäännös, 3 = tuhoutunut tai vähämerkityksinen muinaisjäännös.
- Ajoitus:** Museoviraston termi paikan ajoitukselle:
Esihistoriallinen = ennen 1150 jKr, tarkempaa ajoitusta ei ole.
Kivikausi = pyyntikulttuurin asuinpaikka. Varsinaisesti ennen 1800 eKr, mutta termiä käytetty yleisesti kaikkien pyyntikulttuurin asuinpaikkojen kohdalla, vaikka niiden ajoitusta ei voi varmuudella rajata kivikauteen. Usein pyyntityöntekijöiden asuinpaikan ajoitus on mahdotonta ilman ajoittavia löytöjä tai luonnontieteellisiä ajoitusmenetelmiä, koska löytömateriaali voi olla saman kaltainen varhaiselta kivikaudelta rautakaudelle.
Varhaismetallikausi = n. 1800 eKr- 500 eKr. Usein löytömateriaali ja asuinpaikka ei eroa mitenkään kivikautisesta.
Rautakausi = 500 eKr. jälkeen
- Laji:** *Asuinpaikat* = tarkoittaa yleensä "asuinpaikkaa", mutta käytetty myös yleisterminä kaikenlaisten paikkojen kohdalla jossa vaikuttaa olleen jatkuvaa toimintaa tai rakenteita (erona satunnainen yksittäistapahtuma = löytöpaikka), ja joiden muu funktio ei ole tiedossa. **Kiinteä muinaisjäännös, suojelukohde.**
Röykkiöt = kivirakennelma, jonka funktio ei ole tiedossa. Se voi olla hauta, kiuas tms. Yleensä **kiinteä muinaisjäännös, suojelukohde.**
Löytöpaikat = yksittäistapahtuma, johon ei liity mitään rakenteita tai muuta havaittavaa toimintaa, ns. irtain muinaisjäännös joka **ei ole suojelukohde.**
- Kartta:** Maasto/peruskarttalehden numero ja nimi.
 KKJ 1 koordinaatit 10 m tarkkuudella = peruskoordinaatit (sekä paikannustarkkuus, jos paikan sijainti ei ole tarkoin tiedossa), arvioitu z-koordinaatti sekä sen arvioitu tarkkuus.
 KKJ 2 koordinaatit 10 m tarkkuudella = yhtenäiskoordinaatit.
 Koordinaatit on mitattu maastossa tavallisella GPS-laitteella, yleensä 6-15 m mittaustarkkuudella laitteen oman arvion mukaan. Koordinaatit osoittavat - ellei toisin mainittu - muinaisjäännöksen toiminnallista tai maantieteellistä keskikohtaa. Muualla kuvaustekstissä tai liitekartoissa voi olla mainittuna lisäksi muita selventäviä koordinaattipisteitä.
- Sijainti:** Paikan sijainnin sanallinen kuvaus
- Tutkijat:** Tutkija vuosi toimenpide. Kansallismuseoon raportin jättänyt arkeologin toimitama tutkimustapahtuma: kuka on paikalla käynyt, koska ja minkä toiminnan yh-

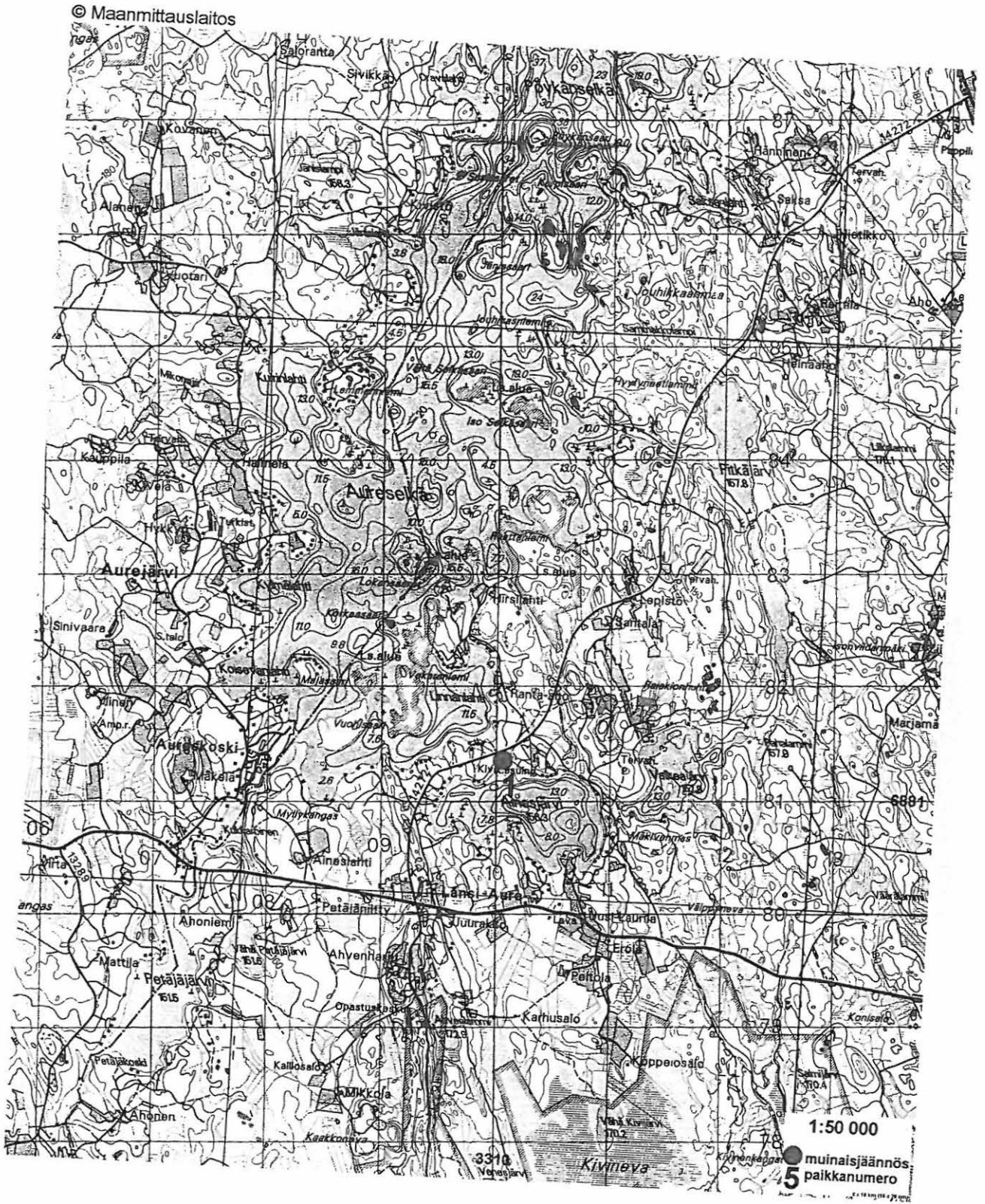
- Löydöt:** teydessä. Vain kirjallisesti raportoidut tapahtumat on mainittu. Kokoelma nro:alanro. KM = Kansallismuseo, SatakM = Satakunnan Museo, Pori. Löytölaji, löytövuosi, diariointipäivämäärä, löytäjä ja löydön, sekä löytötapahtuman kuvaus.
- Kuvat:** Julkisessa kokoelmassa oleva orginaalivalokuva, negatiivi ja dia. ~~KM = Kansallismuseo~~. Jokaisesta tämän inventoinnin yhteydessä otetusta negatiivikuvasta on vedos kunkin paikan yhteydessä kuvauksen ja karttojen jälkeen.
- Kiinteistö:** 303 401 0009 0009. Kiinteistötunnus (kunta kylä tila talo) ja maanomistajat. Tiedot saatu Kurun kunnasta lokakuussa 2001.
- Liitekartat:** Luettelo tässä kertomuksessa olevista liitekartoista, joihin paikka on merkitty. Kartat ovat pääsääntöisesti kunkin paikan kuvauksen lopussa. Maastokarttaotteet ovat Maanmittauslaitoksen maastotietokannasta kopioitu joulukuussa 2001, 1:50 000 Kuru 2213 -otteet on kopioitu v. 1997 painetusta maastokartasta. 1:50 000 Teisko 2124 -otteet on kopioitu v. 2000 painetusta maastokartasta. Kartat © Maanmittauslaitos. Kartat on täydennetty Kartta-Soar ohjelmalla. 1:5000 karttaotteisiin on merkitty kartalle osuva tarkastettu maasto rasterilla. Tarkastettu maasto tarkoittaa sellaista alaa, joka on tutkittu koekuopin tai pintahavainnoin kohtuullisen kattavasti ja luotettavasti. Peitepiirrokset ovat allekirjotaneen maastossa laatimia, ei mittakaavaan.
- Kunto:** **Arvio** muinaisjäänneksen fyysisestä tilasta, informaation säilymisasteesta.
- Paikan kuvaus ja havainnot:** Inventoinnissa v. 2001 tehtyjä muinaisjäänneksen liittyviä olennaisia ja luotettavasti hyödynnettävissä olevia havaintoja.
- Laajuusarvio:** Karkea **arvio** muinaisjäänneksen laajuudesta. Tarkempi laajuus voidaan selvittää vain kaivauksella, koekaivauksella tai systemaattisella maanäytetutkimuksella (kuten fosforitutkimuksella).
- Maaperä:** Geoteknisen maalajiluokituksen mukainen vallitseva pintamaalaji muinaisjäänneksen kohdalla. Joskus tarkennettu myös maalajin geneettinen alkuperä - muodostuman laji, kuten "glasifluviaalinen" = jäätikköjoen kerrostama maalaji, "rantamuodostuma" rantavoimien kerrostama maalaji.
- Kasvillisuus:** Vallitseva kasvillisuus muinaisjäänneksen kohdalla
- Suojelutoimenpiteet maastossa:** Onko maanomistajalle tiedotettu tai osoitettu paikka inventoinnin aikana
- Havaintomahdollisuudet:** Subjekttiivinen luokittelematon arvio tai kuvaus siitä, kuinka helppoa/vaikeata/luotettavaa on muinaisjäänneohavaintojen teko ollut teknisessä mielessä.

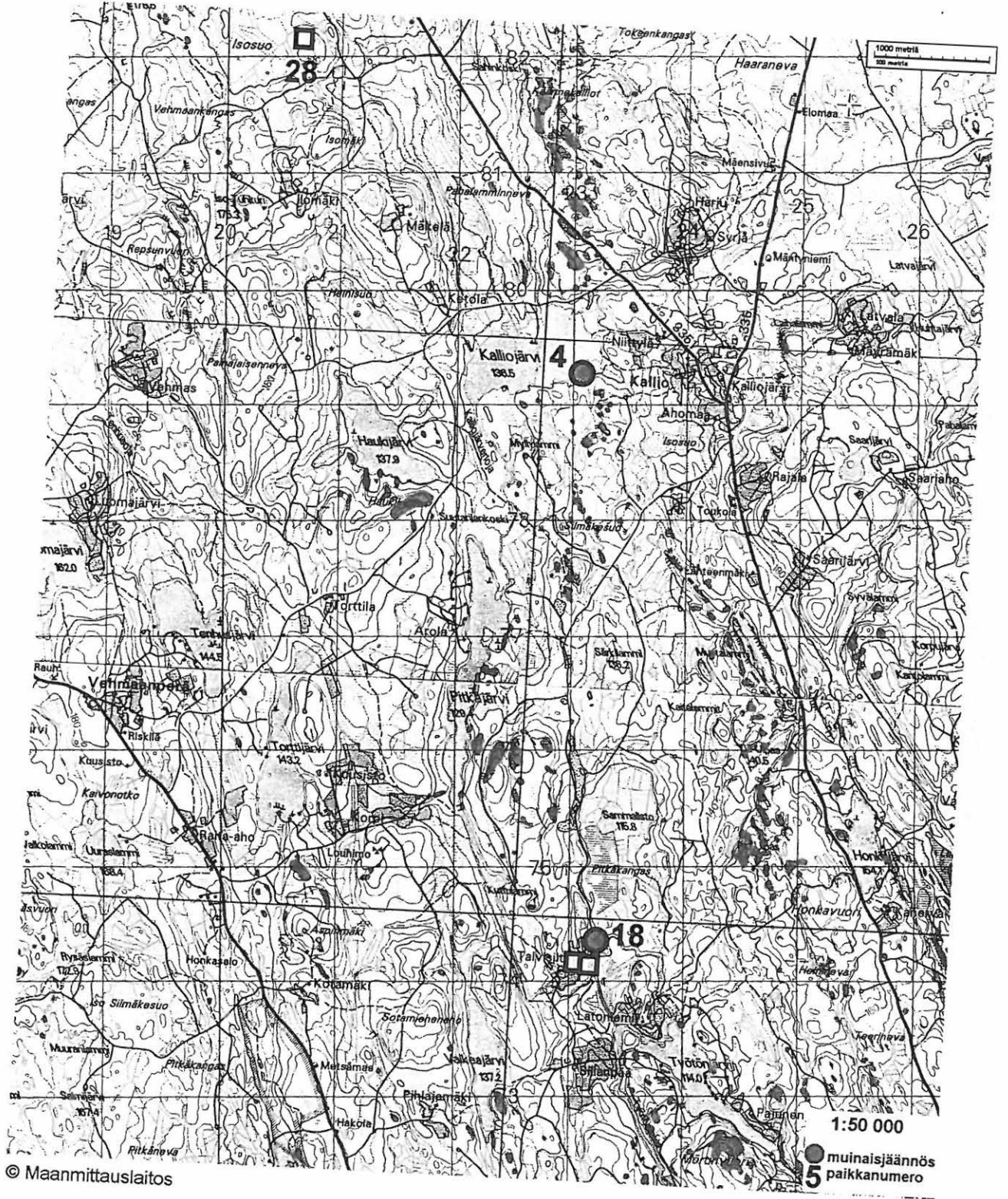
Yleistä: Kaikki Kurun kiinteät muinaisjäänneokset numerosta 3 alkaen ovat uusia, eikä niitä ole merkitty millekkään painetulle kartalle, eikä niitä liioin ole merkitty maastoon mitenkään ennen vuotta 2002. Aiemmin tunnetuista paikoista (nro 1 ja 2) on maastokartoille merkitty paikka nro 1, Ainesjärvi.

8.2. 1:50 000 maastokarttaotet

8.2.1. Aurejärvi pohjoisosa





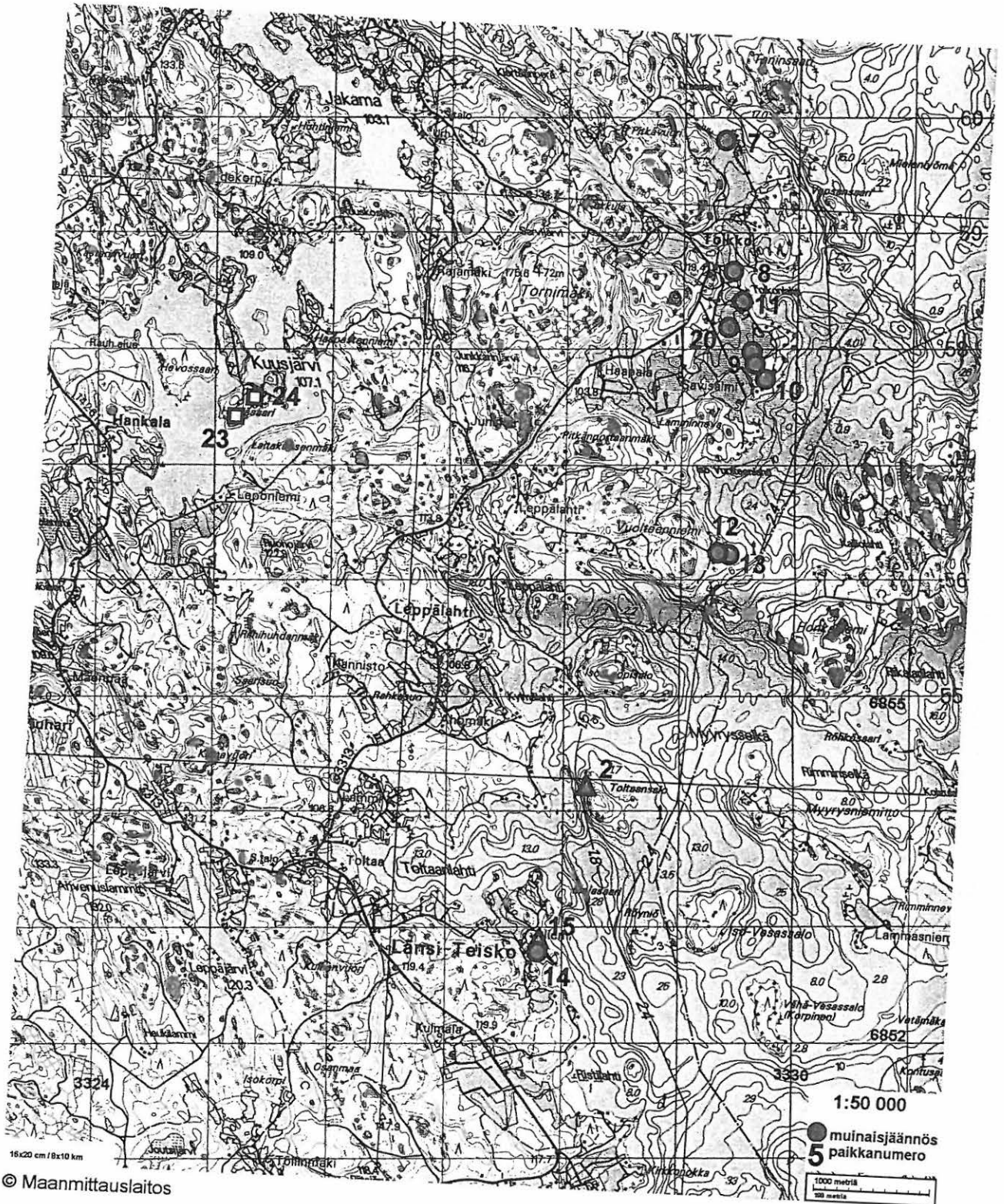




8.2.5. Kuru kk itäpuoli

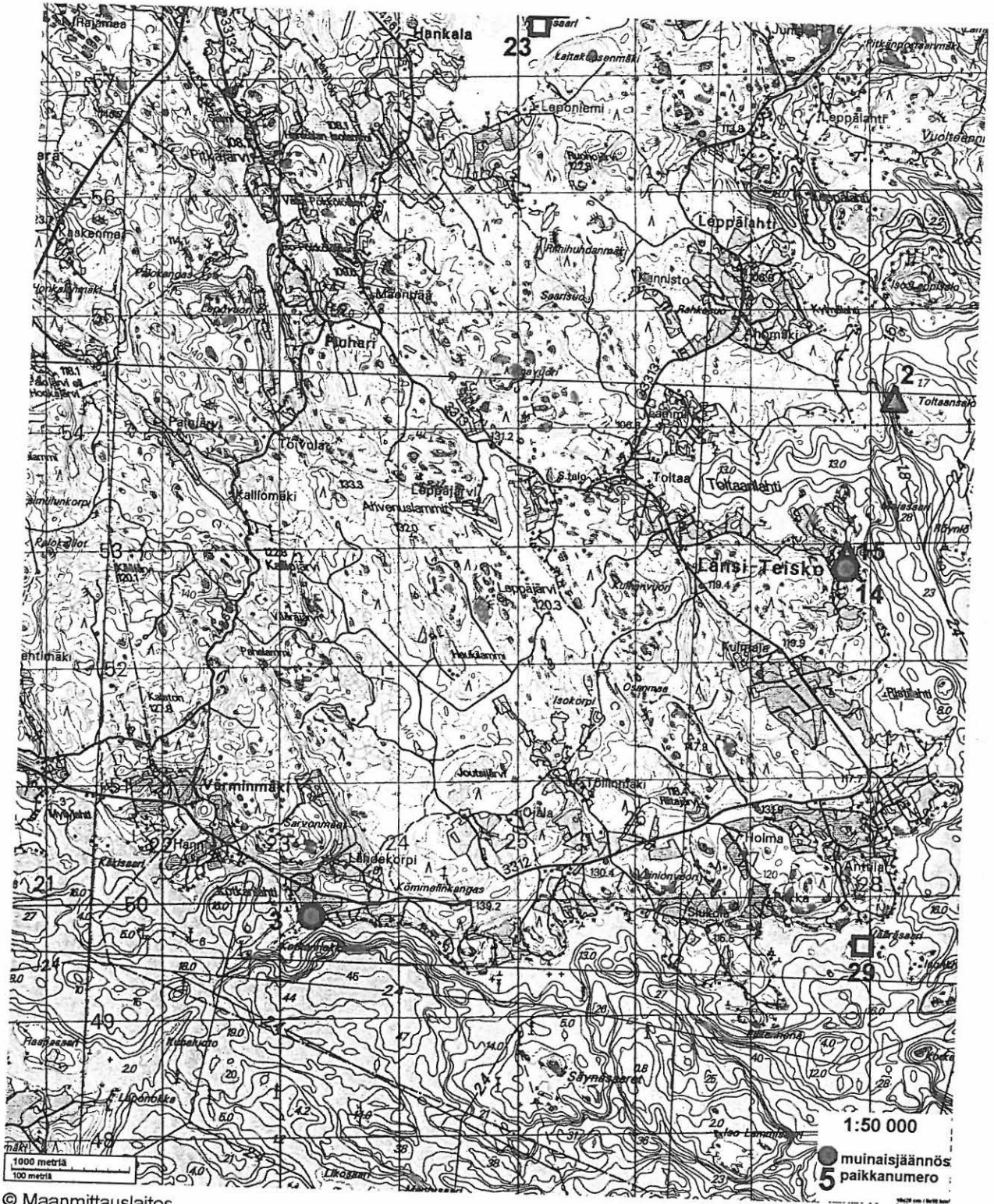


© Maanmittauslaitos



© Maanmittauslaitos

8.2.7. Länsi-Teisko eteläosa



8.3. KURU 1 AINESJÄRVI

- Kylä:* Aurejärvi
- Mjunnus:* 303 01 0001
rauh.lk: 2
- Ajoitus:* kivikautinen
Laji: Asuinpaikat
- Kartta:* 2213 02 LÄNSI-AURE
x: 6876 20 y: 2467 24 z: 160 ±1 m
p: 6881 37 i: 3310 07
Paikka on merkitty peruskartalle 1992 ja 1:50 000 maastokartalle 1997.
- Sijainti:* Paikka sijaitsee Kurun kirkosta 22,5 km NW, Ainesjärven pohjoisrannalla.
- Tutkijat:* Suni M 1974 inventointi, Jussila T 2001 inventointi
Löydöt: KM 9893, 1 kpl, kourutaltoa, 1916, diar. 10.08.1934, löytänyt maanviljelijä Juho Ainesjärvi, Ainesjärven talon pellostä, n. 25 m rakennuksesta länteen, pelto-työssä n. 30 cm:n syvyydestä. Mitat 11,1 x 3,8 x 1,85 cm.
SatakM 10321, 1 kpl, kourutaltoa, 1911, Löytänyt talollisen pojat L. ja O. Ainesjärvi, Ainesjärven talon vanhasta pellostä.
SatakM 10322, 1 kpl, kivitaltoa, 1911, Löytänyt talollisen pojat L. ja O. Ainesjärvi, Ainesjärven talon vanhasta pellostä.
SatakM 10323, 1 kpl, kaksiteräinen taltoa, 1911, Löytänyt talollisen pojat L. ja O. Ainesjärvi, Ainesjärven talon vanhasta pellostä.
SatakM 10324, 1 kpl, tasataltoa, 1911, Löytänyt talollisen pojat L. ja O. Ainesjärvi, Ainesjärven talon vanhasta pellostä.
- Kuvat:* negatiivi 122482, dia 48122
- Kiinteistö:* 303 401 0009 0044 , omist: Ainesjärvi Aki, Aureentie 190 34530 Länsi-Aure
Ainesjärvi Ilmo, Isännänkatu 13 C 28 20780 Kaarina
Ainesjärvi Tiina, Vanhatalontie 274-30 39700 Parkano
- Liitekartat:* maastokarttaote 1:20 000 ja suurennos 1:3 000
Kunto: huono; pusikoitunut ja metsitetty vanha pelto
Paikan kuvaus ja havainnot:
Ainesjärven talo vaikutti syksyllä 2001 vapaa-ajan asunnolta, ketään ei ollut paikalla. Rantapellolle oli istutettu koivua ja ylempänä vanha pelto kasvoi korkeata heinää ja pusikkoa. Löydöt lienee tehty etelään rannan suuntaan loivasti laskevalta pellolta, rakennusten länsipuolelta. Paikka on maaperältään hiekkainen, muinainen n. sata metriä leveä kannas kallioisten mäkien välisessä n. 200 m pituisessa laaksossa. Tämän laakson itäpäässä ovat tilan rakennukset, nyt osin raunioina. Koko laakson alue - muinainen kannas- on erittäin sovelias kivikautiselle asuinpaikalle. En kuitenkaan havainnut mitään merkkejä esihistoriasta talon ympäristön avoimilla maaläikillä ja pihatantereella. Onkin oletettavaa, että Sunin v. 1974 toteama asuinpaikka rajoittuu talon länsipuoleiselle pellolle, loivalle etelään laskevalle rinteelle.
- Laajuusarvio:* Asuinpaikan laajuus ei ole tiedossa. On varauduttava siihen että se ulottuu talosta 150 m länteen rannan ja rannasta n. 100 m väliselle alueelle, muinaisen kannaksen alalle sen keskelle ja etelärinteelle.

Maaperä: hiekka (glasifluviaalinen).

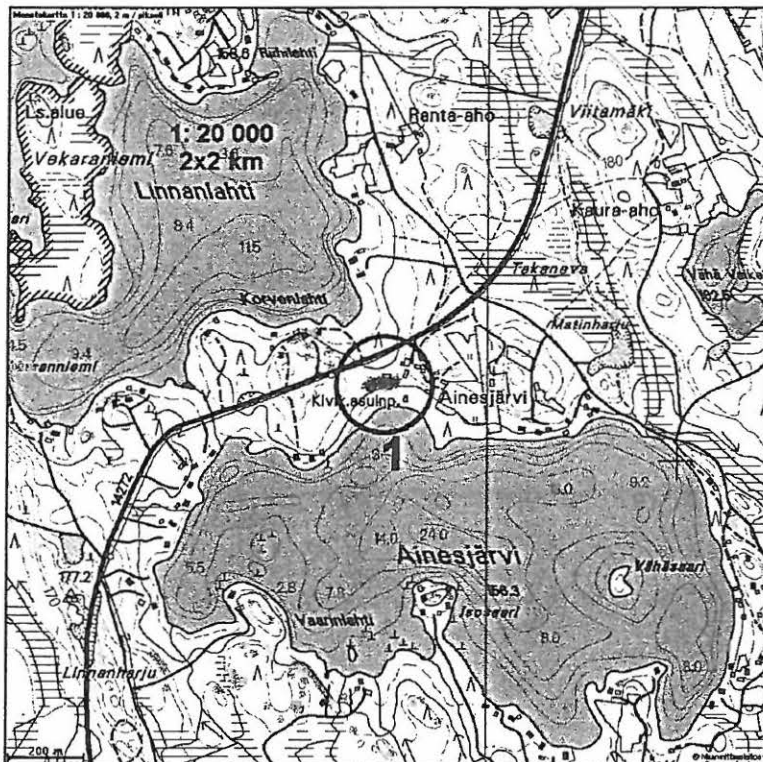
Kasvillisuus: koivu, heinä, horsma.

Suojelutoimenpiteet maastossa: -

Havaintomahdollisuudet: hyvin huonot

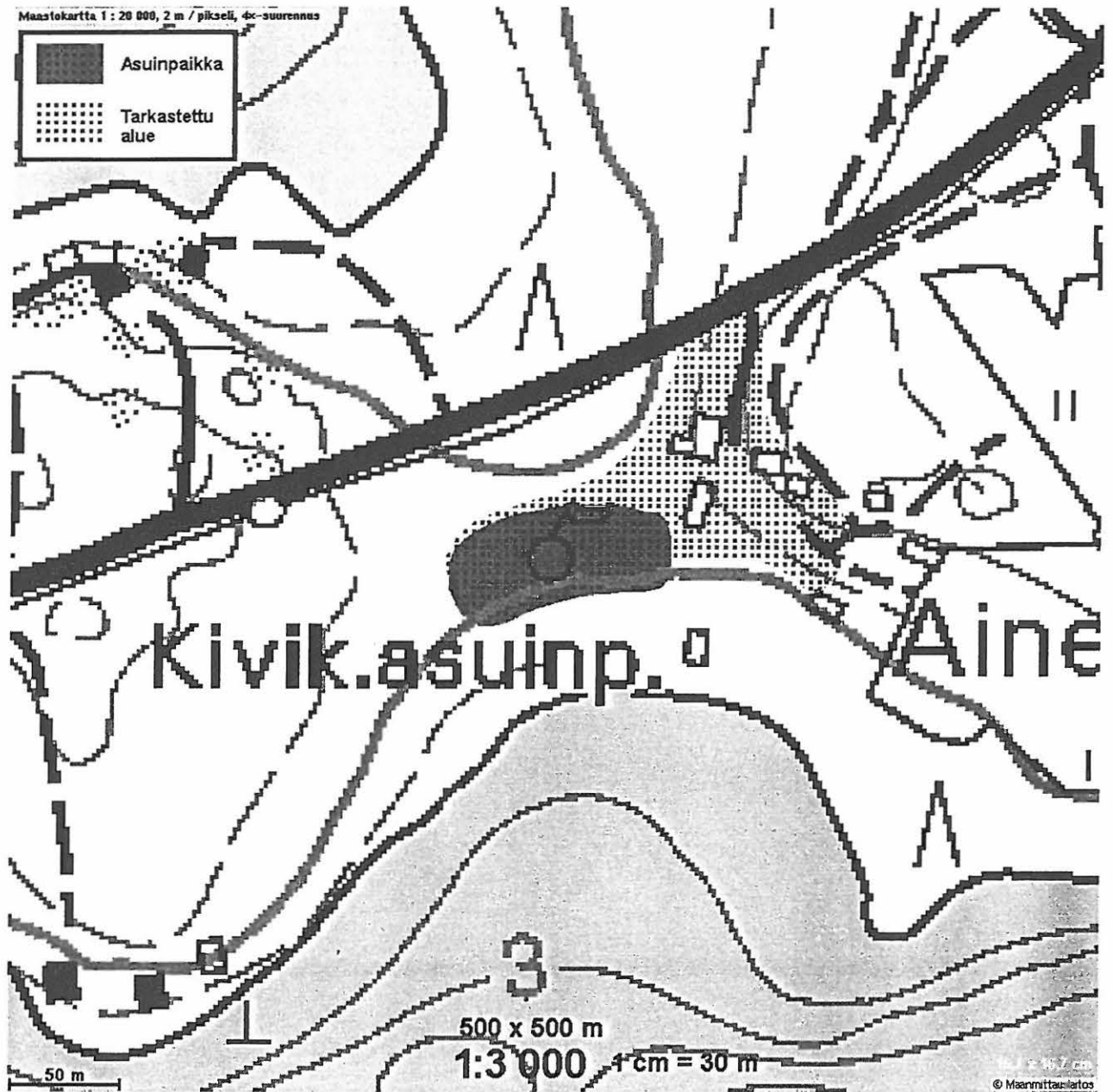
Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat: -

Lähilöytöjä: -



122482. KURU 1 AINESJÄRVI. Yleiskuva asuinpaikasta. Kuvattu lounaaseen talon nurkalta.

Kuru 1 Ainesjärvi, kivikautinen asuinpaikka



8.4. KURU 2 TOLTAANSALO

Kylä: Kaitalahti

Mjtunnus: 303 01 0002

rauh.lk: 2

Ajoitus: ajoittamaton

Laji: Röykkiöt

Kartta: 2124 08 LÄNSI-TEISKO

x: 6849 97 y: 2486 61 z: 100

p: 6854 22 i: 3328 20

Sijainti: Paikka sijaitsee Kurun kirkosta 13,3 km S, Näsijärven Koljonselän pohjoispuolella olevassa kapeikossa olevan Toltaansalon saaren pohjoiskärjen länsirannalla olevan kesämökin kaakkoisnurkasta kymmenisen metriä, kallion juurella rantatörmän päällä.

Tutkijat: Soininen T-L 1999 tarkastus, Jussila T 2001 inventointi

Kuvat: negatiivi 122498, 122499, dia 48123, 48124

Kiinteistö: 303 408 0002 0032, omist: Heikel Runar Aslak, Peurankallionkatu 10 A 10 33230 Tampere

Kunto: raunio täysin ehjä, ympäristö pihamaan reunaan

Liitekartat: maastokarttaote 1:20 000 ja suurennos 1:5 000.

Paikan kuvaus ja havainnot 2001:

Noin 3 x 3 m matala kiviraunio sijaitsee saaren pohjoispään rannalla olevan kesämökin kaakkoisnurkasta 10 m kaakkoon muutaman metriä korkean rantatörmän päällä kallion kupeessa. Röykkiö lienee moreenimaapohjalla. Heti rökkiön vierestä, sen eteläpuolella nousee korkea rantakallio. Röykkiö on raivatun pihamaan laidalla ilmeisen koskematon ja ehjä.

Tutkin saaren pohjoisosaa tekemällä joitain koekuoppia rökkiöstä parisen sataa metriä etelään, missä korkean ja jyrkän rantaan laskevan rinteellä oli hiekkainen tasanne. Mitään esihistoriaan viittaavaa en alueella kuitenkaan havainnut.

Tämän kaltaisia rökkiöitä tunnetaan useita järvisuomesta. Ne poikkeavat ns. lapinraunioista kokonsa ja sijaintinsa puolesta: lapinrauniot ovat korkeampia-kekomaisia ja ne sijaitsevat näkyvillä, usein ympäristöä korkeammilla paikoilla kalliopohjalla. Tämän kaltaiset matalat ja usein selvästi nelisivuiset kiveykset ovat taasen maapohjalla, usein aivan rannan tuntumassa suojaisissa paikoissa. Eräs tällainen raunio Lieksassa on löytöjen puolesta ilmeisesti historiallinen, todennäköisesti keskiaikainen. Timo Sepänmaa arvelee tämän kaltaisten raunioiden liittyvän ns. eräkauteen (1200-1500 -luvut) ja että ne olisivat majojen tms. kiukaita. Tällaisia raunioita on arveltu myöskin esihistoriallisiksi haudoiksi.

Maaperä: kivinen moreeni / kallio

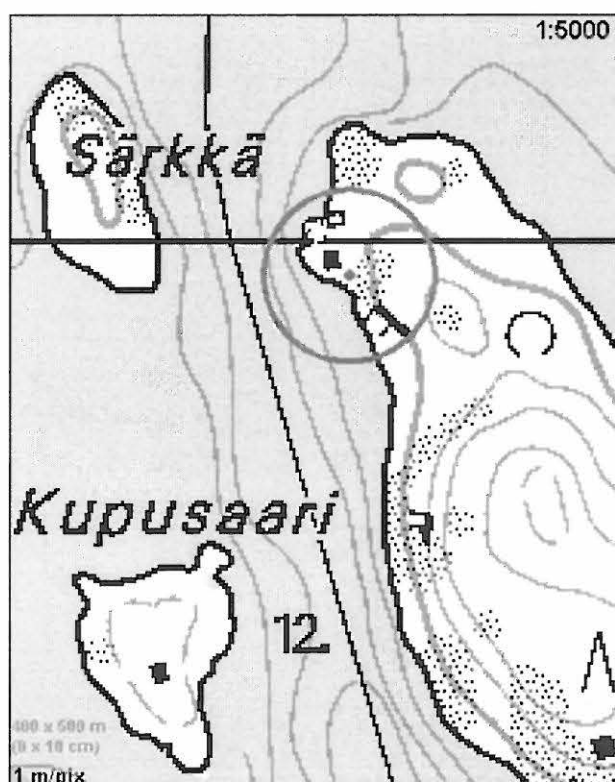
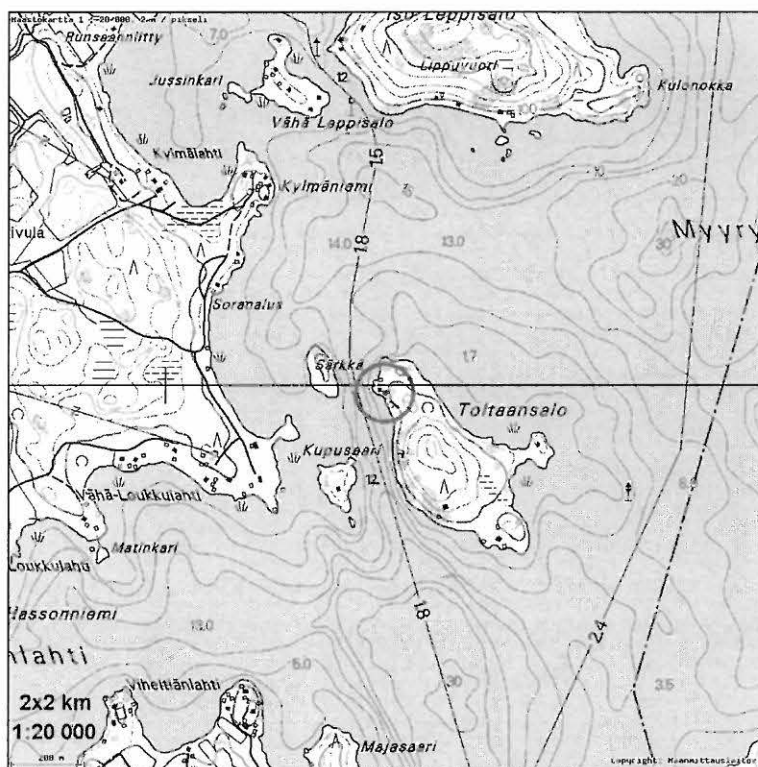
Kasvillisuus: mäntymetsä/pihamaa

Suojelutoimenpiteet maastossa: paikalla oli rakennusmiehiä mökkiä remontoimassa ja he tiesivät raunion, josta mökin omistaja oli heille kertonut.

Havaintomahdollisuudet: hyvät

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat: -

Lähilöytöjä: 1359 m etelään lähes samanlainen raunio Kuru 15 Niemi 2. 1480 m etelään Kuru 16 Niemi kivikautinen asuinpaikka. 2300 m N kivikautiset asuinpaikat Kuru 12 ja 13 Romunokka.





122499. KURU 2 TOLTAANSALO. Kuvattu pohjoiseen kallion päältä. Matala kiviraunio kuvan keskellä.

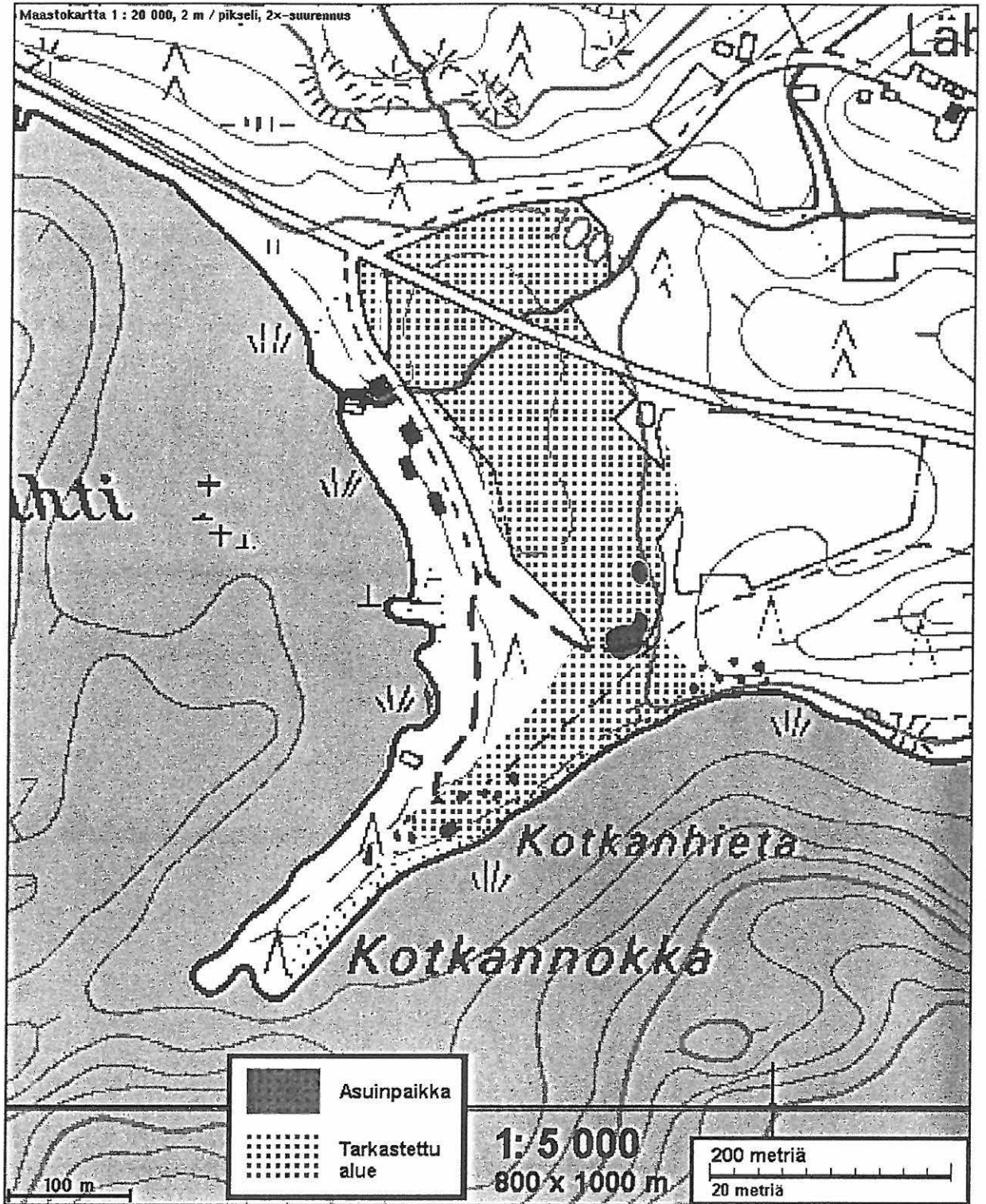


122498. KURU 2 TOLTAANSALO. Kuvattu etelään. Raunio kuvan keskellä kallion juurella

8.5. KURU 3 KÖMMELINKANGAS W

- Kylä:* Hannunsarka
- Mjtunnus:* 303 01 0003
rauh.lk: 2
- Ajoitus:* kivikautinen
Laji: Asuinpaikat
- Kartta:* 2124 08 LÄNSI-TEISKO
x: 6845 39 y: 2481 88 z: 99 ±1 m
p: 6849 89 i: 3323 27
- Sijainti:* Paikka sijaitsee Kurun kirkosta 18,3 km S, Pengonpohjanlahden pohjoisrannalla, Kotkanlahden itäpuolella olevan pellon eteläosassa, Kotkannokka-niemen tyvessä, Kömmelinkankaan reunamoreenin itäpäässä, Länsi-Teiskontien eteläpuolella 220 m, heti Kotkanhiekantien länsipään pohjoispuolella pellon reunassa.
- Tutkijat:* Jussila T 2001 inventointi
Löydöt: KM 32963, 48 g, 8 kpl, kvartsi-iskoksia, Jussila T 2001, diar. 26.11.2001, kynnetyn pellon pinnasta.
- Kuvat:* negatiivi 122477, dia 48125
- Kiinteistö:* 303 403 0001 0075 , omist: Luukkanen Tauno ja Ilmari, Hannuntie 11 34150 Kyrönlahti
- Kunto:* huono - pelon runtelema
Liitekartat: maastokarttaote 1:20 000 ja suurennos 1:5 000, peitepiirros
Paikan kuvaus ja havainnot 2001:
Kynnetyissä pellossa havaitsin kvartseja n. 20 x 10 m alalla. Kvartsit olivat pellon reunassa ja siitä n. 5-15 m pohjoiseen. Lisäksi havaitsin yhden kvartsin n. 40 m em löydöistä pohjoiseen. Paikalla on hyvin loivasti - lähes tasainen - länteen viettävä pelto. Löytöpaikasta muutama kymmenen metriä luoteeseen on pellossa havaittavissa matala muinaisrantatörmä. Löytöpaikan itäpuolella on korkeampi ja selvä muinaisrantatörmä osin metsässä ja pohjoisempana pellossa.
Löytöpaikan eteläpuolella on tie, minkä pinnassa en löytöjä havainnut, enkä liioin heti sen eteläpuolella olevalla kääntöpaikalla, jossa oli runsaasti avointa maaperää näkyvissä. Tein useita koekuoppia Kotkannokan alueelle, sekä heti asuinpaikan eteläpuolella olevalle Näsijärven rantakaistalle saamatta mitään merkkejä esihistoriasta. Löytöpaikan itäpuolinen muinaisrantaörmän päällä oleva pelto oli paikalla käydessäni kyntämätön, joten havaintomahdollisuudet siellä olivat erittäin huonot.
- Maaperä:* hiekka
Kasvillisuus: pelto (sekametsä)
Laajuusarvio: pellon eteläpää n. 25 x 20 m alalla, ulottuu mahdollisesti pohjoiseen vielä n. 40 m.
- Suojelutoimenpiteet maastossa:* -
Havaintomahdollisuudet: välttävät (kuiva juuri kynnetty hiekkapelto)

Kuru 3 Kömmelinkangas, kivikautinen asuinpaikka





122477, KURU 3 KÖMMELINKANGAS W. Kuvattu lounaaseen. Pääosa asuinpaikasta pellon vastapäisessä reunassa vaaleiden koivujen kohdalla.

8.6. KURU 4 KALLIOJÄRVI ISOHIETA

Kylä: Valtionmaa 893:1:1

Mjtunnus: 303 01 0004

rauh.lk: 2

Ajoitus: esihistoriallinen

Laji: Asuinpaikat

Kartta: 2213 08 PYYDYSMÄKI

x: 6874 71 y: 2480 32 z: 138

p: 6879 26 i: 3323 06

Sijainti: Paikka sijaitsee Kurun kirkosta 12,6 km N, Kallion kylän länsipuolella olevan Kalliojärven itäosan etelärannalla olevan niemen länsityvessä ja siitä pohjoiseen koko kapean niemen alueella. Niemen itäpuoli rajoittuu soistuneeseen järvenrantaan.

Tutkijat: Jussila T 2001 inventointi

Löydöt: KM 32964:1, 7 g, 2 kpl, kvartsi-iskoksia, Jussila T 2001, diar. 26.11.2001, koekuopasta, jossa liesikiveys, alueen eteläosasta.

:2, 3 g, 11 kpl, palanutta luuta, koekuopasta alueen pohjoisosasta.

Kuvat: negatiivi 122479-122481, 122497, dia 48126

Kiinteistö: Valtionmaa, omist: Suomen valtio,

Kunto: hyvä - täysin ehjä

Liitekartat: maastokarttaote 1:20 000 ja suurennos 1:5 000, peitepiirros

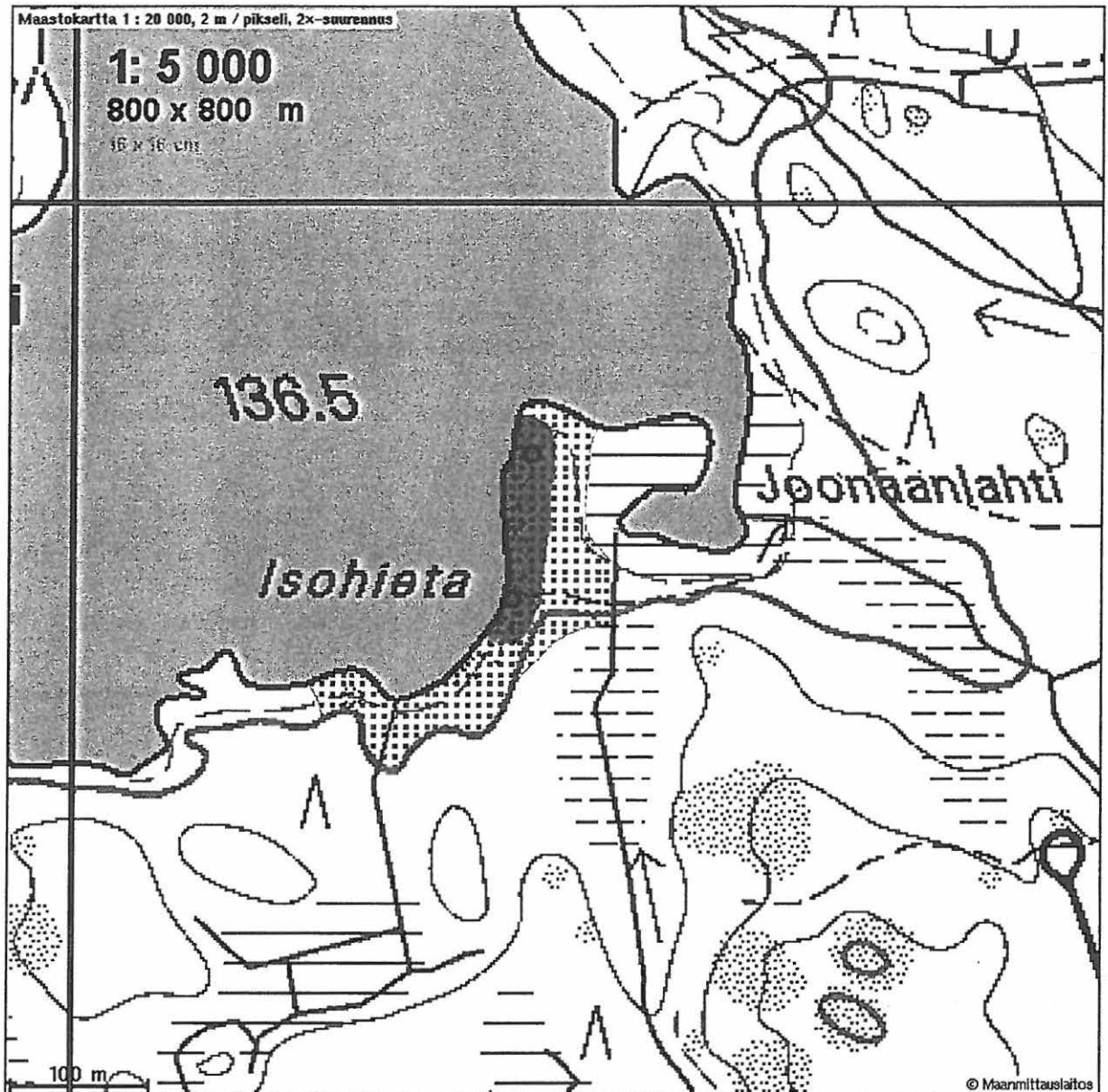
Paikan kuvaus ja havainnot 2001:

Paikalla on kapea pohjoiseen kurottuva niemeke, jonka tyvessä on hiekkaranta, joka kaartuu pohjoisesta länteen. Heti rannan länsipuolella maasto muuttuu kallioiseksi ja kiviseksi. Hiekkarannan pohjoispuolella on kapea niemi, jonka itäranta on soistunutta järvenlahtea. Tein koekuopan niemen tyven länsirannalle n. 30 m avoimen hiekkarannan pohjoispuolelle matalan rantatörmän päälle. Koekuoppa osui lieden kohdalle. Kuopassa oli palanutta maata, sekä runsaasti palanutta liesikiveä ja muutama kvartsi-iskos. Toisen koekuopan tein niemen kärkeen, pohjoiskärjestä n. 30 m etelään. Paikalla oli pieni matala painanteen taipainen syvennys, n. 3 m halkaisijaltaan, jonka keskellä kasvoi pensas. Koekuopasta löytyi heti pinnasta alkaen vahvaa luu-likamaata, sekä kvartseja ja luuta. Eteläisen löytökoekuopan eteläpuolelle, hiekkarannan kohdalle tekemissäni useassa koekuopassa en havainnut mitään esihistoriaan viittaavaa. Maaperä vaihtui hiekkarannan kohdalla rantatörmän päällä hienommaksi hiekaksi. Havaintojen puute hiekkarannan kohdalla voi johtua "huonosta onnesta". Mielestäni koko alue hiekkarannan itäpuolen kalliosta niemen kärkeen on syytä rauhoittaa esihistoriallisen asuinpaikkana.

Asuinpaikan tarkempi ajoitus on epäselvä. Löytömateriaalissa ei ole mitään ajoittavaa ja rannansiirtymisajoitus ei ole paikalla mahdollinen. Periaatteessa asuinpaikka voi ajoittua mille tahansa ajanjaksolle 8500 eKr. jälkeen.

Paikalle pääsee kätevimmin seuraavaa reittiä: Kalliontieltä (Virroille menevä tie) käännytään 1200:n kohdalta länteen Pitkäkänkaantielle (350 m Riuttasentien risteyksestä etelään), jota pitkin 1000 m ja siitä pohjoiseen metsätielle, jonka

Kuru 4 Kalliojärvi Isohieta, kivikautinen asuinpaikka



122497. KURU 4 KALLIOJÄRVI ISOHIETA. Kuvattu itään. Asuinpaikka vastapäisessä niemessä, oikealla näkyvästä hiekkarannasta vasemmalle niemen kärkeen.

päähän. Siitä polkua pitkin ensin länteen satakunta metriä ja sitten luoteeseen järven rantaan.

Maaperä: hiekka (rantakerrostuma)

Kasvillisuus: mäntyvaltainen sekametsä

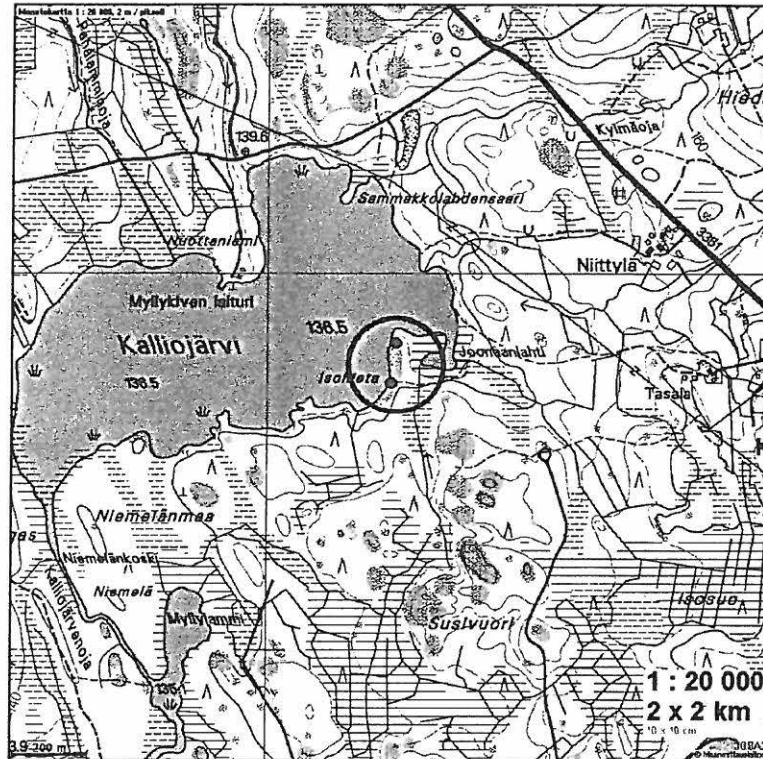
Laajuusarvio: 100 x 30 m, koko niemen alue

Suojelutoimenpiteet maastossa: -

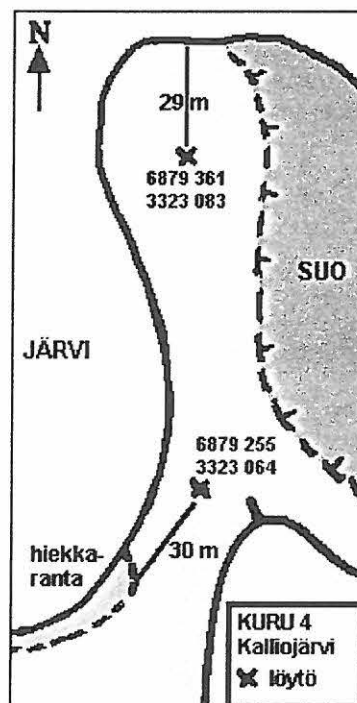
Havaintomahdollisuudet: satunnainen koekuopitus hiekkaiseen maahan

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat: -

Lähilöytöjä: -



Peitepiirros, ei mittakaavaan





122479. KURU 4 KALLIOJÄRVI ISOHIETA. Kuvattu pohjoiseen alueen pohjoispäässä, niemen kärjessä. Kuvan keskellä olevan pusikon kohdalla pieni painanne, johon tehdystä koekuopasta tuli palanutta luuta.



122480. KURU 4 KALLIOJÄRVI ISOHIETA. Kuvattu länteen alueen eteläosassa. Koekuoppa, jossa havaittiin liesi oli tällä kohdalla rannassa.

8.7. KURU 5 KEIHÄSJÄRVI 1

Kylä: Keihäslahti (Valtionmaa)

Mjtunnus: 303 01 0005

rauh.lk: 2

Ajoitus: kivikautinen

Laji: Asuinpaikat

Kartta: 2213 07 KURU

x: 6865 83 y: 2483 52 z: 102 ±1 m

p: 6870 25 i: 3325 85

Sijainti: Paikka sijaitsee Kurun kirkosta 3,3 km NW, Keihäsjärven länsirannalla, Papinniementien varrella, kohdalla missä Papinniementie kaartuu aivan rannan äärestä suuren hiekkakuopan läpi luoteeseen, aivan Papinniementien länsileikkauksessa hiekkakuopan ja sen eteläpuolella olevan talolle vievän tien välillä. Eteläpää Pitkäkosken sillasta 140 m pohjoiseen.

Tutkijat: Jussila T 2001 inventointi

Löydöt: KM 32965:1, 13 g, 2 kpl, saviastian paloja, Jussila T 2001, diar. 26.11.2001, tieleikkauksesta poimittu kaksi hyvin rapautunutta palasta saviastiasta, jossa hyvin karkea kivimurskasekoite ja huono poltto.

:2, 9 g, 7 kpl, kvartsi-iskoksia, tieleikkauksesta.

:3, 1 g, 1 kpl, palanutta luuta, hiekkakuopan reunasta.

Kuvat: negatiivi 122484, dia 48127

Kiinteistö: 303 ~~409~~ 0878 0002 Valtionmaa, omist: Suomen valtio,

Tila on osuuskunnan omistama ja kiinteistö (409 9002)

Kunto: suurelta osin tuhoutunut

Liitekartat: maastokarttaote 1:20 000 ja suurennos 1:5 000

Paikan kuvaus ja havainnot 2001:

Paikalla on muinainen etelään kurottuva niemeke, joka nyt rajoittuu idässä Keihäsjärveen ja etelässä ja lännessä alavaan suohon. Asuinpaikan ja järven välissä kulkee tie, joka on leikannut pois suuren osan rantatörmällä olevaa asuinpaikkaa. Asuinpaikan itäpuolella kulkee toinen tie, joka myöskin on leikannut pois asuinpaikkaa. Asuinpaikan pohjoispäässä on laajan hiekkakuopan kaakkoislaita, joka on tuhonnut asuinpaikan pohjoisosan. Tein löytöjä Papinniementien leikkauksesta sekä hiekkakuopan laidalta. Asuinpaikkaa on vielä koskemattomana jäljellä teiden ja hiekkakuopan välisellä maakaistalla.

Maaperä: hiekkamoreeni

Kasvillisuus: mäntyvaltainen sekametsä

Laajuusarvio: 50 x 10 m

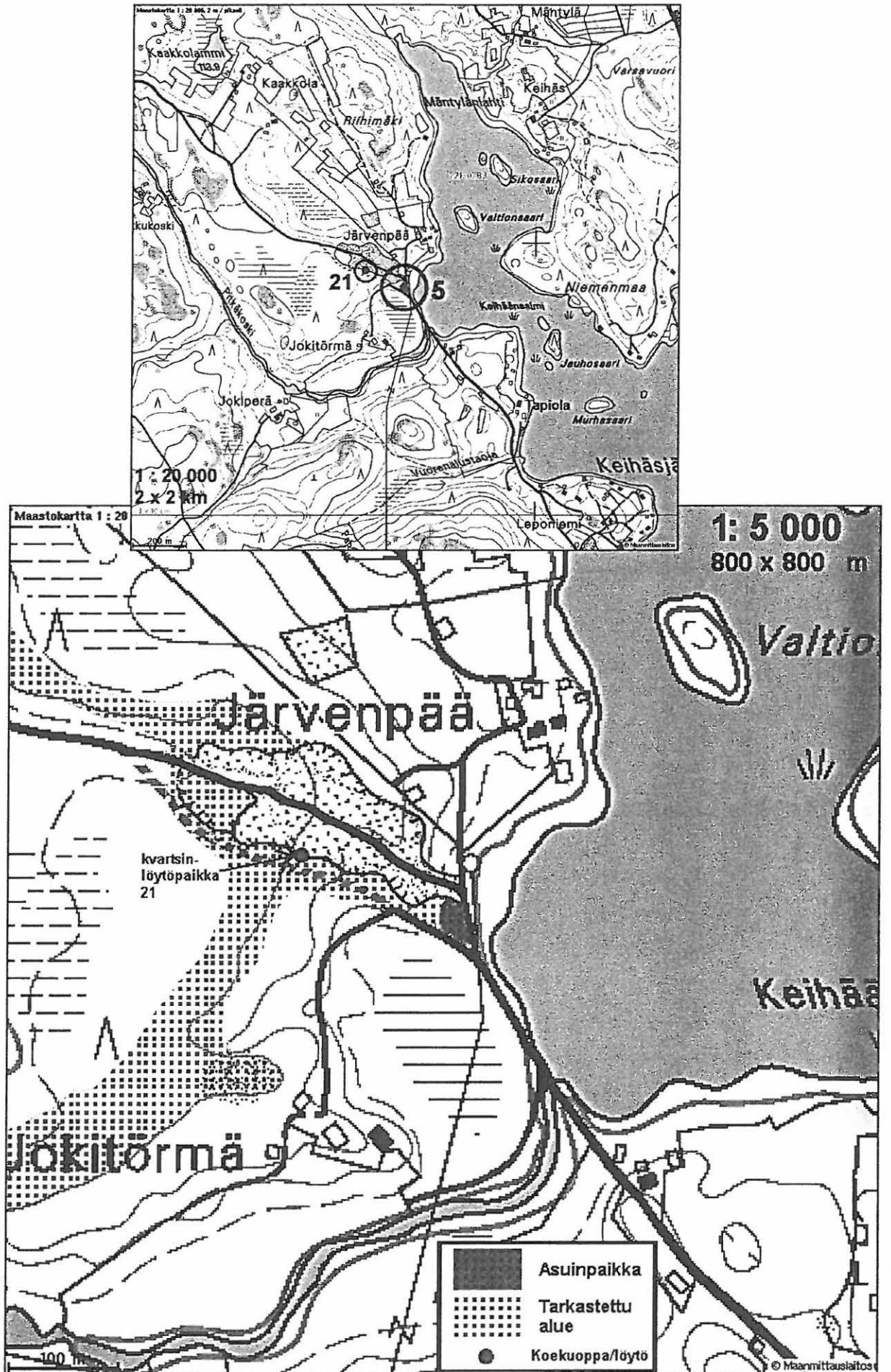
Suojelutoimenpiteet maastossa: -

Havaintomahdollisuudet: hyvät (tieleikkaus, hiekkakuopan laita)

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat: -

Lähilöytöjä: 150 m luoteeseen kvartsinlöytöpaikka Kuru 21 Keihäsjärvi 2. 740 m etelään asuinpaikka Kuru 6 Vuorenalustanoja.

Kuru 5 Keihäsjärvi 1, kivistinen asuinpaikka





122484. KURU 5 KEIHÄSJÄRVI 1. Kuvattu Papinniementieltä sillan suunnasta pohjoiseen. Asuinpaikka teiden risteyksen välisellä alueella kuvan keskellä. Hiekkakuoppa alkaa auton kohdalta Papinniementien kaartaessa kuopan läpi luoteeseen.



Luetteloimaton kuva. Kuvattu etelään, vasemmalla asuinpaikan pohjoispää hiekkakuopan reunassa

8.8. KURU 6 KEIHÄSJÄRVI-VUORENALUSTANOJA

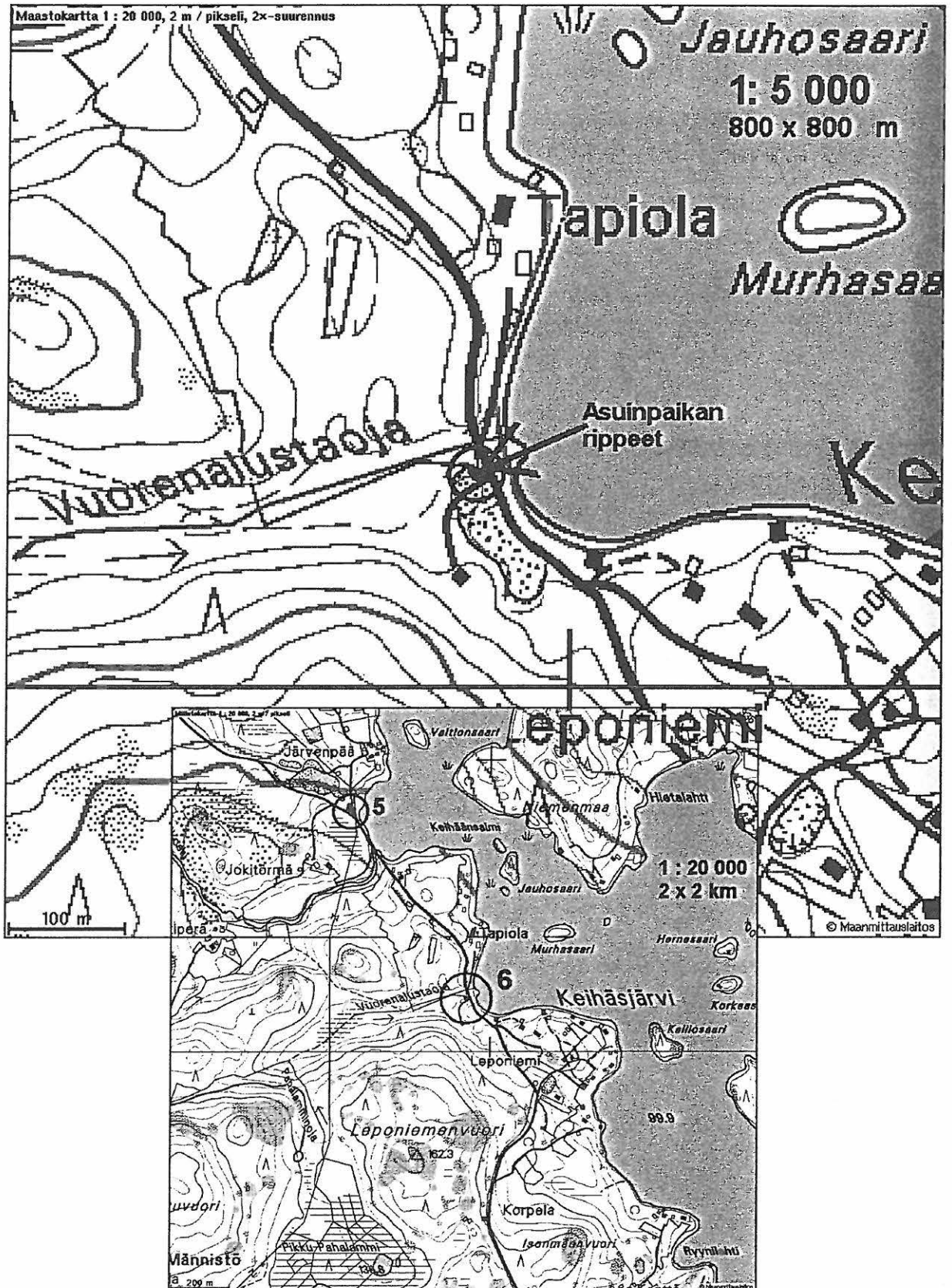
- Kylä:* Keihäslahti
- Mjtunnus:* 303 01 0006
rauh.lk: 2
- Ajoitus:* kivikautinen
Laji: Asuinpaikat
- Kartta:* 2213 07 KURU
x: 6865 17 y: 2483 91 z: 103 ±1 m
p: 6869 56 i: 3326 21
- Sijainti:* Paikka sijaitsee Kurun kirkosta 2,6 km NW, Keihäsjärven länsirannalla, Papin-
niementie 200:n kohdalla heti tien länsipuolella olevalla pienellä kumpareella,
Vuorenalustanojan eteläpuolella, ojan ja talolle länteen menevän tien välillä.
- Tutkijat:* Jussila T 2001 inventointi
Löydöt: KM 32966:1, 10 g, 1 kpl, kvartsikaavin, Jussila T 2001, diar. 26.11.2001, mitat
30 x 26 x 9 mm. pyöreäteräinen.
:2, 15 g, 10 kpl, kvartsi-iskoksia, tasatulta mökkitontilta.
- Kuvat:* negatiivi 122478, 122485, dia 48128, 48129
- Kiinteistö:* 303 409 0011 0031 , omist: Nurmi Erkki ja Tiina, Luonteentie 603 34300 Kuru
- Kunto:* lähes kokonaan tuhoutunut, rippet jäljellä.
Liitekartat: maastokarttaote 1:20 000 ja suurennos 1:5 000
Paikan kuvaus ja havainnot 2001:
Paikalla on ollut laaja hiekkakukoppa, joka on n. 15 vuotta sitten maisemoitu, ja
siihen on istutettu puita. Paikka sijaitsee kuopan pohjoisreunalla, aivan tien var-
ressa. Vanha kuopanreuna on tasattu tasaiseksi alaksi, jolle on tarkoitus siirtää
vanha hirsirakennus valettujen nurkkatolppien päälle. Tolppia ja niiden kaivan-
toja ei ole vielä tehty.
Tasatun alueen maaperä on siltti (vanhaa hiekkakuopan pohjaa), mutta tasan-
teen reunoilla on hiekkamaata (kuopan reunaa). Tätä "reunamaata" on työnnet-
ty alarinteeseen. Poimin kvartseja tasatun alueen itäreunalta, sekä rinteestä,
minne maata on työnnetty. Kyseessä on ilmeisesti laajemman asuinpaikan rip-
peet, jotka ovat jääneet hiekkakuopan reunoille. Nyt nämäkin rippeet on osin
lanattu rinteeseen. Löytöjä n. 2 x 15 m alalta, sekä alarinteestä.
Maanomistan aikoo pystyttää paikalle rakennuksen. Rakennus osuu ilmeisesti
suureksi osaksi asuinpaikan rippeiden ulkopuolelle, mutta pihatytöt tietenkin
peittävät ja hävittävät jäljellä olevat löydöt. Paikalla olisi käsittääkseni suoritet-
tava kaivaus, jossa otetaan talteen löydöt, mitään rakenteita ei liene enää do-
kumentoitavissa.
- Maaperä:* heikkamoreeni/silttimoreeni
Kasvillisuus: sekametsä
- Laajuusarvio:* 2 x 15 m jäljellä.
Suojelutoimenpiteet maastossa: Ilmoitin muinaisjäänöksestä maanomistajalle puhelimitse
22.10.01, jolloin painotin, että mitään ei saa tehdä, ennen kuin on otettu yhteys
viranomaisiin. Kerroin tapauksesta myös Kurun kunnan edustajalle. Annoin

Museoviraston ja Tampereen museon puhelinnumerot. Omistaja haluaisi tehdä perustukset jo ehkä tänä syksynä (2001), mutta ilmoitti, että sen voi siirtää keväeseenkin. Joka tapauksessa suunnitelmissa oli saada talo pystyyn keväällä 2002.

Havaintomahdollisuudet: hyvät

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat: paikalle suunnitteilla rakennus ja piha.

Lähilöytöjä: 750 m pohjoiseen asuinpaikka Kuru 5 Keihäsjärvi 1.





122485. KURU 6 KEIHÄSJÄRVI-VUORENALUSTANOJA. Kuvattu itään. Vanhan hiekkakuopan reunaan tasattu mökkitontti. Löydöt itäreunalta (kiven ympäristö taustalla).



122478. KURU 6 KEIHÄSJÄRVI-VUORENALUSTANOJA. Kuvattu luoteeseen. Asuinpaikan rippeet tien laidalla mäen päällä.

8.9. KURU 7 TOIKKO-MIESPERÄ

Kylä: Vaakaniemi

Mjtunnus: 303 01 0007

rauh.lk: 2

Ajoitus: kivistä

Laji: Asuinpaikat

Kartta: 2124 09 PARKKUU

x: 6855 58 y: 2487 50 z: 100 ±1 m

p: 6859 81 i: 3329 36

Sijainti: Paikka sijaitsee Kurun kirkosta 7,9 km S, Toikon kylän peltoaukean pohjoispäässä, Orassalmen eteläpuolella olevan pienen lahdekkeen pohjoisrannalla kalliokumpareen länsipuoleisella pellolla, pohjoisrantaan ulottuvan pellonpään itäosassa.

Tutkijat: Jussila T 2001 inventointi

Löydöt: KM 32967:1, 36 g, 8 kpl, kvartsi-iskoksia, Jussila T 2001, diar. 26.11.2001, kynnetyn pellon pinnasta.

:2, 66 g, 1 kpl, kvartsiydin.

:3, 2 g, 5 kpl, palanutta luuta.

Kuvat: negatiivi 122488, 122489, dia 48130

Kiinteistö: 303 425 0002 0028, omist: Sarvijärvi Janne, Ala-Toikontie 43 34320 Parkkuu

Kunto: huono - pelto

Liitekartat: maastokarttaote 1:20 000 ja suurenos 1:5 000, peitepiirros

Paikan kuvaus ja havainnot 2001:

Paikalla on loivasti luoteeseen viettävä pelto. Asuinpaikka on ollut pienen lahdekkeen luoteisrannalla. Paikan itäpuolella on kalliokumpare ja kauempana lännessä pellon takana korkea ja jyrkkärinteinen Pitkävuori.

Poimin kvartseja pellostani n. 50 x 30 m alalta. Löytöjen levintä noudattaa "korkeuskäyrää" eli muinaista rantaviivaa. On mahdollista että pieni osa asuinpaikasta on vielä ehjänä jäljellä pellon itäreunan ja kallion juuren kivikon välisellä kapealla metsäkaistaleella.

Paikalle pääsee reittiä: Parkkuuntie 450:n kohdalta itään Ala-Toikontielle tien päähän. Talon ohitse ja sitten heti pohjoiseen vasemmalle ja edelleen pohjoiseen niin pitkälle kuin tietä riittää. Tien päässä (jossa mökki) kävellään länteen peltoharjanteen toiselle puolelle.

Maaperä: hiekka

Kasvillisuus: pelto

Laajuusarvio: 50 x 30 m.

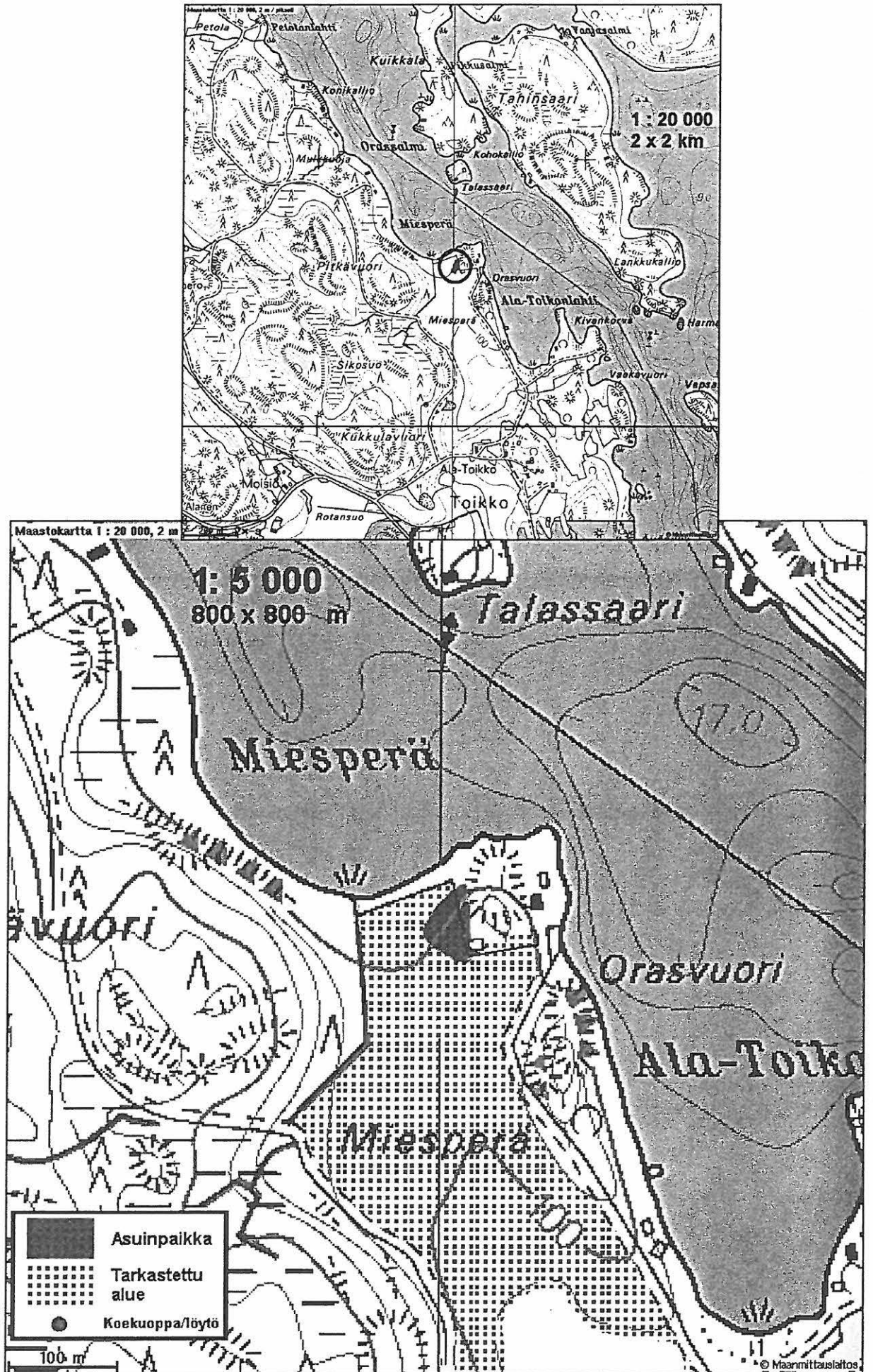
Suojelutoimenpiteet maastossa: Isäntä oli kyntämässä kyseisen pellon länsipuoliskoja paikalla käydessäni. Kerroin hänelle löydöstäni ja osoitin löytöpaikan.

Havaintomahdollisuudet: kohtalaiset (juuri kynnetty kuiva hiekkapelto)

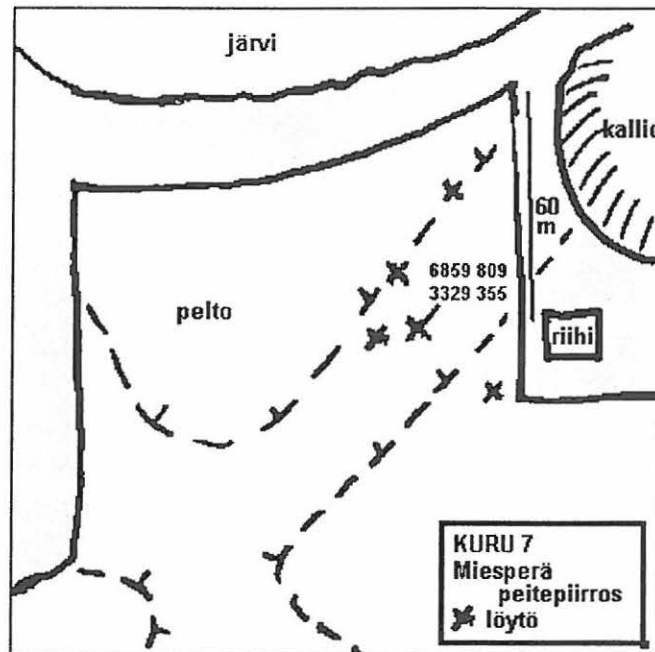
Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat: -

Lähilöydöt: 1100 m etelään asuinpaikka Kuru 8 Toikonlahti ja 1400-2100 m etelään asuinpaikat nro 9-11 ja löytöpaikka nro 20. Pohjoiseen 1000 m Laitamo-saarella rautakautinen löytöpaikka (nro 27).

Kuru 7 Miesperä, kivikautinen asuinpaikka



Kuru 7 Miesperä, peitepiirros, ei mitakaavaan



122489. KURU 7 TOIKKO-MIESPERÄ. Kuvattu pohjoiseen. Asuinpaikka kuvan oikeassa puoliskossa pellolla, rakennuksen vasemmalla puolen.

122488. KURU 7 TOIKKO-MIESPERÄ. Kuvattu pohjoiseen. Asuinpaikka peltoaukean pohjoispäässä rannassa, rannan oikealla puolella näkyvän peltikattoisen aitan kohdalla, heti sen vasemmalla puolen.



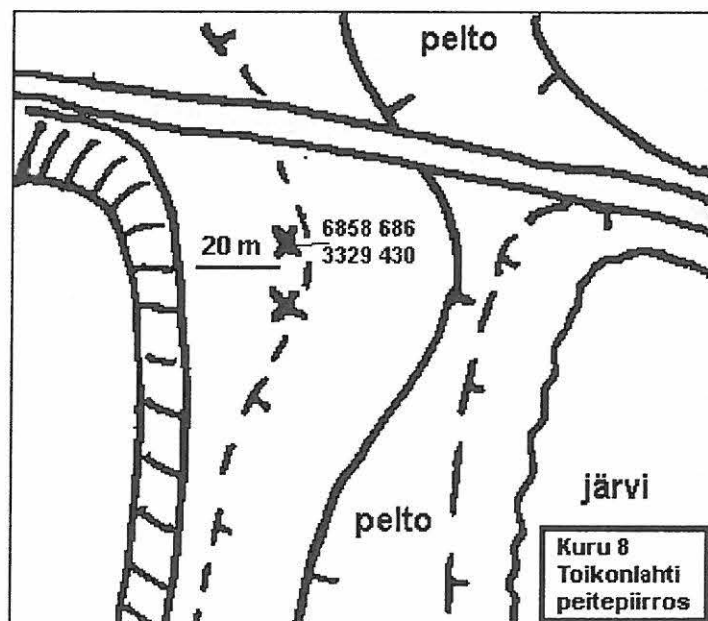
8.10. KURU 8 TOIKONLAHTI 1

- Kylä:* Vaakaniemi
- Mittunnus:* 303 01 0008
rauh.lk: 2
- Ajoitus:* kivikautinen
Laji: Asuinpaikat
- Kartta:* 2124 09 PARKKUU
x: 6854 46 y: 2487 63 z: 100 ±1 m
p: 6858 69 i: 3329 43
- Sijainti:* Paikka sijaitsee Kurun kirkosta 9,0 km S, Toikonlahden luoteisrannalla, rannasta n. 100 m länteen, rantaan menevästä Toikontiestä 20-40 m etelään, Toikon talosta n. 170 m itään, muinaisen korkean ja jyrkän rantatörmän itäpuolisella juurella loivasti itään viettävällä pellolla.
- Tutkijat:* Jussila T 2001 inventointi
Löydöt: KM 32968:1, 33 g, 4 kpl, kvartsi-iskoksia, Jussila T 2001, diar. 26.11.2001, kynnetyn pellon pinnasta.
:2, 1 g, 1 kpl, palanutta luuta.
- Kuvat:* negatiivi 122487, dia 48131
- Kiinteistö:* 303 425 0002 0022 , omist: Summanen Arto, Parkkuuntie 613 34320 Parkkuu
- Kunto:* huono - pelto
Liitekartat: maastokarttaote 1:20 000 ja suurennos 1:5 000, peitepiirros
Paikan kuvaus ja havainnot 2001:
Poimin pellostä suppealta alalta (n. 20 x 10 alalta) kvartseja ja luuta. Paikalla on suppea alainen muinaisjäännös, korkeussijaintinsa perusteella ilmeisesti kivikauden lopulle ajoittuva.
Paikkaalle pääsee: Parkkuuntie 600:n (Toikon komea talo ja pihapiiri) kohdalla itään rantaan Toikontielle jota pitkin 240 m.
- Maaperä:* moreeni
Kasvillisuus: pelto
- Laajuusarvio:* 20 x 10 m
Suojelutoimenpiteet maastossa: näytin paikan talon nuorelle isännälle.
Havaintomahdollisuudet: kohtalaiset (hiljan kynnetty kuiva pelto)
Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat: -
Lähilöytöjä: 1100 m pohjoiseen asuinpaikka nro 7 Miesperä. 290 m etelään asuinpaikka nro 11 Toikonlahti 2 ja tästä edelleen etelämpänä asuinpaikat nro 9 ja 10 sekä löytöpaikka nro 20.

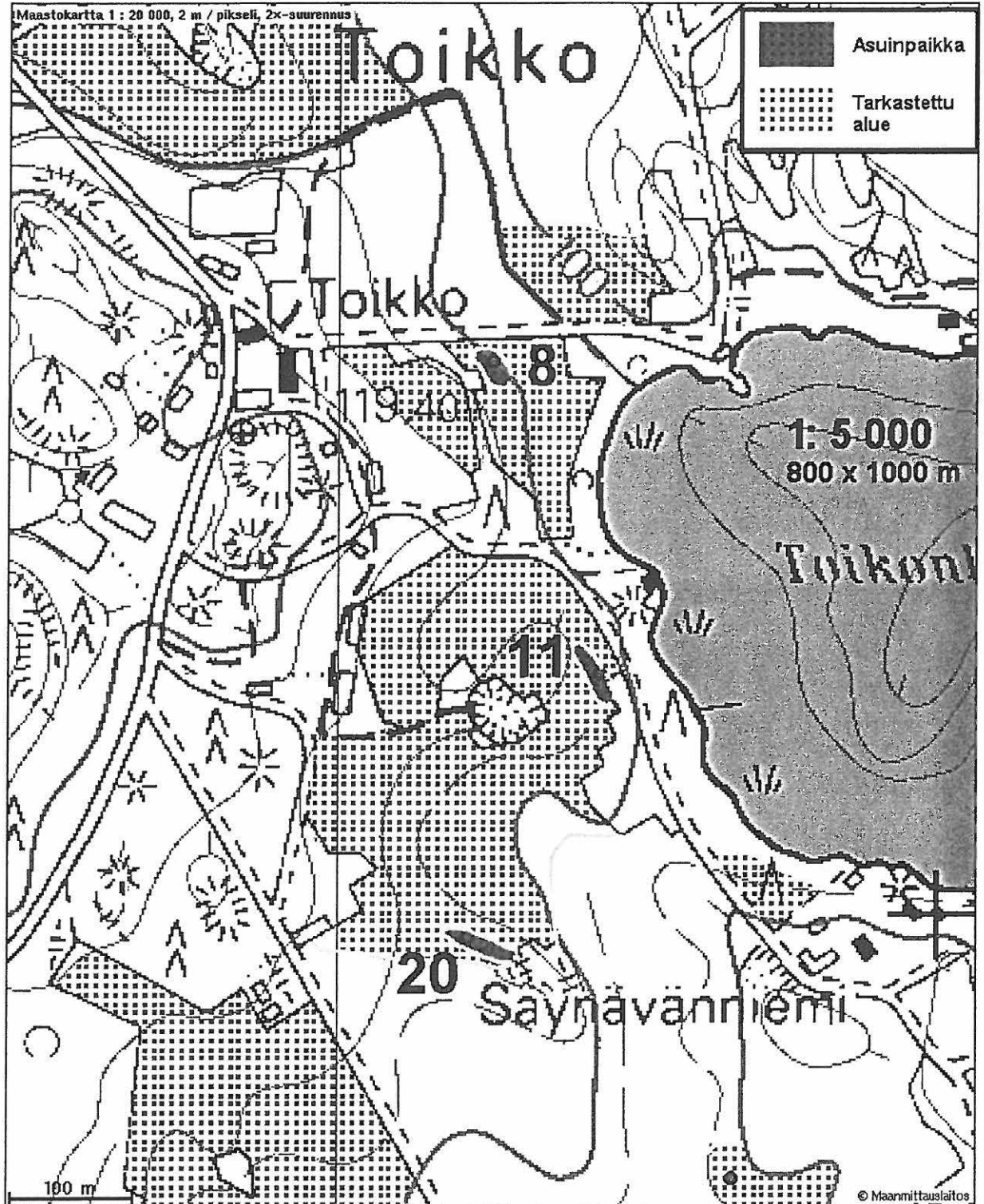
- Kuru 8 Toikonlahti 1, kivikautinen asuinpaikka (1:5000 ote seuraavalla sivulla)
 Kuru 9 Säynvänniemi SW, kivikautinen asuinpaikka.
 Kuru 10 Huhtisenlahti, kivikautinen asuinpaikka
 Kuru 11 Toikonlahti 3, kivikautinen asuinpaikka (1:5000 ote seuraavalla sivulla)
 Kuru 20 Toikonlahti 2, ajoittamaton löytöpaikka (luuta).



Kuru 8 Toikonlahti 1, peitepiirros, ei mittakaavaan



Kuru 8 Toikonlahti 1, kivikautinen asuinpaikka (1:5000 ote seuraavalla sivulla)
 Kuru 11 Toikonlahti 3, kivikautinen asuinpaikka (1:5000 ote seuraavalla sivulla)
 Kuru 20 Toikonlahti 2, ajoittamaton löytöpaikka (luuta).





122487. KURU 8 TOIKONLAHTI 1. Kuvattu länteen. Asuinpaikka kuvan keskellä tien vasemmalla puolen, rinteiden juurella.

8.11. KURU 9 TOIKKO SÄYNÄVÄNNIEMI SW 1

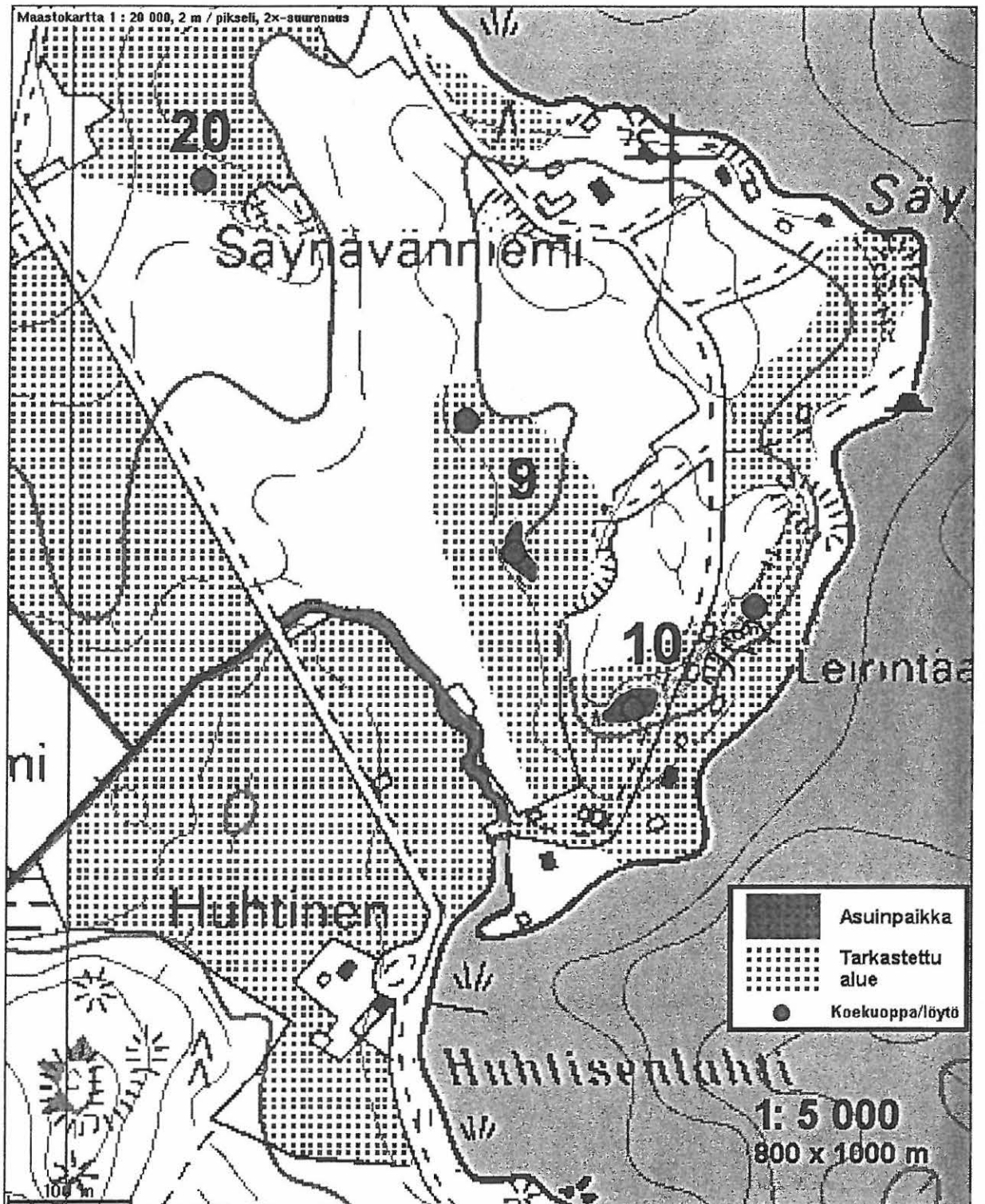
- Kylä:* Vaakaniemi
- Mjtunnus:* 303 01 0009
rauh.lk: 2
- Ajoitus:* kivikautinen
Laji: Asuinpaikat
- Kartta:* 2124 09 PARKKUU
x: 6853 67 y: 2487 87 z: 99 ±1 m
p: 6857 88 i: 3329 64
Erillinen pohjoisosa:
x: 6853 78 y: 2487 83 z: 99 ±1 m
p: 6857 99 i: 3329 60
- Sijainti:* Paikka sijaitsee Kurun kirkosta 9,8 km S, Toikon kylän eteläosassa, Huhtisenojan pohjoispuolisella peltoaukealla, ojan suusta Huhtisenlahdesta 230 m N, länteen laskevalla peltorinteellä olevan tasanteen reunalla Ojasta 120 m NE, metsän reunasta kohdalta missä peltotie tulee hiekanottoaikan läpi pellolle 80 m alarinteeseen länsilounaaseen.
- Tutkijat:* Jussila T 2001 inventointi, Jussila T 2001 inventointi
Löydöt: KM 32969:1, 22 g, 4 kpl, kvartsi-iskoksia, Jussila T 2001, diar. 26.11.2001, kynnetyn pellon pinnasta.
:2, 1 g, 1 kpl, palanutta luuta.
:3, 9 g, 3 kpl, kvartsi-iskoksia, Jussila T 2001, diar. 26.11.2001, kynnetyn pellon pinnasta asuinpaikan pohjoisosasta.
- Kuvat:* negatiivi 22486, 122493, 122496, dia 48132
- Kiinteistö:* 303 425 0004 0008 , omist: Leppälahti Jussi, Parkkuuntie 667 34320 Parkkuu
- Kunto:* huono - pelto ja hiekanotto
Liitekartat: maastokarttaote 1:20 000 (Kuru 8) ja suurennos 1:5 000, peitepiirros
Paikan kuvaus ja havainnot 2001:
Paikka on eteläosaltaan vanhan pelloksi raivatun hiekkakuopan reunalla. Hiekanotto lienee tuhonnut asuinpaikan eteläosan. Poimin kvartseja 60 m matkalta muinaisen rantatörmän reunalta. pari kvartseja löytyi tästä paikasta 110 m N, muinaisen niemekkeen kärkinipukasta. Näiden löytökahtien väliltä en kynnetyssä pellossa huomannut mitään esihistoriaan viittaavaa.
Paikalle pääsee: Parkkuuntieltä Toikon eteläpuolelta käännyttään länteen Kortteentielle. Talon (100) jälkeen hieman ennen partiolaisten porttia kääntyy tieura metsään oikealle länteen. Ajetaan pellon reunaan hiekanottoaikalle ja siitä kävellään 80 m alas pellolle.
- Maaperä:* hiekka/hiekkamoreeni
Kasvillisuus: pelto
Laajuusarvio: 60 x 20 m (60 m rantatörmän suuntaisesti) + pohjoisosa n. 15 x 15 m
Suojelutoimenpiteet maastossa: -
Havaintomahdollisuudet: kohtalaiset (kynnetty kuiva pelto)
Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat: -

Lähilöytöjä: Tämän asuinpaikan toinen osa sijaitsee 110 m pohjoiseen (Kuru 9 /2), asuinpaikka Kuru 10 Huhtisenlahti on 160 m kaakkoon, Asuinpaikka nro 11 Toikonlahti 1 on 550 m pohjoiseen ja löytöpaikka nro 20 on 400 m luoteeseen.

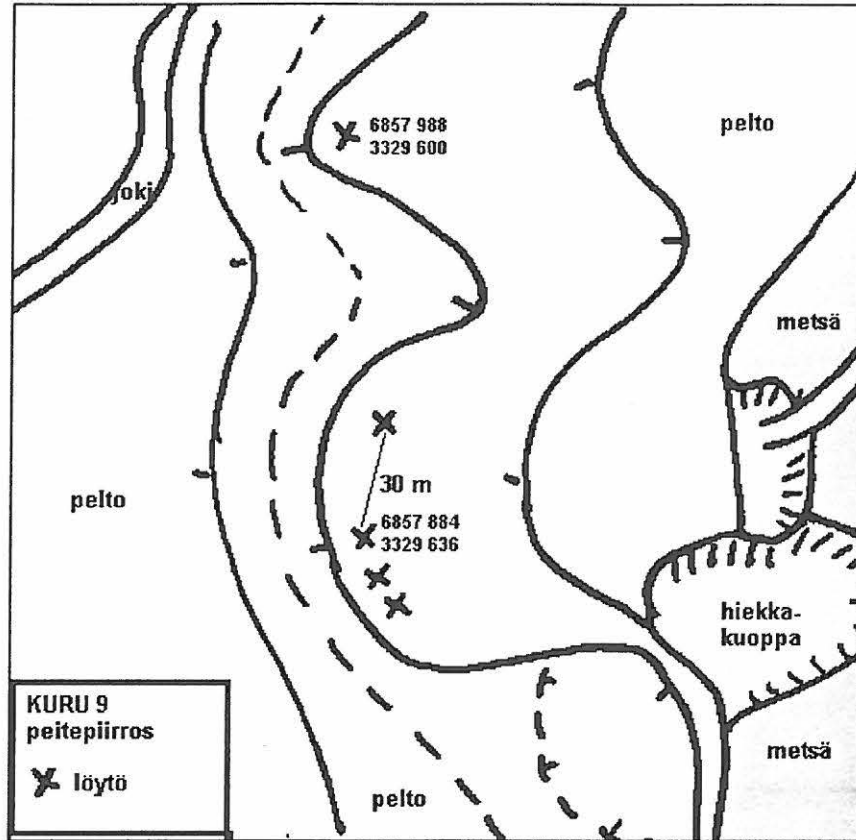
1:20 000 ote katso Kuru 8

Kuru 9 Säynävänniemi SW, kivikautinen asuinpaikka

Kuru 10 Huhtisenlahti, kivikautinen asuinpaikka



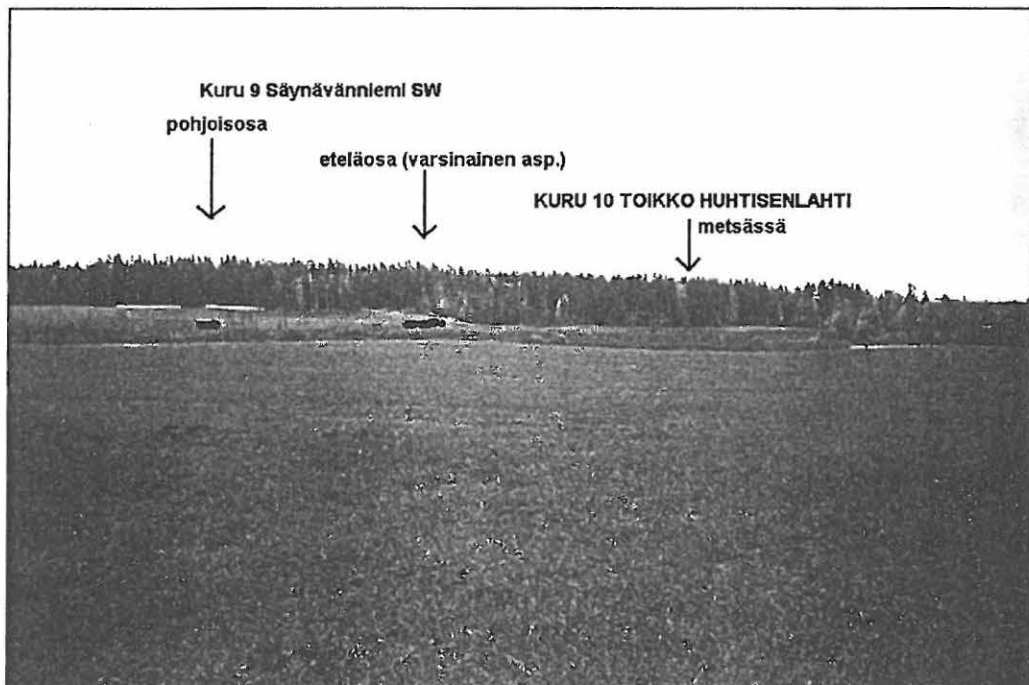
Kuru 9 Säynävänniemi SW, peitepiirros, ei mittakaavaan:



122486. KURU 9 TOIKKO SÄYNÄVÄNNIEMI SW 1. Kuvattu itään peltorinteen juurelta. Asuinpaikan eteläosa merkitty viivalla.



Luetteloimaton kuva. Kuvattu länteen. Asuinpaikka merkitty kuvaan viivalla.



122496. KURU 9 TOIKKO SÄYNÄVÄNNIEMI SW 1. Kuvattu länteen Huhtisentieä. Asuinpaikat joen toisella puolen.

8.12. KURU 10 TOIKKO HUHTISENLAHTI

- Kylä:* Vaakaniemi
- Mjtunnus:* 303 01 0010
rauh.lk: 2
- Ajoitus:* kivikautinen
Laji: Asuinpaikat
- Kartta:* 2124 09 PARKKUU
x: 6853 54 y: 2487 97 z: 99 ±1 m
p: 6857 75 i: 3329 73
- Sijainti:* Paikka sijaitsee Kurun kirkosta 10,0 km S, Toikon kaakkoispuolella olevan Säynävänniemen eteläosassa, Huhtisenlahden pohjoispuolella, Huhtisenojan suusta 140 m NNE, partiolaisten leirikeskusken alueella. Ydinosa asuinpaikasta on leirialueen läpi etelään menevän Kortteentien länsipuolella, kohdalla missä tie leikkaa muinaisen rantatörmän ja laskee rantaan. Osa asuinpaikasta on tien itäpuolella mäen laella olevan kallion juurella ja eteläpuolella Näsijärven korkean rantatörmän laella hiekkakuopan pohjoispuolella.
- Tutkijat:* Jussila T 2001 inventointi
Löydöt: KM 32970:1, 3 g, 1 kpl, kvartsikaavin, Jussila T 2001, diar. 26.11.2001, pienen kaapimen katkelma, mitat 16 x 13 x 5 mm, kuopan seinämästä alueen länsiosasta.
:2, 15 g, 10 kpl, kvartsi-iskoksia, alueen länsiosasta kuopan seinämästä.
:3, 2 g, 6 kpl, palanutta luuta, kuopean seinämästä alueen länsiosasta.
:4, 25 g, 2 kpl, kvartsi-iskoksia, koekuopasta alueen itäosasta.
:5, 5 g, 1 kpl, kvartsi-iskoksia, pellonreunasta alueen länsiosasta.
- Kuvat:* negatiivi 122490-122492, dia 48133, 48134
- Kiinteistö:* 303 425 0002 0008 , omist: Leppälahti Jussi, Parkkuuntie 667 34320 Parkkuu
303 425 0002 0022 , omist: Summanen Arto, Parkkuuntie 613 34320 Parkkuu
- Kunto:* hyvä - osin täysin ehjä, osin hiekanoton ja muun tarkoitukseltaan tuntemattoman maanmylläyksen runtelema
- Liitekartat:* maastokarttaote 1:20 000 (Kuru 8) ja suurennos 1:5 000 (Kuru 9), peitepiirros.
Paikan kuvaus ja havainnot 2001:
Paikalla on partiolaisten leirikeskus keittokatoksineen ja muutamine jalasmökkeineen, joka vaikutti koko lailla hoitamattomalta ja ränsistyneeltä. Tien itäpuolella, tien ja rannan välillä on laaja vanha hiekkakuoppa, joka on nyt metsitty. Alkuperäistä Näsijärven rantaa ei leirikeskuksen alueella ilmeisesti ole kuin sen pohjoispäässä, vähän ennen kalliopaljastumaa, muu alue on hiekanotossa runneltu ja pois viety. Pohjoisosan kalliopaljastuman ja vanhan hiekkakuopan välille tekemästäni koekuopasta tuli muutama kvartsi. Paikalla on runsaasti jälkiä jonkinlaisesta maanmuokkauksesta, lienevätkö roskakuoppia. Vaikuttaa siltä, että kalliopaljastuman eteläpuolella Näsijärven rannalla olisi rippeitä jäljellä kivi-kautisesta asuinpaikasta.
Asuinpaikan hyvin säilynyt ydinosa on kuitenkin alueen eteläosassa, tien länsipuolella, komean muinaisrantatörmän päällä. Täällä maaperä on tasaista puhdasta hiekkää. Paikalle on kaivettu koneella kaksi n. 2x1 m kokoista kuoppaa (funktio epäselvä). Toisen kuopan reunalla on näkyvässä vahva punertava kult-

tuurimaa, kuopan reunoilla on löytöjä. Pohjoisemmasta kuopasta löytyi muutama kvartsi.

Yksi kvartsi löytyi törmän alapuolelta pellon reunasta.

Paikalle pääsee: Parkkuuntieltä Toikon eteläpuolelta käännyttään länteen Kortteentielle, jonka päähän.

Maaperä: hiekka (W-osa), hiekkamoreeni (E-osa).

Kasvillisuus: Mäntyvaltainen sekametsä.

Laajuusarvio: 50 x 30 m (W-osa) tien länsipuolella, 30x 20 m E-osa.

Suojelutoimenpiteet maastossa: -

Havaintomahdollisuudet: kohtalaiset (koekuopat)

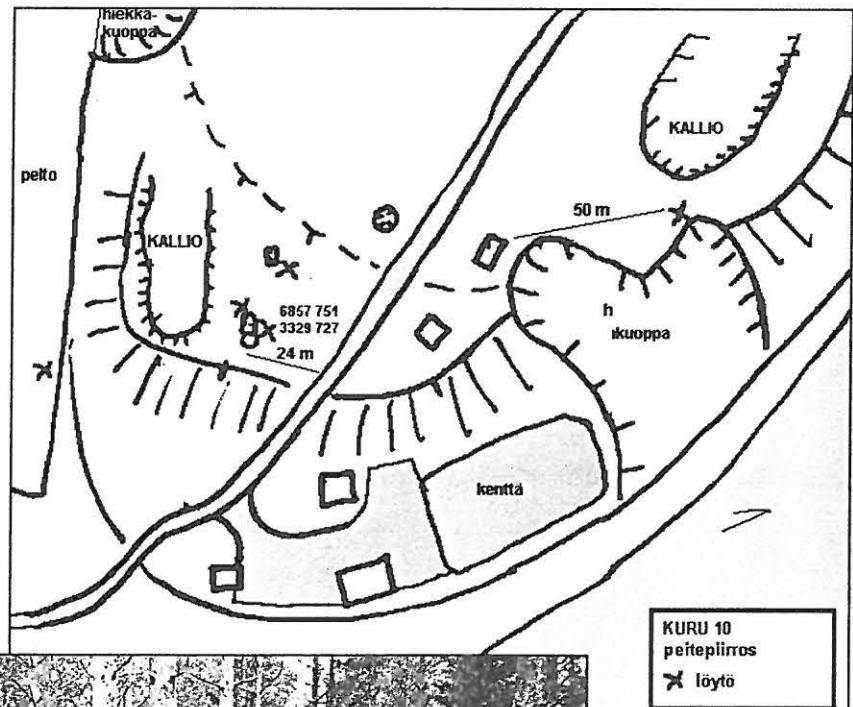
Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat: -

Lähilöytöjä: 150 m NNW asuinpaikka Kuru 9 Säynävänniemi SW.

1:20 000 ote katso Kuru 8

1: 5000 ote katso Kuru 9

Peitepiirros, ei mittakaavaan:



122491.
KURU 10 TOIKKO
HUHTISENLAHTI.
Kuvattu itään
alueen
länsipäästä.
Asuinpaikka-
tasannetta,
oikealla rantatör-
mä



122492. KURU 10 TOIKKO HUHTISENLAHTI. Kuvattu pohjoiseen asuinpaikan länsiosassa. Asuinpaikka tien takana olevan rantatörmän päällä.



122490. KURU 10 TOIKKO HUHTISENLAHTI. Asuinpaikan itäosa, jyrkän Näsijärveen laskevan törmän laki, jonka reunalta pari kvartsiä. Kalliopaljastuma vasemmalla ja vanha hiekkakuoppa oikealla. Kuvattu itään.

8.13. KURU 11 TOIKONLAHTI 3

Kylä: Vaakaniemi

Mjtunnus: 303 01 0011
rauh.lk: 2

Ajoitus: kivikautinen
Laji: Asuinpaikat

Kartta: 2124 09 PARKKUU
x: 6854 20 y: 2487 72 z: 102 ±1 m
p: 6858 42 i: 3329 51

Sijainti: Paikka sijaitsee Kurun kirkosta 9,3 km S., Toikonlahden länsirannasta 50 m, Kortteentien länsipuolella, mäennnyppylän laen itäreunalla pellolla.

Tutkijat: Jussila T 2001 inventointi

Löydöt: KM 32971:1, 15 g, 7 kpl, kvartsi-iskoksia, Jussila T 2001, diar. 26.11.2001, kynnetyn pellon pinnasta.
:2, 3 g, 2 kpl, palanutta luuta.

Kuvat: negatiivi 122495, dia 48135

Kiinteistö: 303 425 0002 0022 , omist: Summanen Arto, Parkkuuntie 613 34320 Parkkuu

Kunto: huono - pelto

Liitekartat: maastokarttaote 1:20 000 ja suurenos 1:5 000 (Kuru 8)

Paikan kuvaus ja havainnot 2001:

Poimin kvartseja kynnetystä pellostä 30 m matkalta muinaisen rantatörmän laelta. Paikalle pääsee: Parkkuuntieltä Toikon eteläpuolelta käännytään länteen Kortteentielle, jota pitkin 440 m ja tällä kohdalla tien oikealla puolen pelto-rinteen laella

Maaperä: hiekkamoreeni

Kasvillisuus: pelto

Laajuusarvio: 30 x 20 m

Suojelutoimenpiteet maastossa: näytin paikan kartalta Toikon isännälle.

Havaintomahdollisuudet: kohtalaiset - kynnetty pelto

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat: -

Lähilöytöjä: 280 m pohjoiseen asuinpaikka nro 8, 250 m lounaaseen löytöpaikka nro 20, 440 m etelään asuinpaikka nro 9.

Karttaotteet ks. Kuru 8.

122495. KURU 11 TOIKONLAHTI 3.
Kuvattu itään. Asuinpaikka peltoharjanteen laella, sen itäreunalla kuvan alalla.



8.14. KURU 12 ROMUNOKKA 1

- Kylä:** Vaakaniemi
- Mjtunnus:** 303 01 0012
rauh.lk: 1 (perustelu: ainoa laajempi täysin ehjä asuinpaikka Kurussa)
- Ajoitus:** kivikautinen
Laji: Asuinpaikat
- Kartta:** 2124 09 PARKKUU
 x: 6852 02 y: 2487 63 z: 101
 p: 6856 24 i: 3329 32
- Sijainti:** Paikka sijaitsee Kurun kirkosta 11,4 km S, Näsijärven kapeikon itärannalla Vuolteenniemen itäkärjessä olevan Romunokka-nimisen niemekkeen tyvessä, pohjoisrannasta 100 m ja etelärannasta 100 m, niemen kärjestä n. 120 m länteen, niemiharjanteen laella, sen eteläreunalla kallioiden välisellä tasanteella.
- Tutkijat:** Jussila T 2001 inventointi
Löydöt: KM 32972:1, 22 g, 2 kpl, saviastian paloja, Jussila T 2001, diar. 26.11.2001, koekuopasta. Koristeena leveitä kierrenuoraleimarivejä joiden päälle painettu pieniä syviä kuoppia. Saviaines haurasta, sekoitteena kivimurska. Seinän paksuus 9 mm.
 :2, 42 g, 13 kpl, kvartsi-iskoksia, koekuopista.
- Kuvat:** negatiivi KM 121515, 121516, dia KM 48136, 48137
- Kiinteistö:** 303 425 0006 0000 , omist: Leppälahti Pekka, Leppälahdentie 40 34320 Parkkuu
- Kunto:** hyvä - metsä
Liitekartat: maastokarttaote 1:20 000 ja suurennos 1:5 000 (Kuru 13), peitepiirros
Paikan kuvaus ja havainnot 2001:
 Paikalla on muinainen kapea länteen kurottuva kannas, jonka pohjoisranta on kivinen ja kalliainen, eteläranta on loiva ja hiekkainen. Kannaksen länsipuolella on kivikkoinen kallio ja sen takana kivikkoinen niemeke (Romunokka). Itäpuolella on korkea mäki. Niemen laki - muinainen kannas on itä-länsi suunnassa n. 60 m leveä ja etelärannaltaan vähäkivinen ja tasainen. Muutoin alue on varsin kivinen, jopa louhikkoinen. Tein muutamia koekuoppia rinteiden laelle tien eteläpuolelle, muinaisranta-örmän reunalle. Kaikista koekuopista tuli löytöjä. Kuoppien perusteella koko kannaksen alue n. 50 matkalla on asuinpaikkaa, joskin parhaimmat löydöt (keramikot) tulivat alueen itäosasta. Mitään kulttuurimaita en kyennyt havainnoimaan pimeyden takia (olin paikalla illalla n. klo 18:00 pilvisenä päivänä).
 Alue rajaantuu selvästi luonnonesteisiin: lännessä jyrkkään ja kiviseen rinteeseen, pohjoisessa (tien kohdalla alkavaan) kivikkoiseen kallioalueeseen, idässä louhikkoiseen maastoon ja kallioon, etelässä muinaisrantaan.
- Paikalle pääsee: noin Parkkuuntie 750 kohdalta länteen Unnekiventielle, jota pikin lähes tien päähän. Hieman ennen kuin tie tulee rantaan jyrkässä alamäessä käännetään vasemmalle mökkitielle, jota pitkin 50 m ja oikealle. Asuinpaikka on tällöin heti tien oikealla puolen metsässä.

Maaperä: hiekkamoreeni (karkeata rantakerrostumahiekkaa)

Kasvillisuus: kuusimetsä

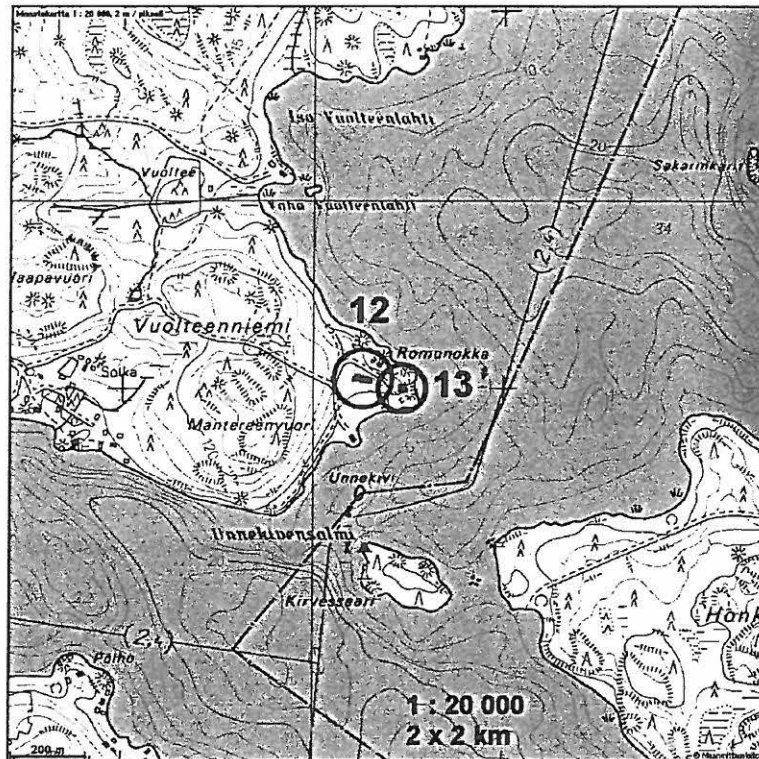
Laajuusarvio: 50 x 20 m

Suojelutoimenpiteet maastossa: -

Havaintomahdollisuudet: kohtalaiset - koekuopat

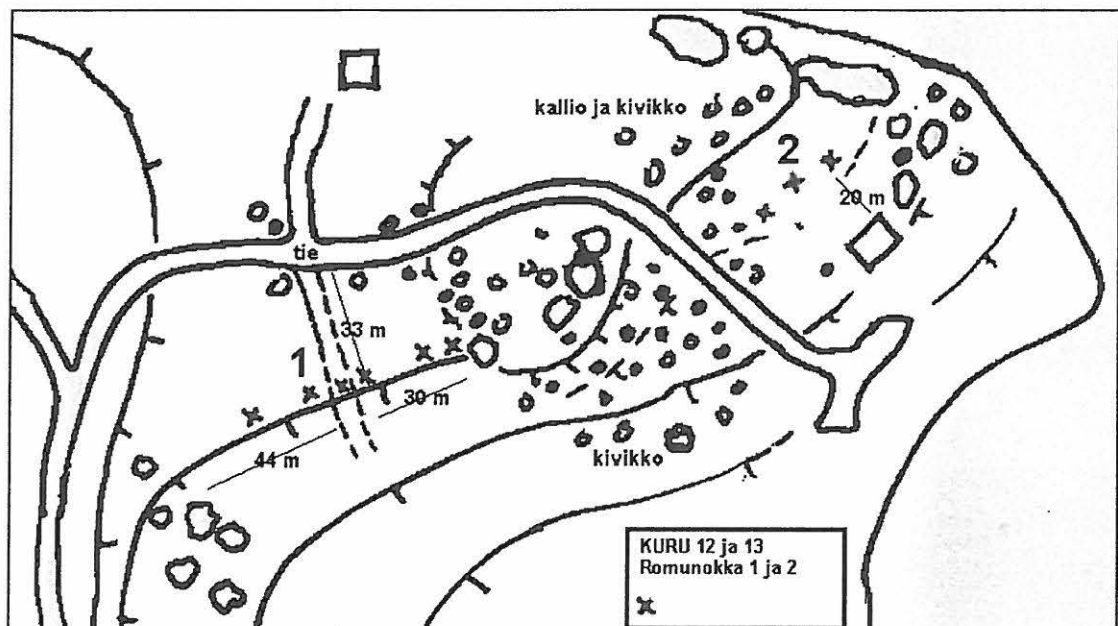
Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat: -

Lähilöytöjä: Romunokka 2 asuinpaikka 90 m itään.



1: 5000 ote ks. Kuru 13

Peitepiirros, ei mittakaavaan





122516. KURU 12 ROMUNOKKA 1. Kuvattu mökkitieltä itään niemen kärjen suuntaan. Asuinpaikka kuvan keskellä harjanteen tasaisella laella.



122515. KURU 12 ROMUNOKKA 1. Kuvattu mökkitieltä etelään asuinpaikan keskiosan kohdalta. Niemen harjanteen lakea, jonka eteläreunalla asuinpaikka on. Kuvassa keköllä metsäkoneen ura.

8.15. KURU 13 ROMUNOKKA 2

Kylä: Vaakaniemi

Mjtunnus: 303 01 0013
rauh.lk: 2

Ajoitus: kivikautinen
Laji: Asuinpaikat

Kartta: 2124 09 PARKKUU
x: 6852 01 y: 2487 74 z: 100 ±1 m
p: 6856 23 i: 3329 43

Sijainti: Paikka sijaitsee Kurun kirkosta 11,4 km S, Näsijärven kapeikon itärannalla Vuolteenniemen itäkärjessä olevan Romunokka-nimisen niemekkeen kärjessä, kärjen pojoisosassa, mökin pohjoispuolella 25-35 m. suppealla alalla kallioiden itä- ja eteläpuolella.

Tutkijat: Jussila T 2001 inventointi

Löydöt: KM 32973:1, 12 g, 4 kpl, kvartsi-iskoksia, Jussila T 2001, diar. 26.11.2001, koekuopasta.

:2, 1 g, 9 kpl, palanutta luuta, koekuopasta.

Kuvat: negatiivi 122513, 122514, dia 48138

Kiinteistö: 303 425 0006 0000 , omist: Leppälahti Pekka, Leppälahdentie 40 34320 Parkkuu

Kunto: hyvä - koskematon.

Liitekartat: maastokarttaote 1:20 000 (Kuru 12), suurennos 1:5 000, peitepiirros (Kuru 12)

Paikan kuvaus ja havainnot 2001:

Maaasto Romunokan kärjessä on kivikkoinen ja pohjoisrannalla avokalliota. Niemessä on mökki. mökistä 30 m pohjoiseen, avokallion eteläpuolelle tehdyssä koekuopassa runsaasti löytöjä sekä vahvaa likamaata. Mökistä 20 m pohjoiseen tehdyssä kuopassa ei mitään havaintoja esihistoriasta. Paikalla on n. 15 x 20 m kokoinen lähes kivetön hiekkainen alue, joka vaikuttaa raivatulta. Toinen ja kolmas koekuoppa tämän mahdollisesti raivatun alueen länsipäähän (ed. kuopasta 10 ja vajaa 20 m lounaaseen) tuotti myös pari kvartsia ja likamaahavainnon. Paikalla on suppea-alainen hyvin säilynyt ja ehjä korkeussijaintinsa perusteella kivikautinen asuinpaikka, jota maasto selkeästi rajaa (kallio, kivikko ja muinaisranta).

Paikalle pääsee: noin Parkkuuntie 750 kohdalta länteen Unnekiventielle, jota pikin lähes tien päähän. Hieman ennen kuin tie tulee rantaan jyrkässä alamäessä käännetään vasemmalle mökkitielle, jota pitkin 50 m ja oikealle ja tietä suoraan tien päähän rantaan.. Asuinpaikka on mökin takana tien vasemmalla puolen metsässä.

Maaperä: hiekkamoreeni

Kasvillisuus: mäntyvaltainen sekametsä

Laajuusarvio: 20 x 20 m

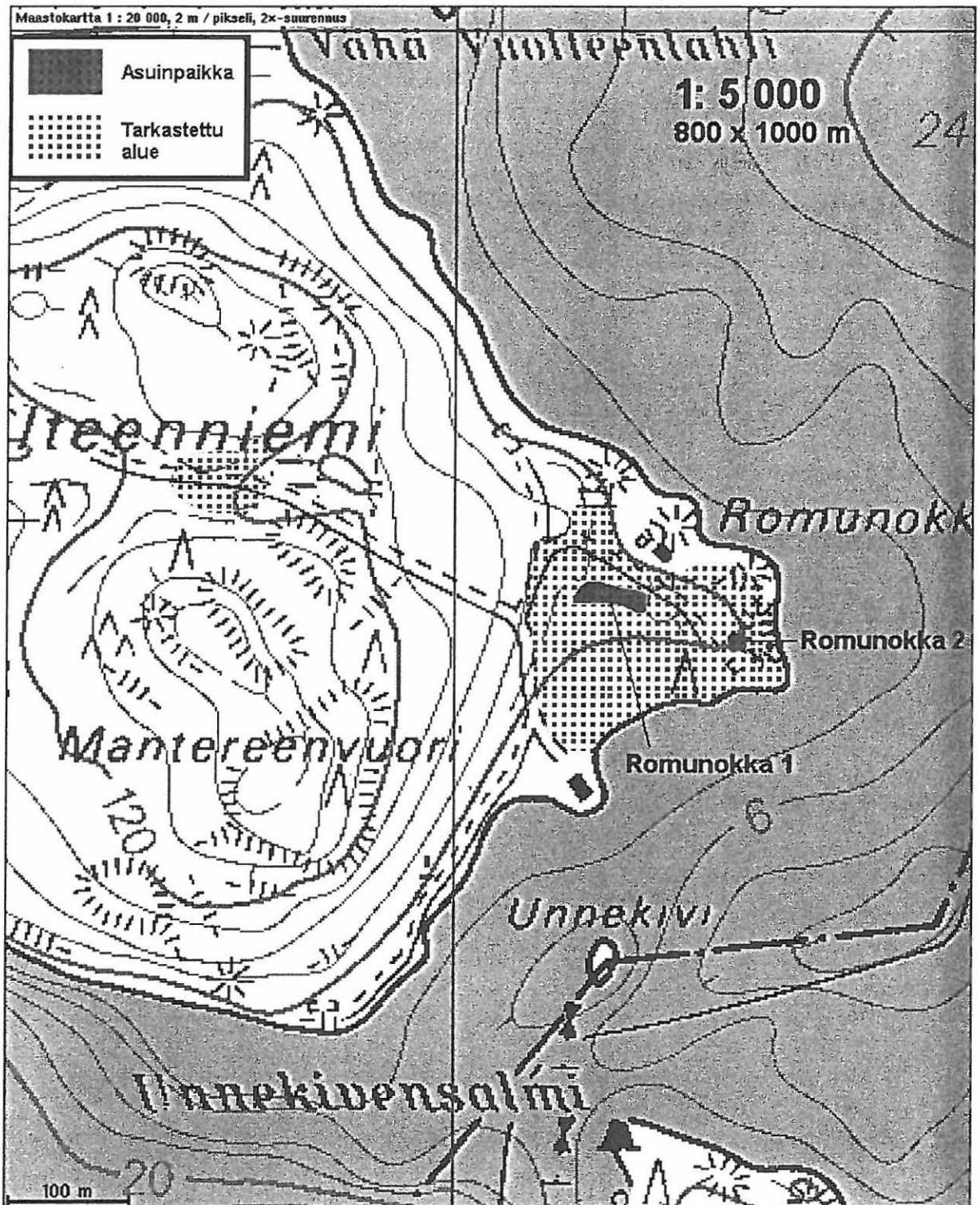
Suojelutoimenpiteet maastossa: -

Havaintomahdollisuudet: kohtalaiset - koekuopat

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat: -

Lähilöytöjä: Romunokka 1 asuinpaikka 90 m länteen.

1:20000 ote ja peitepiirros: Kuru 12





122513. KURU 13 ROMUNOKKA 2. Kuvattu pohjoiseen. Suppea asuinpaikka kuvan keskellä mökin takana n. 20-30 m kuusikossa. Mökki häämöttää oikealla.



122514. KURU 13 ROMUNOKKA 2. Kuvattu itään. Asuinpaikka kuvan alalla kuusikossa, mökistä 20-30 m.

8.16. KURU 14 NIEMI

Kylä: Kaitalahti

Mjtunnus: 303 01 0014
rauh.lk: 2

Ajoitus: kivikautinen
Laji: Asuinpaikat

Kartta: 2124 08 LÄNSI-TEISKO
x: 6848 51 y: 2486 26 z: 100 ±1 m
p: 6852 80 i: 3327 79

Sijainti: Paikka sijaitsee Kurun kirkosta 14,8 km S, Toltaanlahden eteläpuolella olevan Niemen talon kaakkoispuolella 130 m, pellossa, jyrkän törmän alapuolella, Vuohilahden pohjukasta 140 m NW, pellon pohjoisreunalla, muinaisessa matalassa niemekkeessä.

Tutkijat: Jussila T 2001 inventointi

Löydöt: KM 32974:1, 34 g, 6 kpl, kvartsi-iskoksia, Jussila T 2001, diar. 26.11.2001, kynnetystä pellostä.

:2, 115 g, 2 kpl, kvartsi-ytimiä, kynnetystä pellostä.

:3, 2 g, 2 kpl, palanutta luuta, kynnetystä pellostä.

Kuvat: negatiivi 122501, dia 48139

Kiinteistö: 303 408 0002 0060², omist: Honkala Kyösti, Niementie 148 34180 Länsi-Teisko

Kunto: huono - pelto

Liitekartat: maastokarttaote 1:20 000 ja suurennos 1:5 000, peitepiirros

Paikan kuvaus ja havainnot 2001:

Havaitsin löytöjä kynnetyssä pellossa n. 40 x 20 m alalla. Asuinpaikka sijaitsee jyrkän törmän alapuolisella loivasti koilliseen ja kaakkoon laskevan pellon tasanteralla.

Paikalle pääsee: noin Länsi-Teiskontien 1400 kohdalta länteen Niementielle, jonka päähän Niemen talon kohdalle, hieman ennen taloa alas pellolle itään 120 m.

Maaperä: hiekkainen moreeni

Kasvillisuus: pelto

Laajuusarvio: 40 x 20 m

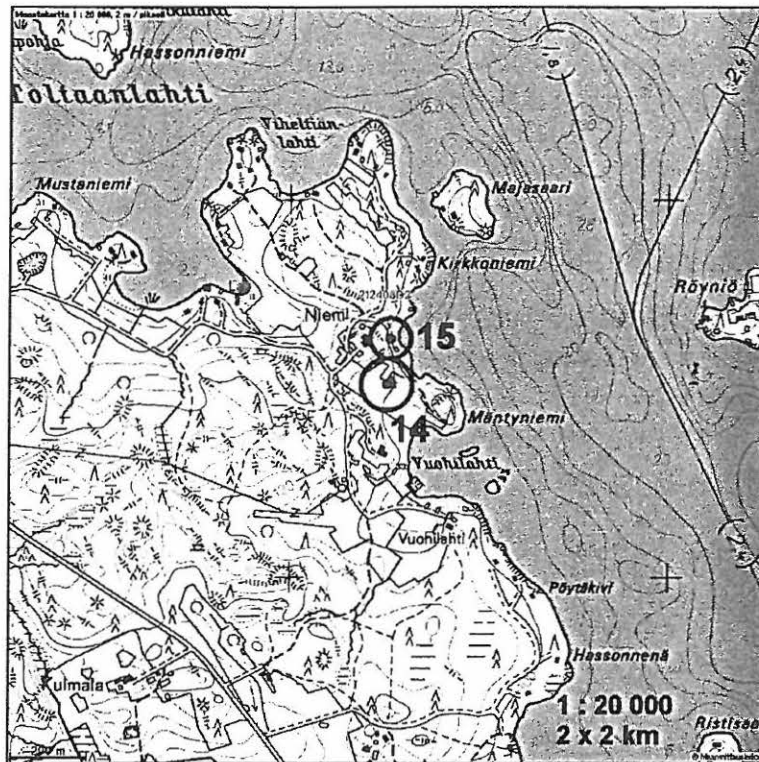
Suojelutoimenpiteet maastossa: näytin paikan Niemen talon pojille, jotka seurailivat puuhiani

Havaintomahdollisuudet: kohtalaiset - kynnetty pelto

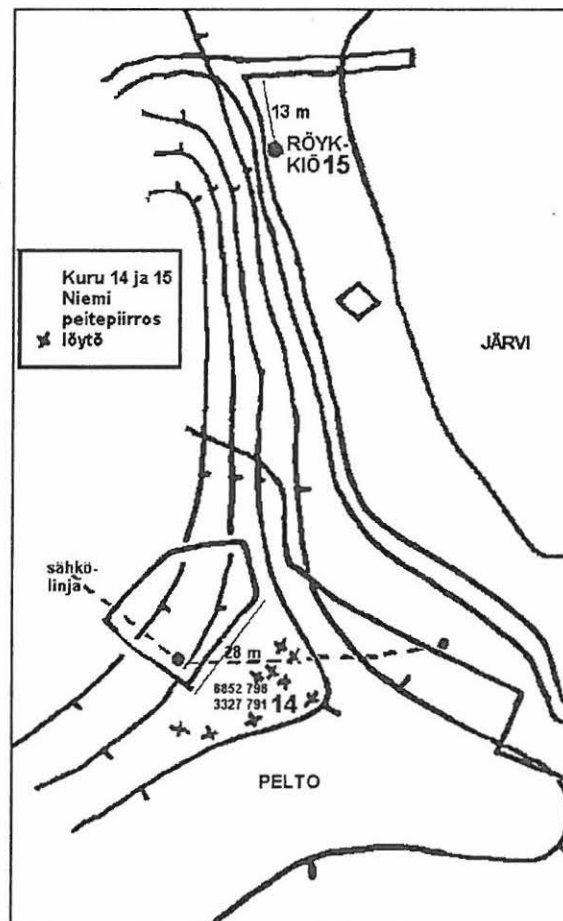
Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat: -

Lähilöytöjä: 120 m N on röykkiö Kuru 15 Niemi 2.

Kuru 14 Niemi, kivikautinen asuinpaikka
 Kuru 15 Niemi 2, ajoittamaton röykkiö



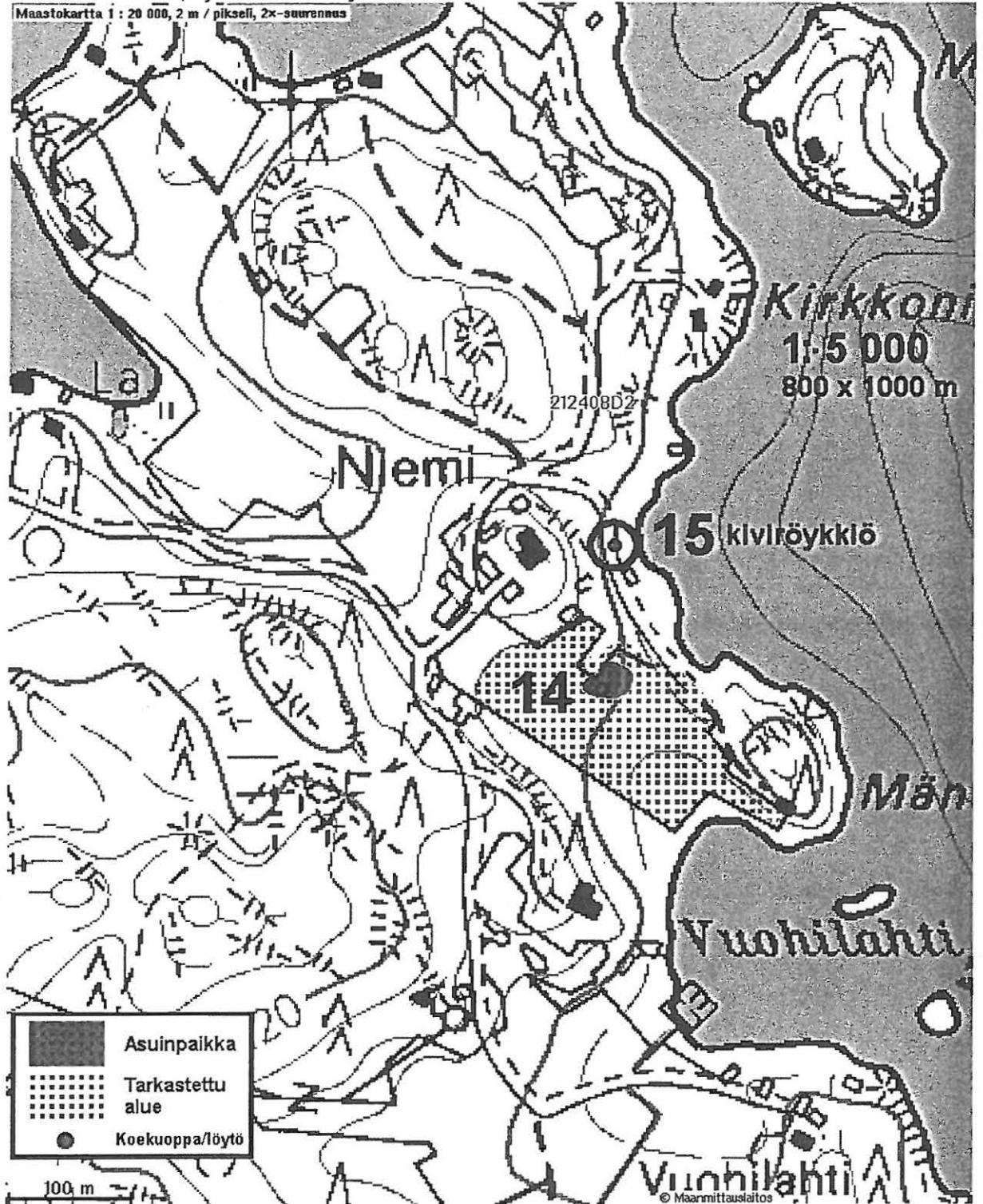
peitepiirros:



Kuru 14 Niemi, kivikautinen asuinpaikka

Kuru 15 Niemi 2, ajoittamaton röykkiö

Maastokartta i : 20 000, 2 m / pikseli, 2x-suurennus





122501. KURU 14 NIEMI. Kuvattu luoteeseen. Asuinpaikka kuvan keskellä olevan peltosaarekkeen edustalla rinteen juurella.



122500. KURU 15 NIEMI 2. Kuvattu pohjoiseen. Niemen talon isäntä Esko Honkala osoittaa kiviaroniota, joka on auringon valaiseman heinikon sisässä.

8.17. KURU 15 NIEMI 2

Kylä: Kaitalahti

Mjtunnus: 303 01 0015

rauh.lk: 2

Ajoitus: ~~Kiviakutinen~~ ajoittamaton
Laji: ~~Asuinpaikat~~ Kivirakenteet, alalaji: laatomukset

Kartta: 2124 08 LÄNSI-TEISKO

x: 6848 63 y: 2486 27 z: 100 ±1 m

p: 6852 92 i: 3327 80

Sijainti: Paikka sijaitsee Kurun kirkosta 14,6 km S, Toltaanlahden eteläpuolella olevan Niemen talon länsipuolella 60 m, rannasta 16 m, jyrkän mäen juurella, Mäntyniemeen menevän tien reunalla rannan puolella, rantaan laiturille menevän tieuran risteyksestä 13 m etelään.

Tutkijat: Jussila T 2001 inventointi

Kuvat: negatiivi 122500, dia ... 48150

Kiinteistö: 303 408 0002 0060², omist: Honkala Kyösti, Niementie 148 34180 Länsi-Teisko

Kunto: kohtalainen - kasvillisuuden peittämä. Vaatisi kunnostusta.

Liitekartat: maastokarttaote 1:20 000 ja suurennos 1:5 000, peitepiirros (Kuru 14)

Paikan kuvaus ja havainnot 2001:

Paikalla on n. 3,5 x 3,5 m kokoinen nelisivuinen matala kiviraunio, joka on täysin kasvillisuuden, lähinnä heinän, peittämä. Raunio näytti minulle Niemen talon isäntä Esko Honkala. Hän kertoi rauniosta seuraavaa: perimätieto kertoo raunio olevan "Mottilan kiukaansija" ja "Pirkkalalaisten kiuas". Kivet ovat kuumemman kiukaassa mustia ja palaneita. Talonväki on kautta aikojen suojellut kiuasta hävitykseltä. Kiukaasta olisi mm. aikoinaan haluttu kantaa kivet kylän laiturin perustukseksi. Kiuas on isännän kertoman mukaan mainittu Pirkanmaan historiassa. Kymmenisen vuotta sitten joku tutkija on käynyt kiuasta katsomassa.

Kiuas on loivan rantatörmän laella, parisen metriä vedenpinnasta. Paikalla on kymmenisen metriä leveä hiekkainen tasanne jyrkän mäen juurella. Maaperä on paikalla hiekkainen ja kasvillisuus mäntyvaltainen metsä. Tein pari koekuoppaa raunio lähelle, mutta en saanut mitään havaintoja esihistoriasta. Kiuas on samanlainen kuin läheisen Toltaansalon raunio [2].

Maaperä: hiekka (rantakerrostuma)

Kasvillisuus: mänty

Laajuusarvio: 4x4 m

Suojelutoimenpiteet maastossa: isäntä tietoinen raunioista

Havaintomahdollisuudet: kohtalaiset

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat: -

Lähilöytöjä: kiviakutinen asuinpaikka Kuru 14 150 m etelään Raunio Kuru 2 Toltaansalo 1400 m pohjoiseen.

Kartaattot Kuru 14 kohdalla, valokuva edellisillä sivulla.

8.18. KURU 16 IKOSENLAHTI 1

Kylä: Petäjälampi

Mjtunnus: 303 01 0016

rauh.lk: 2

Ajoitus: kivikautinen

Laji: Asuinpaikat

Kartta: 2213 07 KURU

x: 6860 56 y: 2489 95 z: 101 ±1 m

p: 6864 67 i: 3332 03

Sijainti: Paikka sijaitsee Kurun kirkosta 5,1 km SE, Petäjaniemen pohjoispuolella olevan Ikosenlahden itäpuolella olevan niemen länsirannalla.

Tutkijat: Jussila T 2001 inventointi

Löydöt: KM 32975:1, 46 g, 11 kpl, kvartsi-iskoksia, Jussila T 2001, diar. 26.11.2001, koekuopasta.

Kuvat: negatiivi KM 122509, 122510, dia KM 48141

Kiinteistö: 303 418 0002 0016 , omist: Keskinen Timo, Riippiläntie 239 38100 Karkku

Kunto: hyvä ja ehjä, koskematon

Liitekartat: maastokarttaote 1:20 000 ja suurennos 1:5 000, peitepiirros.

Paikan kuvaus ja havainnot 2001:

Paikka on muinaisessa pitkulaisessa muutaman kymmenen metriä leveässä saareissa, nykyisen mäenharjanteen tasaisella laella, niemen länsirannalla. Maasto on hyvin kivikkoista, mutta juuri asuinpaikan kohdalla vähäkivisempää ja hiekkaisempää. Vähäkivinen alue on n. 15 x 15 m laajuinen harjanteen laen länsireunalla. Paikasta saa vaikutelman, että sitä olisi raivattu asuinpaikaksi. Löydöt parista paikalle tekemästani koekuopasta, joissa myös likamaata.

Paikalle pääsee: Kurun keskustan eteläpuolelta Niemikyläntietä 5,3 km, Ikosen talon kohdalta vasemmalle pohjoiseen pellonlaitaa kulkevalle metsätielle, jota pitkin 1360 m, jolloin tie rannan tuntumassa kaartaa pohjiseen mäen päälle. Tästä risteyksestä suoraan ja tien päähän. Asuinpaikka hieman ennen mökin pihaa tien oikealla puolen harjanteella, 30 m kääntöpaikasta pohjoiseen.

Maaperä: hiekkamoreeni

Kasvillisuus: sekametsä

Laajuusarvio: 20 x 20 m

Suojelutoimenpiteet maastossa:

Havaintomahdollisuudet: kohtalaiset - koekuopat

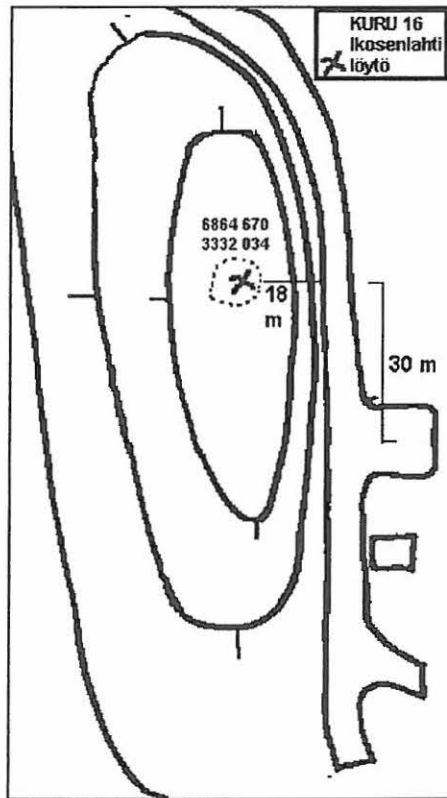
Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat: -

Lähilöytöjä: asuinpaikka Kuru 17 Ikosenlahti 2 on 200 m luoteeseen.

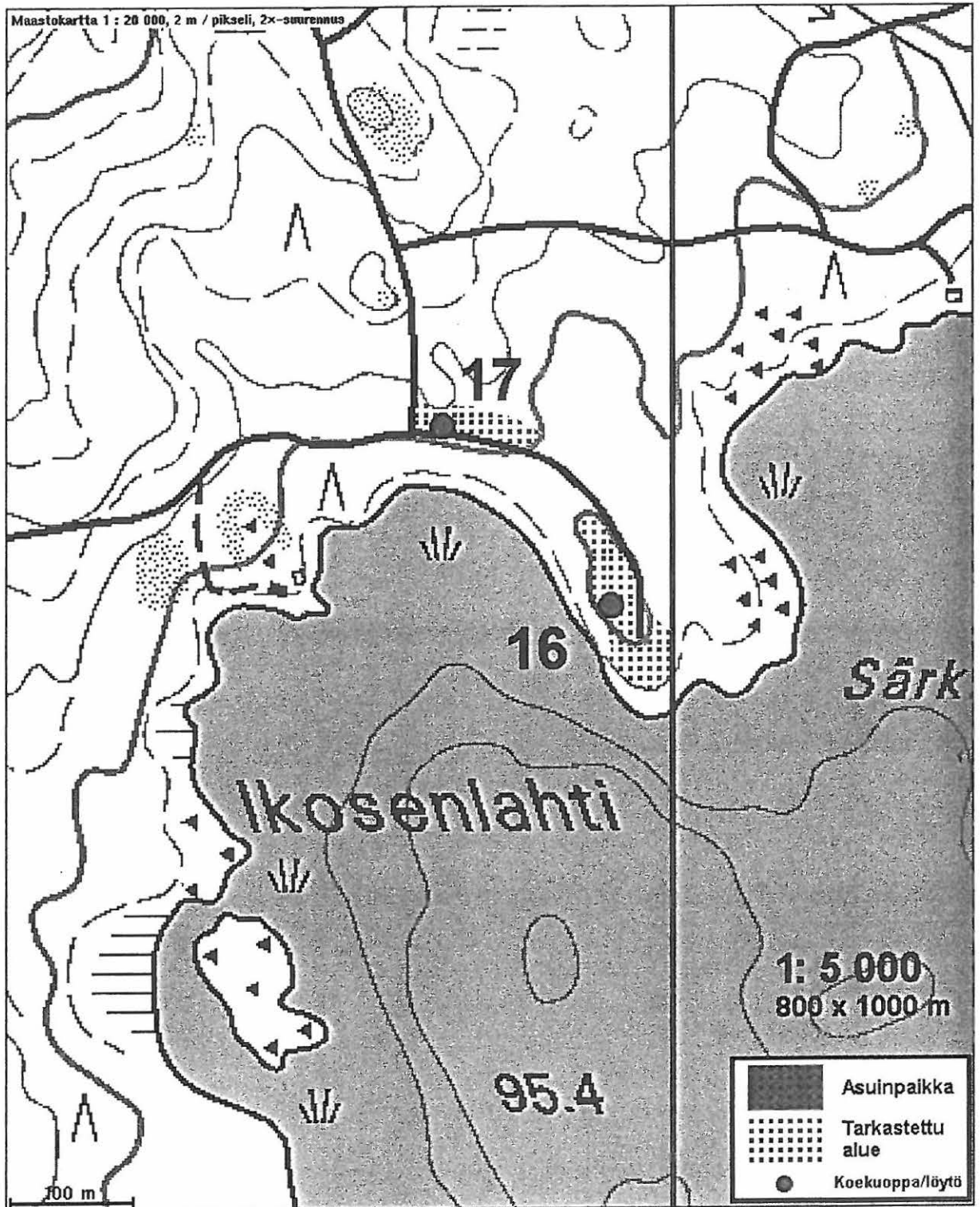
Kuru 16 ja 17 Ikosenlahti 1 ja 2. kivikautiset asuinpaikat



Kuru 16, Peitepiirros, ei mittakaavaan:



Kuru 16 ja 17 Ikosenlahti 1 ja 2. kivistiset asuinpaikat





122509. KURU 16 IKOSENLAHTI 1. Kuvattu tien reunalta länteen. Asuinpaikka on taustalla metsän sisällä.



122510. KURU 16 IKOSENLAHTI 1. Kuvattu etelään. Asuinpaikka kuvan alalla harjanteen laella.

8.19. KURU 17 IKOSENLAHTI 2

Kylä: Petäjälampi

Mjtunnus: 303 01 0017

rauh.lk: 2

Ajoitus: ajoittamaton kivikautinen

Laji: ~~Kivirakenteet, alalaji: latomukset~~ Asuinpaikat

Kartta: 2213 07 KURU

x: 6860 71 y: 2489 81 z: 101 ±1 m

p: 6864 82 i: 3331 90

Sijainti: Paikka sijaitsee Kurun kirkosta 4,9 km SE, Petäjaniemen pohjoispuolella olevan Ikosenlahden pohjoispuolella, rannasta 50 m ja mökkitiestä 12 m pohjoiseen, teiden risteyksestä 38 m itään.

Tutkijat: Jussila T 2001 inventointi

Löydöt: KM 32976:1, 9 g, 2 kpl, kvartsi-iskoksia, Jussila T 2001, diar. 26.11.2001, koekuopasta.

:2, 2 g, 9 kpl, palanutta luuta, koekuopasta.

Kuvat: negatiivi 122511, 122512, dia . 48142

Kiinteistö: 303 418 0002 0019 , omist: Keskinen Asko, Karttiala 2 36200 Kangasala

Kunto: hyvä -täysin ehjä

Liitekartat: maastokarttaote 1:20 000 ja suurennos 1:5 000, peitepiirros

Paikan kuvaus ja havainnot 2001:

Maasto alueella on kohtalaisen kivistä moreenia. Asuinpaikan kohdalla on havaittavissa kivetön ja tasattu n. 15 m halkaisijaltaan oleva alue loivasti etelään laskevassa rinteessä. Tälle "raivatulle" alueelle tehdystä koekuopasta tuli löytöjä ja vahvaa likamaata n. 15 cm paksu kerros. Alueen ulkopuolelle tehdyistä koekuopista ei havaintoja. Paikalla on suppea-alainen, korkeussijaintinsa perusteella kivikautinen asuinpaikka tms.

Paikalle pääsee: Kurun keskustan eteläpuolelta Niemikyläntietä 5,3 km, Ikosen talon kohdalta vasemmalle pohjoiseen pellonlaitaa kulkevalle metsätielle, jota pitkin 1360 m, jolloin tie rannan tuntumassa kaartaa pohjiseen mäen päälle. Tästä risteyksestä suoraan 38 m ja sitten 12 m ylös metsään vasemmalle.

Maaperä: hiekkamoreeni

Kasvillisuus: mäntyvaltainen sekametsä

Laajuusarvio: 20 x 20 m

Suojelutoimenpiteet maastossa: -

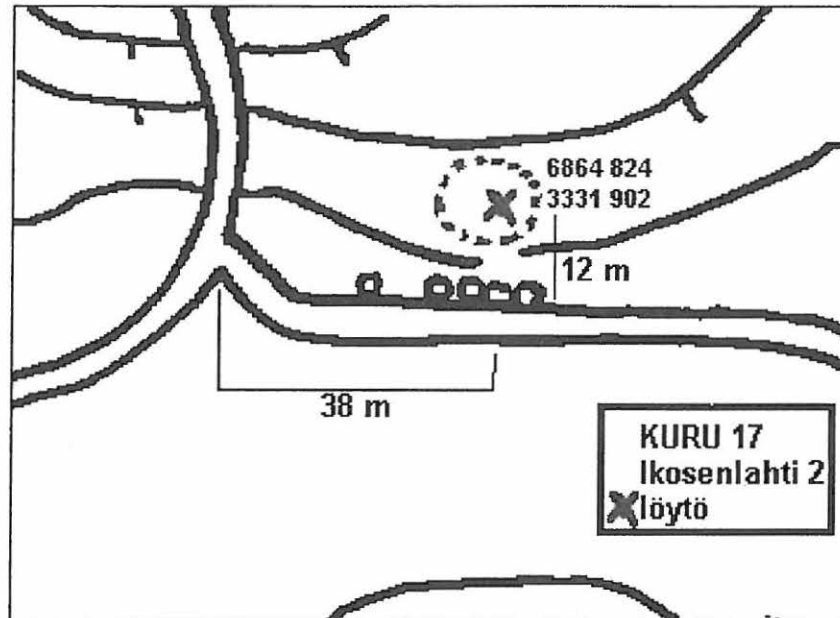
Havaintomahdollisuudet: kohtalaiset - koekuopat

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat: -

Lähilöytöjä: Kuru 16 Ikosenlahti 1 asuinpaikka 200 m SE.

Maastokarttaotteet: ks Kuru 16.

Kuru 17 Iksoenlahti 2, peitepiirros, ei mittakaavaan



122511. KURU 17
IKOSENLAHTI 2.
Kuvattu etelään.
Asuinpaikka lapion
kohdalla kuvan
keskellä

122512.
Kuvattu pohjoi-
seen. Asuinpaikka
kuvan keskellä
kuusikossa ja sen
oikealla puolen.

8.20. KURU 18 PITKÄKANGAS

- Kylä:** Valtionmaa 893:1:1
Riuttaskorpi
- Mjtunnus:** 303 01 0018
rauh.lk: 2
- Ajoitus:** kivikautinen
Laji: Asuinpaikat
- Kartta:** 2213 07 KURU
x: 6869 80 y: 2480 71 z: 121 ±1 m
p: 6874 33 i: 3323 22
- Sijainti:** Paikka sijaitsee Kurun kirkosta 8,2 km NW, Pitkäkänkaan harjun eteläpäässä, Talvisillan talosta 360 m NE (asuinpaikan eteläpää), joen mutkasta 100 m länteen, vanhan hiekkakuopan reunoilla ja kuopan eteläpuolella, tästä edelleen harjun laella 200 m matkalla pohjoiseen, paikan pohjospää on vedenottamosta n. 100 m etelään.
- Tutkijat:** Jussila T 2001 inventointi
- Löydöt:** KM 32977:1, 1 kpl, kvartsikaavin, Jussila T 2001, diar. 26.11.2001, hiekkakuopan eteläreunalta alueen eteläosasta, mitat 24 x 16 x 5/-suora- ja korkeate-
räinen. f mm
:2, 30 g, 8 kpl, kvartsi-iskoksia, hiekkakuopan eteläreunalta alueen eteläosasta.
:3, 1 g, 1 kpl, palanutta luuta, hiekkakuopan eteläreunalta alueen eteläosasta.
:4, 18 g, 1 kpl, kvartsikaavin, tien laidalta alueen pohjoisosasta.
:5, 5 g, 3 kpl, kvartsi-iskoksia, tien laidalta alueen pohjoisosasta.
:6, 2 g, 2 kpl, palanutta luuta, tien laidalta alueen pohjoisosasta.
- Kuvat:** negatiivi 122503, 122505, 122506, dia 48143, 48144.
- Kiinteistö:** omist: Suomen valtio (alueen pohjoisosaa)
303 423 0048 0003 , omist: Kurun kunta, 34300 Kuru (hiekkakuopan alue)
- Kunto:** osin tuhoutunut, osin runneltu, osin täysin ehjä
- Liitekartat:** maastokarttaote 1:20 000 ja suurennos 1:5 000
- Paikan kuvaus ja havainnot 2001:**
Koordinaatit ovat paikan eteläosasta, hiekkakuopan eteläpuolesta, jossa tiheimmin löytöjä, pohjoispään kkj2 koordinaatit x: 6874 511 y: 3323 191 (+-10 m tarkkuudella).
Asuinpaikka sijaitsee kapean harjun laella. Löytöjä havaittiin n. 200 m matkalla tien pinnasta. Enimmät löydöt tulivat alueen eteläpäässä olevan hiekkakuopan etelälaidalta. Hiekkakuoppa on kunnan omistama ja siitä on lopetettu hiekanotto pari vuotta sitten. Asuinpaikka on puolittain ehjä (pohjoisosaa) osin hiekanoton tuhoama. Kunnan hiekkakuopasta n. 80 etelään on toinen pienempi hiekanotopaikka, missä en havainnut mitään esihistoriaan viittaavaa.
Harjun kupeessa, pari-kolme metriä laen alapuolella on paikoin kapea (leveimmillään n. 15 m) terassi asuinpaikan keskiosassa ja pohjoisosassa, sekä edelleen asuinpaikan pohjoispuolella vedenottamon kohdalla ja sen pohjoispuolella. Tein tälle terasille useita kymmeniä koekuoppia tuloksetta. Vaikuttaakin siltä, että asuinpaikka rajaantuu harjun laelle. Kyseinen terassi lienee muinainen ran-

tataso (rannanpohja), joka edustaisi ilmeisesti asuinpaikan aikaista vedentasa. Terassi on runsaan 120 m korkeustasolla (ehkä 121 m). Karkeasti arvioituna vesi olisi ollut tällä tasolla Ancylysjärvivaiheen lopulla, hieman ennen Näsijärven vesistön kuroutumista Ancylysjärvestä n. 7200 eKr. Toisaalta ei ole mahdollista, että alueella olisi ollut patoutuneena pienjärvi tämän jälkeenkin. Hyvistä havaintomahdollisuuksista huolimatta en havainnut paikalla keramiikkaa, joten paikka lienee joka tapauksessa mesoliittinen, jolloin sen ajoitushaarukka olisi n. 7300-5100 eKr.

Paikalle pääsee: Kurusta Luoteentietä (Parkano, Kihniö) n. 8 km, jolloin oikealle Sillanpääntielle (2 km ja vasemmalle ennen taloa - suoraan menevä tie on Työtönjoentie), jonka päähän Talvisillan talon läpi Pitkäkankaalle. Pellon jälkeen tie kaartuu pohjoiseen, jolloin sata metriä asuinpaikan eteläreunaan.

Maaperä: hiekka

Kasvillisuus: mäntymetsä

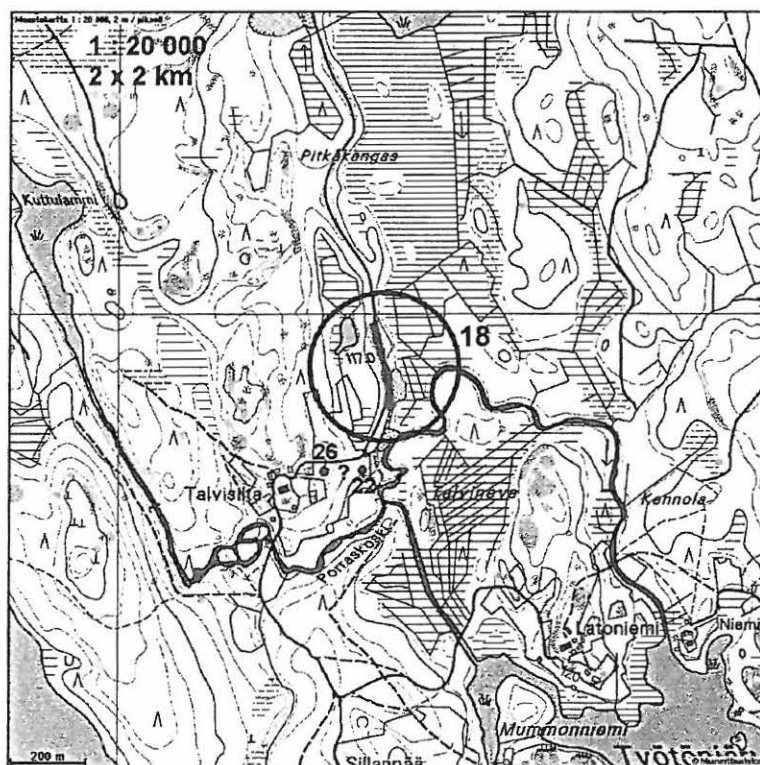
Laajuusarvio: 200 x 30 m harjun laella.

Suojelutoimenpiteet maastossa:

Havaintomahdollisuudet: hyvät - hiekkakuoppa, metsätien pinta.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat: -

Lähilöytöjä: Löytöpaikat Kuru 22 ja 28 (reikäkivi ja tasakantainen nuolenkärki) ovat n. 200-250 m lounaaseen Talvisillan pelloilla (näiden löytöjen paikannus on epätarkka).





KURU 18 PITKÄKANGAS

122505. KURU 18 PITKÄKANGAS. Kuvattu etelään asuinpaikan pohjoisosasta, hiekkakuopan suuntaan, joka jää vasemmalle tien päässä.



KURU 18 PITKÄKANGAS

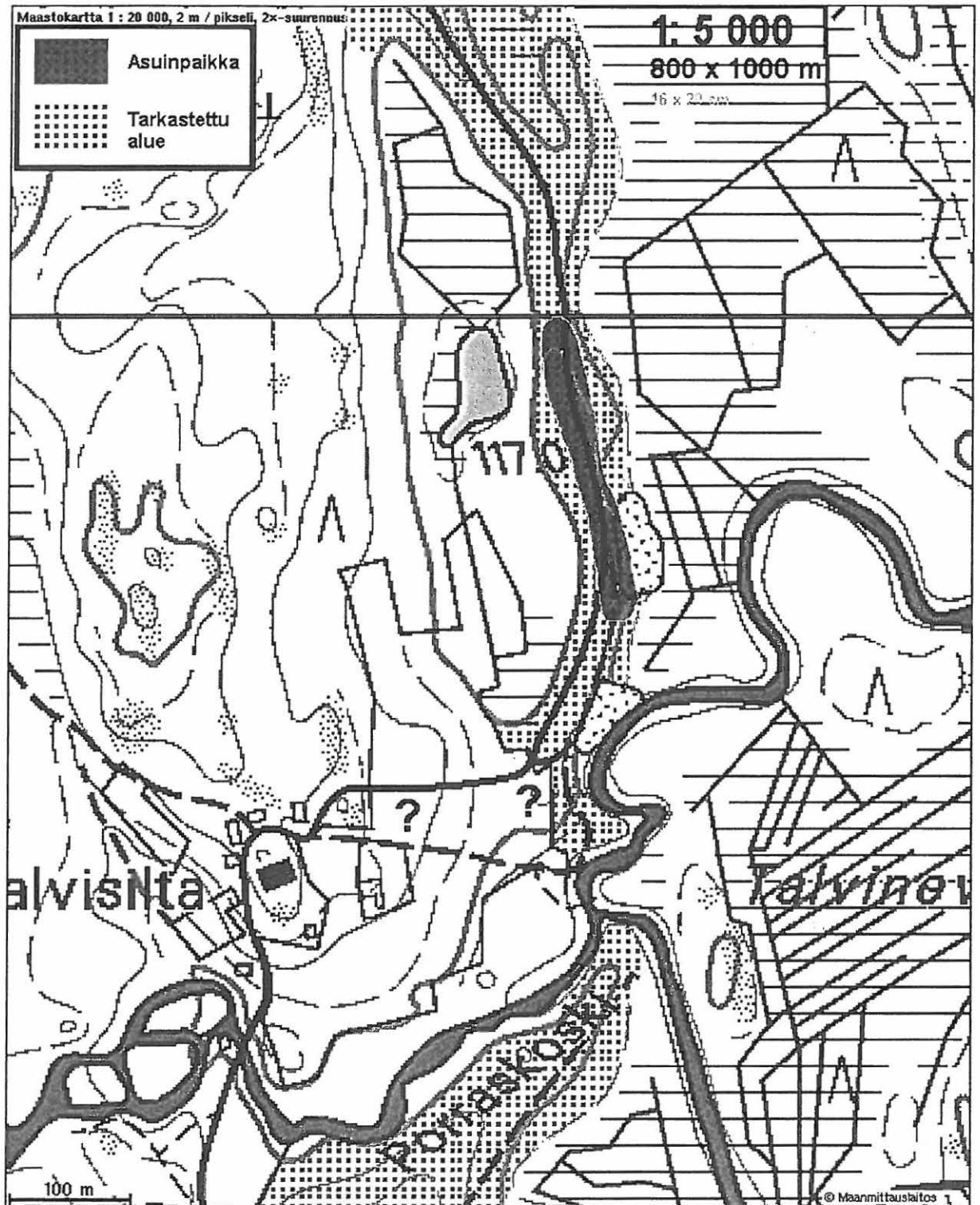
122506. KURU 18 PITKÄKANGAS. Kuvattu pohjoiseen asuinpaikan eteläpäästä, hiekkakuopan reunan eteläpuolelta.

122504. KURU 18 PITKÄKANGAS. Asuinpaikan pohjoispää. Kuvattu pohjoiseen. Löytöjä tien vasemmalta puolelta.



KURU 18 PITKÄKANGAS

Kuru 18 Pitkäkangas, kivikautinen asuinpaikka



8.21. KURU 19 AUREJÄRVI TERVANIEMI

Kylä: Valtionmaa 893:1:1

Mjtunnus: 303 04 0019

rauh.lk: 3

Ajoitus: kivikautinen

Laji: Löytöpaikat

Kartta: 2213 03 AUREJÄRVI

x: 6887 93 y: 2466 88 z: 159 ±1 m

p: 6893 09 i: 3310 24

Sijainti: Paikka sijaitsee Kurun kirkosta 31,0 km NW, Aurejärven pohjoisosan länsirannalla, järven pohjoispäästä (joen suusta) 1950 m etelään, Järven kapeikon (Tervaniemen-Kouvonniemen kohdalla) länsirannalla, Tervaniemen kärjen pohjoispäässä.

Tutkijat: Jussila T 2001 inventointi

Löydöt: KM 32978, 6 g, 3 kpl, kvartsi-iskoksia, Jussila T 2001, diar. 26.11.2001, koekuopasta.

Kiinteistö: omist: Suomen valtio,

Kunto: hyvä - metsä

Liitekartat: maastokarttaote 1:20 000 ja suurennos 1:5 000

Paikan kuvaus ja havainnot 2001:

Tervaniemen kärjen pohjoisrannalla on kapea hiekkaranta. Rantatörmä nousee jyrkästi rannasta muutaman metrin veden pintaa ylempään. Törmän päällä on 10-30 m levyinen loivasti rantaan viettävä tasanne rannan ja avokallion välissä. Tasanne on paikoin hyvin kivinen tai sorainen. Tasanne laskee ja kapenee etelään mentäessä. Tämän tasanteen pohjoispäässä oli koekuopissa suppealla alalla vähäkivisempää hiekkaista maasta. Yhdestä koekuopasta löysin pari kaunista kvartsi-iskosta. Tein alueelle useita koekuoppia, mutta illan hämärtyessä jouduin luovuttamaan alueen penkomisen ja tyytymään vähäisiin löytöihin. On varsin mahdollista, että alueella on jonkinlainen esihistoriallinen asuinpaikka tms., mutta en ehkä onnistunut osuttamaan lapiota sen ytimeen.

Paikalle pääsee: Kurusta Luoteeseen ja sieltä oikealle Itä-Aureentielle jota n. 20 km, jolloin vasemmalle Haavistonperäntielle, jota pitkin n. kilometri ja sitten vasemmalle Jänisjärventielle, jota pitkin n. 1.6 km, jolloin vasemmalle Leveälahden kämpälle. Ennen kämppää oikealle metsään ja tien päähän. Siitä polkua pitkin länteen ja polulta rantaa pitkin niemen koilliskärkeen.

Maaperä: hiekkamoreeni/kallio

Kasvillisuus: mäntyvaltainen sekametsä

Laajuusarvio: ?

Suojelutoimenpiteet maastossa: -

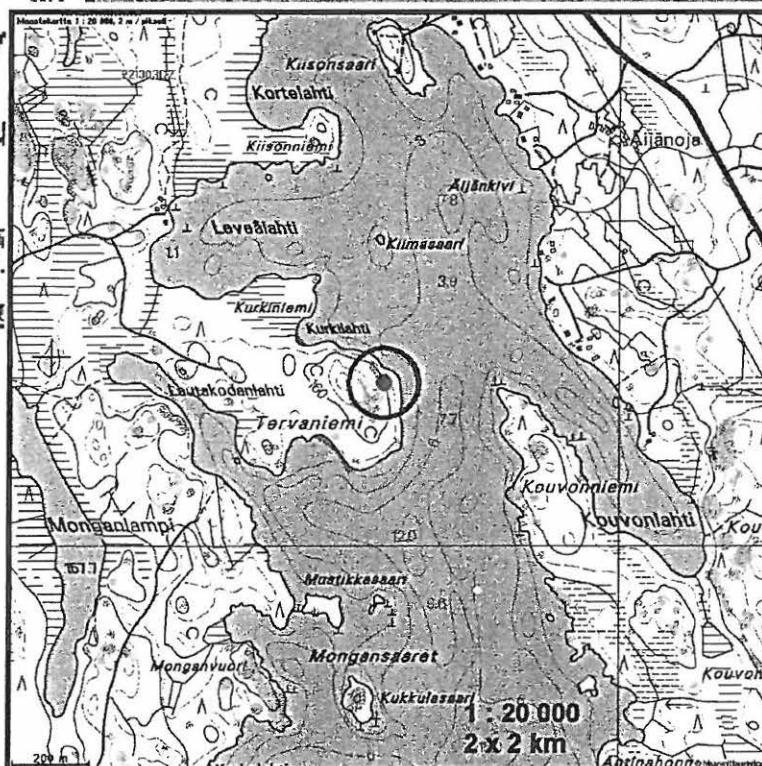
Havaintomahdollisuudet: kohtalaiset - koekuopat

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat: -

Lähilöytöjä: -

Kuru 20 Aurejärvi-Tervaniemi, löytöpaikka

Maastokartta 1 : 20 000, 2 m / pikseli, 2x-suurennus

1: 5 000
800 x 1000 m

8.22. KURU 20 TOIKONLAHTI 2

Kylä: Vaakaniemi

Mjfunnus: 303 04 0020
rauh.lk: 3

Ajoitus: kivikautinen
Laji: Löytöpaikatt

Kartta: 2124 09 PARKKUU
x: 6853 98 y: 2487 61 z: 102 ±1 m
p: 6858 20 i: 3329 38

Sijainti: Paikka sijaitsee Kurun kirkosta 9,5 km S., Toikon kylän eteläosassa, Toikonlahden eteläpäästä 250 m W, Huhtisentieltä pellon reunassa olevan ladon kohdalta 140 m E, peltorinteen (muinaisen itään kurottuvan niemen) pohjoisreunalla, heti peltosaarekkeen länsipuolella.

Tutkijat: Jussila T 2001 inventointi

Löydöt: KM 32979, 9 g, 5 kpl, palanutta luuta, Jussila T 2001, diar. 26.11.2001, kynnetyn pellon pinnasta.

Kuvat: negatiivi . . . 122494, dia 48145

Kiinteistö: 303 425 0002 0022 , omist: Summanen Arto, Parkkuuntie 613 34320 Parkkuu

Kunto: huono - pelto

Liitekartat: maastokarttaote 1:20 000 ja suurennos 1:5 000 (Kuru 8)

Paikan kuvaus ja havainnot 2001:

Poimin pellostä n. 50 m matkalta jokseenkin tasaisin välein palaneen luun kapaleita. Mitään muuta esihistoriaan viittaavaa en lähistöllä havainnut. Luut olivat samassa linjassa rinteen laen suuntaisesti, muinaisen rantatörmän päällä. Näytin luut osteologi Kristiina Mannermaalle, joka totesi niiden olevan hyvin palaneita, mutta että niitä on vaikea tunnistaa. On mahdollista, että luut ovat esihistoriallisia - lähinnä löytöpaikan perusteella. Muiden löytölajien puuttuessa ja luuden ajoituksen epävarmuuden takia on paikkaa kuitenkin vaikea nimittää esihistorialliseksi asuinpaikaksi. Tietomme esihistoriallisista asumis- ja toimintatavoista ovat kuitenkin varsin puutteelliset ja yksipuoliset. Kyseessä saattaa olla jokin funktioltaan ja merkitykseltään vielä tuntematon toiminta- tai työpaikka, joka saattaisi liittyä ympäristön muihin muinaisjäänöksiin. Paikan esihistoriallisuuden / resanttisyyden voisi varmistaa radiohiiliajoittamalla luut.

Paikalle pääsee: Toikon eteläpuolelta Huhtisentielle, jota pikin 240 m pellon reunaan ja siitä ladon kohdalta länteen peltosaarekettä kohden.

Maaperä: hiekka

Kasvillisuus: pelto

Laajuusarvio: 60 x 10 m

Suojelutoimenpiteet maastossa: -

Havaintomahdollisuudet: kohtalaiset - kynnetty pelto

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat: -

Lähilöytöjä: 220 m NE asuinpaikka Kuru 11 Toikonlahti 3, 300 m SE asuinpaikka Kuru 9 Säynävänniemi SW.

Kuru 20 Toikonlahti 2

Karttaotteet: ks. Kuru 8



122494. KURU 20 TOIKONLAHTI 2. Kuvattu etelä-lounaaseen asuinpaikan nro 11 liepeiltä. Löydöt taustalla olevan peltoharjanteen päältä, kuvan keskeltä, heti metsäsaarekkeen oikealta puolen.

8.23. KURU 21 KEIHÄSJÄRVI 2

Kylä: Keihäslahti
Mittunnus: 303 04 0021

Ajoitus: kivikautinen
Laji: Löytöpaikat

Kartta: 2213 07 KURU
x: 6865 90 y: 2483 38 z: 115 ±1 m
p: 6870 31 i: 3325 71

Sijainti: Paikka sijaitsee Kurun kirkosta 3,5 km NW, parisataa metriä Keihäsjärven rannasta itään, suuren hiekkakuopan etelärinteestä.

Tutkijat: Jussila T 2001 inventointi

Löydöt: KM 32980, 3 g, 1 kpl, kvartsi-iskoksia, Jussila T 2001, diar. 26.11.2001, hiekkakuopan reunalta.

Kuvat: negatiivi 122483, dia 48146

Kunto: täysin tuhoutunut

Liitekartat: maastokarttaote 1:20 000 ja suurennos 1:5 000 (Kuru 5)

Paikan kuvaus ja havainnot 2001:

Löysin yhden selvän kvartsi-iskoksen suuren hiekkakuopan laidalta, muinaisranta-törmän kohdalla. Kyseessä on mahdollisesti jääne tuhoutuneesta varhaismesoliittisesta asuinpaikasta. Löytöpaikan kohdalla on kuopan eteläpuolella muinaisranta-törmä n. 112-114 m korkeustasolla. Tein useita koekuoppia törmälle kuopan eteläpuolelle tuloksetta. Ks. Kuru 6.

Maaperä: hiekka

Havaintomahdollisuudet: hyvät

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat: -

Lähilöytöjä: asuinpaikka 150 m SE asuinpaikka Kuru 6 Keihäsjärvi 1

Karttaotteet: ks. Kuru 5



KURU 21 KEIHÄSJÄRVI 2

122483. KURU 21 KEIHÄSJÄRVI 2. Kuvattu kaakkoon. Löytö hiekkakuopan oikealta reunalta kuopan pohjalla olevan rakennelman tasalta. Taustalla tien haarassa järven rannassa asuinpaikka Kuru 5.

8.24. KURU 22 TALVISILTA 2

Kylä: Riuttaskorpi

Mjtunnus: 303 04 0022

Ajoitus: varhaismetallikautinen (kivikauden loppu: n. 2000-1500 eKr.)

Laji: Löytöpaikat

Kartta: 2213 07 KURU

x: 6869 59 y: 2480 66, paikannus ± 300 m.

p: 6874 12 i: 3323 16

Sijainti: Paikka sijaitsee Kurun kirkosta 8,1 km NW, Talvisillan talon itäpuolella.

Tutkijat: Jussila T 2001 inventointi

Löydöt: KM 32981, 8 g, 1 kpl, tasakantainen piikärki, Jussila T 2001, diar. 26.11.2001, Löytäjä: Taini Savilahti, Sillanpääntie 354, KURU. Löytynyt Talvisillan talon lähistöltä 1950-luvulla. Mitat: 58 x 16 x 4 mm, harmaanruskeaa piitä, kauttaaltaan retusoitu, täysin ehjä ja hyväkuntoinen esine.



Kuvat: negatiivi 122507, dia 48147

Liitekartat: maastokarttaote 1:20 000 ja suurennos 1:5 000

Paikan kuvaus ja havainnot 2001:

Talvisillan emäntä Taini Savilahti (os. Sillanpääntie 354, Kuru) antoi minulle löytämänsä tasakantaisen piinuolenkärjen. Kärjen hän oli löytänyt 50-luvulla. Löytöpaikka oli epävarma. Emäntä arveli esineen tulleen joko puutarhasta talon kaakkoispuolelta tai todennäköisemmin perunamaasta talosta parisen sataa metriä itään. Aivan varmuudella hän ei näitäkään löytöpaikkoja voinut vahvistaa. Ainoaksi varmaksi löytöpaikkatiedoksi jää, että esine on löytynyt talosta parin sadan metrin säteeltä. Talon ympäristön maasto on hiekkaa, harjun päässä olevaa harjannetta joka laskee jokeen. Ympäristö on kauttaaltaan soveliasta pyyntikulttuurin asuinpaikalle. Valitettavasti pellot olivat paikalla käydessäni yhtä sarkaa lukuunottamatta kyntämättömiä ja heinäisiä, joten havaintojen teko oli hyvin vaikeaa. Tein muutamia koekuoppia vanhan perunamaan tienoille joen töyräälle talosta itään, mutta tuloksetta.

Koordinaatit osoittavat oletettuun löytöpaikkaan, vanhaan perunamaahan (nyt peltoa). Katso ajo-ohjeet Kuru 18 kohdalta.

Maaperä: hiekka

Havaintomahdollisuudet: huonot - kyntämätön pelto

Lähilöytöjä: Kuru 18 asuinpaikka, Kuru 26 löytöpaikka.

Karttaotteet: ks. kuru 18, valokuva ks. Kuru 26

8.25. KURU 23 HEINÄSAARI 1

Kylä: Pengonpohja

Mjtunnus: 303 04 0023

Ajoitus: kivkausi

Laji: Löytöpaikat

Kartta: 2124 09 PARKKUU

x: 6853 02 y: 2483 44 z: 110 ±2 m, paikannus ±50 m

p: 6857 42 i: 3325 18

Sijainti: Paikka sijaitsee Kurun kirkosta 10,5 km S., Näsijärven länsipuolella olevan Kuusjärven eteläosassa olevan 500 x 300 m laajuisen saaren keskellä peltorinteessä.

Tutkijat: Suni M 1974 inventointi, Jussila T 2001 inventointi

Löydöt: KM 13962, kourutaltta, diar. 25.09.1956, Mitat 10,7 x 3,7 x 3,1 mm. Löytänyt Jaakko Siukola 1930 luvun lopulla pellostä.

Kuvat: negatiivi : 122503

Kunto: pelto

Liitekartat: maastokarttaote 1:20 000.

Paikan kuvaus ja havainnot 2001:

Paikalla on silttinen itään laskeva peltorinne. Sunin paikantaman löytöpaikan kohdalla on tasanne muinaisranta-örmän päällä. Topografisesti paikka olisi varsin sopiva kivikautiselle asuinpaikalle. Paikalla käydessäni oli pelto kyntämättä ja nurmella. Koekuopitus tiiviiseen, juuriseen ja kovaan peltomaahan oli erittäin hankalaa ja kuopitus jäi pariin kuopanteeseen, josta en mitään mainittavaa havainnut.

Maaperä: hiekka/siltti

Kasvillisuus: pelto

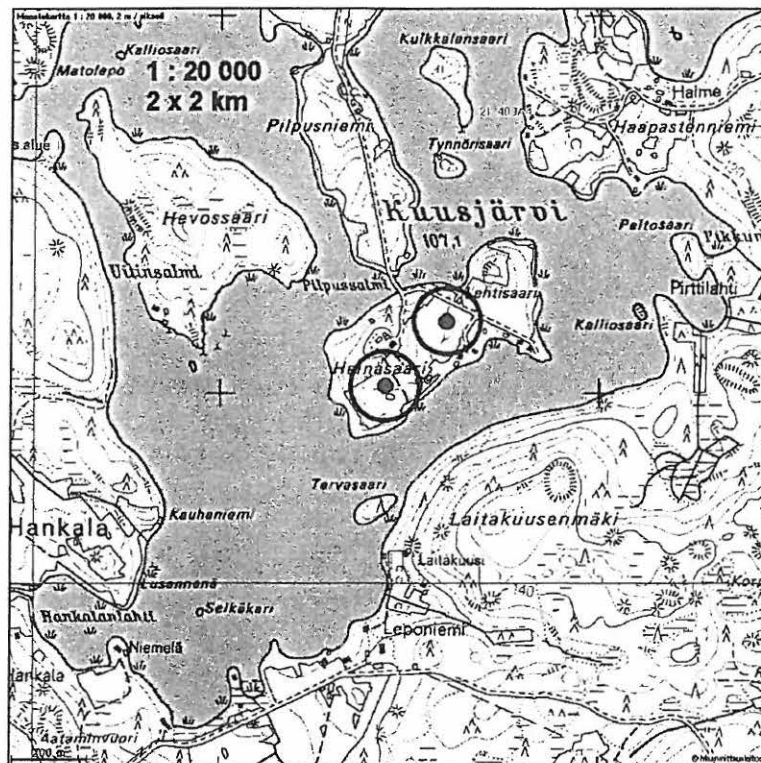
Suojelutoimenpiteet maastossa: -

Havaintomahdollisuudet: huonot - kyntämätön numipelto

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat: -

Lähilöytöjä: Löytöpaikka Kuru 23 Heinäsaari 1 on 230 m lounaaseen.

KURU 23 HEINÄSAARI 1



122503. KURU 23 HEINÄSAARI 1. Kuvattu länteen. Löytö ilmeisesti kuvan keskivaiheilta peltotörmän päältä.

8.26. KURU 24 HEINÄSAARI 2

Kylä: Pengonpohja

Mittunnus: 303 04 0024

Ajoitus: kivikautinen

Laji: Löytöpaikat

Kartta: 2124 09 PARKKUU

x: 6853 19 y: 2483 60 z: 110 ±2 m, paikannus ±50 m

p: 6857 58 i: 3325 34

Sijainti: Paikka sijaitsee Kurun kirkosta 10,3 km S., Näsijärven länsipuolella olevan Kuusjärven eteläosassa olevan 500 x 300 m laajuisen saaren länsipäässä peltorinteessä..

Tutkijat: Suni M 1974 inventointi, Jussila T 2001 inventointi

Löydöt: KM 13961:2, kivialtta, 1956, diar. 25.09.2056, Tasataltta, poikkiteräinen, mitat 10,3 x 4,5 x 1,6 mm. Löytäjä maanomistaja Jaakko Siukola pellostä.

Kuvat: negatiivi KM 122503

Kunto: pelto

Liitekartat: maastokarttaote 1:20 000 (Kuru 24).

Paikan kuvaus ja havainnot 2001:

Paikalla on silttinen etelään laskeva peltorinne. Sunin paikantaman löytöpaikan kohdalla on tasanne muinaisrantatörmän päällä. Topografisesti paikka olisi varsin sopiva kivikautiselle asuinpaikalle. Paikalla käydessäni oli pelto kyntämättä ja nurmella. Koekuopitus tiiviiseen, juuriseen ja kovaan peltomaahan oli erittäin hankalaa ja kuopitus jäi pariin kuopanteeseen, josta en mitään mainittavaa havainnut.

Maaperä: hiekka/siltti

Kasvillisuus: pelto

Havaintomahdollisuudet: huonot - kyntämätön nummipelto

Lähilöytöjä: Löytöpaikka Kuru 22 Heinäsaari 2 on 230 m koilliseen.



KURU 24 HEINÄSAARI 2

122502. KURU 24 HEINÄSAARI 2. Kuvattu etelään. Löytö pellon keskivaiheilta jostakin kuva-alalta

8.27. KURU 25 LEVEELAHTI

Kylä: Olkitaipale

Mjtunnus: 303 04 0025

Ajoitus: kivikautinen

Laji: Löytöpaikat

Kartta: 2124 09 PARKKUU

x: 6858 22 y: 2485 18 z: 95 ±2 m, paikannus ±50 m
p: 6862 53 i: 3327 15

Sijainti: Paikka sijaitsee Kurun kirkosta 5,1 km S, Parkkuun pohjoisosassa, Enontaipaleen kylässä, Näsijärvestä 200 m kannaksen erottaman pienen Vanhankylänjärven etelärannalla, rantapellolla.

Tutkijat: Suni M 1974 inventointi, Jussila T 2001 inventointi

Löydöt: KM 9654, kivinen keihäänkärki, diar. 28.04.1933, Mitat 166 x 43 x 12,5 mm. Löytänyt maanviljelijä J. Leveelahti, talon eteläpuolella olevan Vanhankylänlahden etelärannalta rantaniittyä pelloksi tehtäessä ojan kaivuussa 30 cm syvyydeltä. Järveä laskettu n. 2 m joten löytö on ollut järven pohjassa.

Kuvat: negatiivi 122508, dia 48148

Kunto: pelto

Liitekartat: maastokarttaote 1:20 000

Paikan kuvaus ja havainnot 2001:

Löytöpaikka on M. Sunin paikantama. Paikka on muinaisen kapean salmen suussa. Löytötietojen perusteella esine on mitä ilmeisimmin hukattu alunperin veteen. Paikalla käydessäni pelto oli suureksi osaksi kyntämättä ja maa jäinen, joten havaintomahdollisuudet olivat kehnot. Löytöpaikan läheisyydessä ei ole mitään erityisen hyvää asuinpaikkakohtaa, mutta ei liioin erityisen huonoa.

Maaperä: siltti

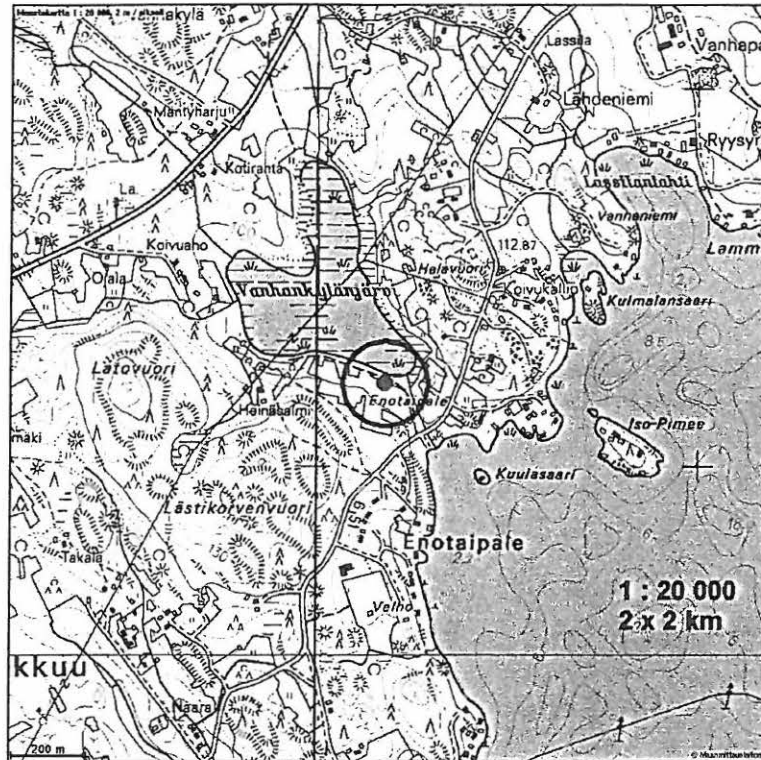
Kasvillisuus: pelto

Havaintomahdollisuudet: huonot - kyntämätön pelto, jäinen maa

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat: -

Lähilöytöjä: -

KURU 25 LEVEELAHTI



KURU 25 LEVEELAHTI

122508. KURU 25 LEVEELAHTI. Kuvattu luoteeseen järven lounaispäästä kannakselta. Löytö pellon reunasta vesirajasta kuvan keskivaiheilta.

8.28. KURU 26 TALVISILTA 1

Kylä: Riuttaskorpi

Mittunnus: 303 04 0026

Ajoitus: kivikautinen

Laji: Löytöpaikat

Kartta: 2213 07 KURU

x: 6869 60 y: 2480 54 z: 125 ±2 m, paikannus ±50 m

p: 6874 16 i: 3323 05

Sijainti: Paikka sijaitsee Kurun kirkosta 8,2 km NW. Talvisillan talon läheisyydessä.

Tutkijat: Suni M 1974 inventointi, Jussila T 2001 inventointi

Löydöt: KM 16874, litteä reikäkivi, 1963, diar. 13.11.1965, Mitat 131 x 103 x 28,5 mm, pyöreä hieman soikea. Löytäjä mv. Reino Leppä, tilansa Välipellosta.

Liitekartat: maastokarttaote 1:20 000 ja suurennos 1:5 000 (Kuru 18)

Paikan kuvaus ja havainnot 2001:

Sunin löydölle antama koordinaattipiste sijaitsee Talvisillan talosta 120 m itään. Tällä paikalla on ollut aikoinaan torppa, joka paloi 1800-luvun lopulla. Talon nyk. emäntä on kerännyt pelloilta palaneeseen taloon liittyvää tavaraa. Jos Sunin mainitsema löytöpaikka pitää kutinsa, on mahdollista, että löytö voi olla sekundaarinen. Talon emäntä muisteli - hyvin epävarmasti - löytöpaikan olleen alempana peltorinteessä, mitä Sunin paikannus on. Niin tai näin, koko alue on kauttaaltaan soveliasta pyyntikulttuurin asuinpaikkamaastoa (ks. Kuru 22). Paikalla käydessäni havaintomahdollisuudet olivat huonot, enkä saanut mitään asiaa selventävää irti kyntämättömistä pelloista.

Maaperä: hiekka

Havaintomahdollisuudet: huonot

Lähilöytöjä: poikkiteräinen piikärki Kuru 22, asuinpaikka Kuru 18 n. 200 m koilliseen.

Karttaotteet: ks. Kuru 18.



KURU 22, 26 TALVISILTA

122507. KURU 22 TALVISILTA. Kuvattu Talvisillan talon koillispuolelta itään. Kuvassa Pitkäkankaalle menevä tie.

8.29. KURU 27 LAITAMO

Kylä: Vaakaniemi

Mjtunnus: 303 04 0027

Ajoitus: rautakautinen

Laji: Löytöpaikat

Kartta: 2124 09 PARKKUU

x: 6856 55 y: 2487 43 z: 97 ±2 m, paikannus ±20 m

p: 6860 76 i: 3329 32

Sijainti: Paikka sijaitsee Kurun kirkosta 7,0 km S, Taninsaaren länsipuolella olevan n, 600 x 200 m kokoisen Kuikkalan saaren pohjoisosassa.

Tutkijat: Suni M 1974 inventointi

Löydöt: KM 14330, pronssinen hevosenkenkäsolkki, 1958, Löytänyt Toivo Raita-Aho pellosta.

Liitekartat: maastokarttaote 1:20 000

Paikan kuvaus ja havainnot 2001:

En käynyt paikalla v. 2001. Esine on löytynyt viereisessä pienessä Laitamosaarella olleen Laitamo nimisen talon pellosta Kuikkalansaaresta.



8.30. KURU 28 RIUTTANEN

Kylä: Riuttaskorpi

Mjtunnus: 303 04 0028

Ajoitus: historiallinen

Laji: Löytöpaikat

Kartta: 2213 05 RIUTTANEN

x: 6877 48 y: 2477 78 z: 185 ±5 m, paikannus ±50 m
p: 6882 16 i: 3320 66

Sijainti: Paikka sijaitsee Kurun kirkosta 16,3 km N. Riuttasen kylän eteläpuolella, Is-sosuon itäpuolella olevan laajan mäen lakialueella.

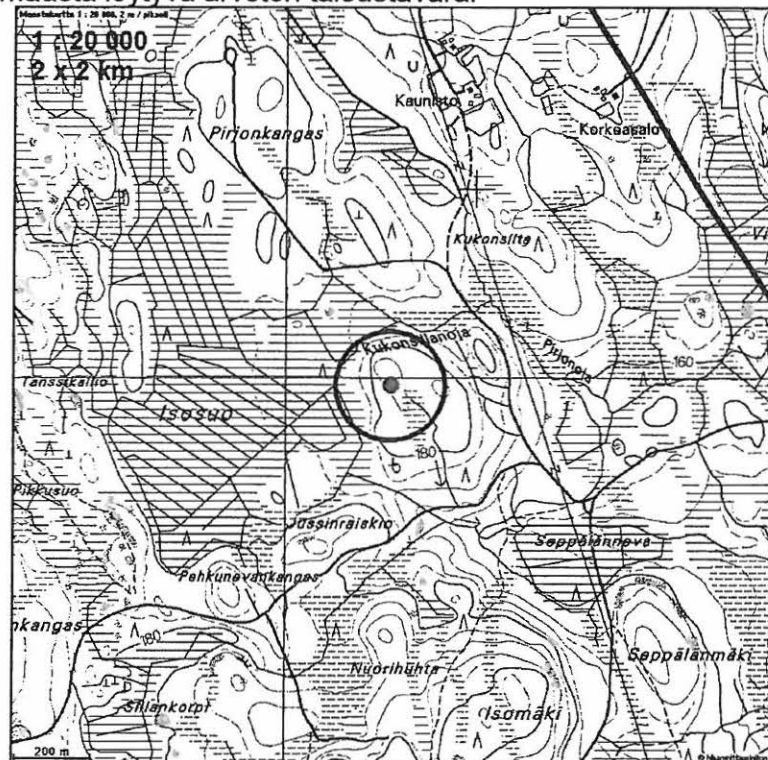
Tutkijat: Jussila 2001 inventointi

Löydöt: KM 24710, 1 kpl, pii-iskoksia, diar. 27.04.1989, Löytänyt Kyllikki Kota-Aho.

Havainnot 2001:

Löytöpaikka sijaitsee umpikorvessa, mäen laella. Paikalla ei ole koskaan (viime jääkauden jälkeen) ollut muinaisrantaa lähimainkaan, ei liioin puroja tms. vesireittejä kilometrien säteellä. Paikka on kaiken kaikkiaan syrjäistä korpea. Mäen ylitse menee tosin vanha polku joka lähtee Riuttasesta etelään. Alueella ei ole lähimainkaan yhtään mitään mikä antaisi pienintäkään aiheutta etsiä tai havainnoida jotain esihistoriaan tai edes historiaan liittyvää.

Löydön talteenottaja arkeologi Päivi Kankkunen (v. 1989) mainitsee piinkappaleen olevan piidyin. En ole nähnyt esinettä, mutta olen lähes täysin varma (aiempien omieni vastaavien virhemääritysten perusteella), että kyseessä on pysypii, joka todellakin muistuttaa piidyintä. Pyssypiitä on Suomen metsissä ja pelloissa runsaasti viimeisen muutaman sadan vuoden ajalta kertyneenä, eivätkä ne anna mitään aiheutta mihinkään muinaismusitolain tai muinaisjäännöstudiumin vaatimaan toimenpiteeseen sen enempää kuin muukaan resentti maasta löytyvä arvoton taloustavara.



8.31. KURU 29 SEINÄVUORENSAARI

Kylä: Kahanpää

Mjtunnus: 303 04 0029

Ajoitus: kivikautinen

Laji: Löytöpaikat

Kartta: 2124 08 LÄNSI-TEISKO

x: 6845 30 y: 2486 55 z: 95 ±1 m, paikannus ±100 m

p: 6849 56 i: 3327 93

Sijainti: Paikka sijaitsee Kurun kirkosta 18,0 km S, Pengonpohjanlahden itäpään pohjoisrannan tuntumassa olevan pienen saaren rantavedessä.

Löydöt: KM 20908, reikäkivi, 1980, diar. 20.10.1980, Löytänyt Antti Ikonen rantavedestä.

Huomiot: En käynyt paikalla v. 2001. Löytöietojen mukaan esine on hukattu alunperin veteen.



8.32. KURU paikantamattomat löydöt

- 1 HM (Hämeen Museo) 40:1
Ristinuija, diar 1905. Kiilleliusketta, mitat 266 x 58 x 36 cm. Soikea reikä tehty viilamalla. Toinen sakara puuttuu, molemmista päistä lohjennut pala pois. Ei kuntaa tarkempia löytötietoja.
- 2 Yksityiskokoelma. "Herra K.A. Elorannalla Merijärven Alapään kansakoululla" Kourutaltoa. Löytynyt Kurun Parkkuun kylästä. Löytäjä tilallinen Kirri.
- 3 Yksityiskokoelma. Keihäslahden kansakoululla (Kuru ?). Kourutaltoa, Äänisen viheriäliusketta, mitat 113 x 41 mm. Löytöpaikka tuntematon.
- 4 Yksityiskokoelma. Kurun Pohjankapeen kansakoulu. Reikäkivi, mitat 130 x 110 x 48 mm. "Löytynyt talollisenpoika Vaikko A Autio (kaatunut 1944) Kurun Pohjankapeen kylän Takalan aitan pihamaalta 1936 poikien leikkiessä ja pöyhiessä maata. Tilan omistaa nyk. (koska ?) kauppa-apulainen Vilho H. Mäkinen".
- 5 KM 2519:3
Kivikirves, varsireijällinen. Mitat 120 x 63 x 50 mm. "Perttulassa perintönä kulkenut."
- 6 KM 2519:247
Kivikirves. Olkitaipaleen kylästä kaskaista löydetty.
- 7 KM 2192:637
Kivikirves. "Lonnun kylästä, Lamin talon maalta" (1880-luvun alussa).

Kansallismuseon lappuluettelossa on löytö: Satakunnan Museo 326, kourutaltoa, jonka löytöpaikka on nykyään Parkanon kuntaa, Aurejärven eteläpään länsirannalla: Lannettan talon pelto.

8.33. Epämääräisiä tai tarkastamattomia paikkoja ja löytöjä

Pyssypiin tai tuluspiin kappaleita löytyi inventoinnissa kaksi. Niitä ei ole luetteloitu.

Ala-Toikko. Löytöpaikka: pk: 2124 09, x 6854 862, y 2487 692.

Ala-Toikko talon pihapiirin liepeiltä, talon itäpuolelta, talosta 100 m itään, peltotien eteläpuolelta. Kynnetyssä pellossa ei ollut mitään, mikä viittaisi esihistoriaan.

Huhtinen. Löytöpaikka: pk: 2124 09, x 6853 456, y 2487 644.

Huhtinen-talon NNW puolelta, talosta 155 m, pellolta. Kynnetyssä pellossa ei ollut mitään, mikä viittaisi esihistoriaan.

Värttinänpyörä, Litteä reijällinen savikiekko. Löytäjän hallussa. Esine on näytetty Tampereen museolle pari vuotta sitten. Keskustelin puhelimitse esineestä ja sen löytöpaikasta löytäjän tyttären FM Marjo Heikkilän kanssa (p. 040-5272265) . Esine on löydetty Joutiahon talon pihapiiristä, paikasta missä on runsaasti palanutta kiveä, tiiltä ym. rakennukseen viittavaa tavaraa maaperässä. Heikkilä sanoi löytöpaikalla olleen talon aiempi paikka. Esine on resentti ja liittyy nykyiseen asutukseen. En katsonut olevan mitään syytä tarkastaa löytöpaikkaa. Pk: 2213 03, x: 6894 59, y: 3307 80 (KKJ 2)

Em. Marjo Heikkilä kertoi myös nähneensä vanhaan lehtileikkeeseen, jonka mukaan **Itä-Aureen kansakoulun** luota olisi joskus vuosikymmeniä sitten löydetty joku kivikirveen tapainen. Löytö jää arvoitukseksi, kyseessä voi olla luonnonkivi.

Veera Markkola (p. 03- 3711242) kertoi tämän inventoinnin aikana puhelimitse Tampereen Museolle nähneensä metsässä Kurun ja Ruoveden rajan lähellä 2 **kiviröykkiötä** - kaskiraunioita. Metsä on sittemmin kaadettu ja kynnetty. Kävin paikalla mutta alueella kasvoi tiheä nuori vesakko, joten en lähtenyt kaskiraunioiden rippeitä etsiskelemään. Paikka on muutamman sadan metrin tarkkuudella: pk 2213 10, x 6870 80, y 3334 70 (Kkj2), Kurun-Ruoveden tien pohjoispuolella.

Inventoinnin aikana ilmoitettiin puhelimitse Tampereen Museolle (Vadim Adelille), että Riuttaselta on joskus löydetty **vanha vene**, jota säilytetään jollakin kesämökillä. Soittaja Helena Laurinsalo, puh. 3715850. En tavoittanut soittajaa inventoinnin aikana, vene jäi tarkastamatta. Todennäköisesti resentti vene.

Kurun koru, historiallinen löytö. Se on löydetty 1910-luvulla Karjulan kylän Ala-Karjulan talon silloisesta puutarhasta. Silloin on arvioitu korun valmistusajankohdaksi 1700-luvun loppua. Museoviraston mukaan solkea on käytetty esim. hakasena, vyökoukkuna, taskukoukkuna tai turkin hakasena. Nykyinen Kuru korun solki on Kurun naisen kansallispuvun koru

Kuru koru on Kalevala korun valmistama. Kuru korut eivät ole Kalevala Korun vakiomallistossa, vaan valmistetaan tilaustyönä

Lähde: www.Kuru.fi/yleistietoa.htm.

